

Socioegenní události ve Vězeňské službě České republiky

Bc. Ivo KREJČÍ

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Ivo KREJČÍ
Osobní číslo: L080413
Studijní program: M 2808 Chemie a technologie materiálů
Studijní obor: Řízení technologických rizik
Téma práce: Sociogenní mimořádné události ve Vězeňské službě České republiky

Zásady pro vypracování

1. Cílem diplomové práce je posoudit přijatá preventivní opatření cílená k zamezení vzniku sociogenních mimořádných událostí ve Vězeňské službě České republiky
2. Obsahem práce je provést analýzu příčin a preventivních opatření cílených k zamezení vzniku sociogenních mimořádných událostí a na jejich základě navrhnout nebo posoudit realizovaná preventivní opatření a opatření směřující k eliminaci těchto rizik
3. Navrhnout nejoptimálnější způsob prevence a přípravy Vězeňské služby k zamezení vzniku mimořádných událostí a jejich případné eliminaci

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů a novelizací;

[2] Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů a novelizací;

[3] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a novelizací;

[4] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů a novelizací;

Další literatura doporučena vedoucím práce.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Miroslav Janíček

Ústav krizového řízení

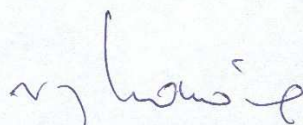
Datum zadání diplomové práce:

12. února 2010

Termín odevzdání diplomové práce:

23. dubna 2010

V Uherském Hradišti dne 17. února 2010

Ing. Vladimír Mrkvička, Ph.D.

děkan

RNDr. Jaroslav Tupý

ředitel ústavu

ABSTRAKT

O problematice vězeňství se k veřejnosti obvykle dostanou jen kusé informace a to zejména v případech, kdy dojde k mediálně zajímavé události jako je útěk vězněné osoby, vzpoura vězňů či hladovky vězňů, tedy vznikne-li sociogenní mimořádná událost, nebo krizová situace. Podle intenzity mimořádných událostí nebo krizových stavů mohou mít tyto události vzhledem ke skutečnosti, že v českých věznicích je ubytováno průměrně 21 000 obviněných, nebo odsouzených pachatelů trestných činů různé následky, ať už v podobě ohrožených životů a zdraví lidí tak v podobě rozsáhlých majetkových škod.

Tak jako jiné organizace je i Vězeňská služba České republiky povinna v rámci svého působení těmto mimořádným událostem a krizovým stavům především předcházet a v případě jejich vzniku případné negativní důsledky eliminovat.

Zmíněné sociogenní mimořádné události by pak bylo vhodné dále rozpracovat z pohledu jejich příčin a s tím související prevence vzniku mimořádných událostí, jakožto i posoudit efektivitu či navrhnout další opatření cílená k jejich eliminaci.

Klíčová slova: mimořádná událost, krizová situace, prevence vzniku sociogenních mimořádných událostí, Vězeňská služba České republiky, bezpečnost

ABSTRACT

Information about the problematics of czech prison system are usually getting to public just in part, especially in cASE of arise the media interesting events like escape of imprisonment people, revolt of prisoners or selfstarvation of prisoners, so when spring into a social genetics emergency incident or a critical situation. As well as in another spere of human aktivity the critical situations and emergency incidents don't evade even to Prison Servece of Czech Republic.

According to the intensity of emergency incidents or critical situations and with respekt to reality the numer of imprisonment criminal acts offenders in Czech prisons could arise various consequence for instance in cases of threatened health and life of people or in cases of large properte damages.

As well as another organisations is Prison Service of the Czech Republic obligate in scope their aktivity to prezent these emergency incidents and critical situations and in case of arise these situations to make maximum for elimination of potential negative consequences first of all.

The mentioned social genetisc emeregy incidents would be suitable to elaboráte further from the point of view of their cause linked with the prevention of formation of emergency incidents as well as to review efficiency of measures objecting to their elimination.

Keywords: emergency incidents, critical situation,
Prevention of formation of socialgenetisc emergency incidents,
Prison Service of the Czech Republic,
security

Tímto chci poděkovat své manželce a dětem, kteří po celou dobu mého studia snášeli moji neschopnost se ve volných chvílích věnovat rodině a jejich zájmům. Zároveň chci poděkovat i svým kolegům v zaměstnání, kteří v době mého studia museli snášet nejen moji absenci, ale i moji nerudnost vyplývající s nervozitou, kterou každé studium přináší. Největší dík však patří pedagogickému sboru Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně Fakulty logistiky a krizového řízení, který mě dovedl až k závěru studia. Samostatný dík pak určitě patří i vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. Miroslavu Janíčkovi, který se mi pečlivě věnoval.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ	13
1.1 ANALÝZA PŘÍČIN VZNIKU SOCIOGENNÍCH MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ A KRIZOVÝCH STAVŮ VE VĚZEŇSTVÍ.....	16
1.2 NASTAVENÍ BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY SMĚREM K PREVENCI VZNIKU MIMOŘÁDNÝCH A KRIZOVÝCH SITUACÍ.....	24
1.2.1 Příjem uchazečů o práci ve Vězeňské službě České republiky.....	24
1.2.2 Způsob realizace výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody	26
1.2.3 Pravidla pro výkon služby nebo práce vězeňského personálu	35
1.2.4 Revize a aktualizace pravidel pro výkon práce vězeňského personálu	47
1.2.5 Vzdělávání vězeňského personálu	47
1.2.6 Technický stav věznic	48
1.2.7 Systemizované počty zaměstnanců	50
1.3 NASTAVENÍ BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY SMĚREM K ELIMINACI VZNIKLÝCH MIMOŘÁDNÝCH A KRIZOVÝCH SITUACÍ.....	50
1.3.1 Pravidla činnosti zaměstnanců při vzniku mimořádných událostí ve věznici	50
1.3.2 Revize a aktualizace pravidel vězeňského personálu při řešení sociogenních mimořádných událostí.....	57
II PRAKTICKÁ ČÁST	58
2 KONKRÉTNÍ NASTAVENÍ BEZPEČNOSTNÍCH SYSTÉMŮ V POSUZOVANÉ VĚZNICI	59
2.1 POSOUZENÍ NASTAVENÍ BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU VĚZNICE MÍROV SMĚREM K PREVENCI VZNIKU MIMOŘÁDNÝCH A KRIZOVÝCH SITUACÍ.....	62
2.1.1 Příjem uchazečů o práci ve Věznici Mírov	62
2.1.2 Způsob realizace věznění ve Věznici Mírov	68
2.1.3 Návrh vybraných pravidel výkonu služby nebo práce vězeňského personálu Věznice Mírov	74
2.1.4 Návrh způsobu realizace vybraných druhů prohlídek odsouzených	77
3 PRAVIDLA ČINNOSTÍ ZAMĚSTNANCŮ PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ VE VĚZNICI MÍROV	85
3.1.1 Návrh vybraných pravidel výkonu služby nebo práce vězeňského personálu Věznice Mírov při řešení vybraných mimořádných událostí.....	85
3.2 REVIZE A AKTUALIZACE PRAVIDEL VĚZEŇSKÉHO PERSONÁLU K VÝKONU SLUŽBY A PŘI ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	86
ZÁVĚR	87
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	89
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	91

SEZNAM OBRÁZKŮ	93
SEZNAM TABULEK.....	94
SEZNAM PŘÍLOH.....	95

ÚVOD

Vězeňská služba České republiky byla zřízena za tím účelem, aby jako ozbrojeným bezpečnostní sbor v rámci své působnosti mimo jiné zajistila výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody. Hlavní úkoly Vězeňské služby České republiky vycházejí ze zákona č. 555/1992 Sb. o Vězeňské a justiční strážní a v rámci takto definovaných úkolů především:

- a) „spravuje a střeží vazební věznice a věznice a odpovídá za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody
- b) spravuje a střeží ústavy pro výkon zabezpečovací detence
- c) střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody
- d) prostřednictvím programů zacházení soustavně působí na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody a obdobě i na některé skupiny osob ve vazbě s cílem vytvořit předpoklady pro jejich řádný způsob života po propuštění
- e) provádí výzkum v oboru penologie a využívá jeho výsledky a vědecké poznatky při výkonu vazby a při výkonu trestu odnětí svobody
- f) vytváří podmínky pro pracovní a jinou účelnou činnost osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody
- g) provozuje hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání osob ve výkonu trestu odnětí svobody, popřípadě i osob ve výkonu vazby“¹

V 36 českých věznicích jsou vedle osob se společensky přijatelnými osobnostními kvalitami, kteří se do věznice dostali vzhledem ke své nedbalosti, anebo nezvládnuté sociální situaci v hojně míře soustředění lidé se sníženou sociální schopností či se sníženými předpoklady pro vytváření dalších dovedností a odpovídajících vztahů k lidem. Z toho vyplývá, že tito lidé jsou zpravidla velmi negativně společensky naladěni, nesnáší usměrňování a postrádají potřebnou dávku slušnosti a taktosti. Problémem bývá i výše jejich IQ, a to ať už k jejich výši tak jeho níži a úplná ztráta příznivého sociálního zázemí

---

¹ § 2 odst. 1 z.č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky

a to v celém komplexu jeho pojetí. Také emoční rovnováha a schopnost seberegulace těchto lidí bývá velmi nestabilní. Samostatnou kapitolu by pak mohl tvořit popis jejich patologických znaků díky nimž se stávají skutečně nebezpeční.

V návaznosti na velmi stručný osobnostní profil obyvatelů českých věznic, lze tedy konstatovat, že Vězeňská služba chrání občany České republiky před nebezpečnými jedinci, před jejich asociálním a kriminálním jednáním a je vedena snahou odklonit je od kriminální dráhy a pokud je to vůbec možné reintegrovat je do společnosti. Tento proces je však doprovázen významnými bezpečnostními riziky, jejich nositelé jsou právě popsaní věznění lidé. S tímto závěrem se ztotožňuje i zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, který v ustanovení odstavce 1 § 2, kterým se stanovují hlavní zásady výkonu trestu jednoznačně stanovuje, že „trest může být vykonáván jen takovým způsobem, který respektuje důstojnost osobnosti odsouzeného a omezuje škodlivé účinky zbavení svobody, tím však nesmí být ohrožena potřeba ochrany společnosti“.²

Se shora uvedeného je tedy naprosto jasné, že ve Vězeňské službě České republiky hrají otázky bezpečnosti a s tím související otázky s prevencí vzniku mimořádných událostí nebo krizových situací a otázky související s její připraveností k řešení mimořádných událostí, nebo krizových situací jednu z primárních úloh. Málo kdo si totiž plně uvědomuje, že věznice jako taková je samostatně žijící objekt, v jehož útrobách jsou vedle ubytovacích kapacit též výrobní prostory, které můžeme přirovnat k jakémukoliv průmyslovému objektu, prostory pro trávení volného času, tak jak je známe ze sportovišť a jiných obdobných zařízení nebo zájmových dílen a podobně. Ve své podstatě se tedy zpravidla jedná o větší či menší vesnici nebo městečko od okolního světa oddělené vysokou zdí, za níž žijí asociálně zaměřeni jedinci, kteří již nemají jakékoliv zábrany. Na základě dlouholeté pracovní zkušenosti pak mohu říct, že v mnoha případech je jejich jediným momentálním cílem vymyslet jak si pobyt ve věznici zpříjemnit, samozřejmě pomocí nelegálních prostředků, jako je alkohol či drogy, nebo jak pokračovat ve své kriminální kariéře, a to ať už ve věznici nebo za jejími zdmi, k čemuž opět slouží nelegální

---

² § 2 odst. 1 z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

prostředky, jako jsou mobilní telefony nebo jiné komunikační prostředky nebo si vytýčí cíl nejvyšší, a to překonat střežený prostor věznice a provést útěk nebo se pomocí vzpoury dočasně zmocnit prostor věznice.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

Mezi základní pojmy k danému tématu zpravidla řadíme níže uvedené pojmosloví:

- a) Mimořádná událost: „mimořádnou událostí je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“³
- b) Mimořádná situace: „mimořádnou situací je situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku nebo v důsledku působení mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami bezpečnostního systému České republiky“⁴

Obecně lze tvrdit, že takto můžeme nazývat každou náhlou událost, která způsobila narušení stability jakéhokoliv systému s možným ohrožením bezpečnosti nebo jeho samotnou existenci.

- c) Krizová situace: „krizovou situací je mimořádná událost, v jejímž důsledku je vyhlášen krizový stav“⁵

Obecně lze tvrdit, že se jedná o nepředvídatelný nebo jen obtížně předvídatelný průběh skutečností po narušení rovnovážných stavů přírodních, technických, technologických, ekologických, ekonomických, sociálních a společenských systémů v důsledku kterého dochází k ohrožení životů, zdraví nebo majetku občanů, životního prostředí, veřejného pořádku, vnitřní nebo vnější bezpečnosti státu a na zvládnutí tohoto problému nestačí běžné kompetence a zdroje.

---

³ § 2 písm. b) z.č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

⁴ Čl. 3 odst. 1 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

⁵ § 2 písm. b) z.č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

K jednotlivým krizovým stavům pak lze opět obecně říct, že se v podstatě jedná o právní kategorii, jejímž cílem je legalizace změn kompetencí jednotlivých orgánů, jakož i rozsahu, způsobu a forem získávání zdrojů, potřebných k překonání dané krizové situace. V České republice známe „stav ohrožení státu“⁶, který může vyhlásit Parlament České republiky, „nouzový stav“⁷, který může vyhlásit Vláda České republiky a „stav nebezpečí“⁸, který za stanovených podmínek může vyhlásit hejtman kraje.

- d) Hrozba: na základě mnohých definic můžeme obecně říct, že za hrozbu je možné považovat jakýkoliv objekt, jenž svým působením může poškodit nebo zničit konkrétní chráněnou hodnotu nebo zájem
- e) Riziko: je to abstraktní pravděpodobnostně odvozená veličina od hrozby. V návaznosti na to pak riziko představuje eventuelní možnost vzniku mimořádné nebo krizové situace
- f) NGR VS ČR: nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky – jedná se o interní řídicí akt Vězeňské služby
- g) Krizový štáb VS: „krizový štáb Vězeňské služby je orgán k řešení krizových situací, mimořádných situací nebo mimořádných událostí v působnosti Vězeňské služby“⁹

---

⁶ Čl. 7 odst. 1 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

⁷ Čl. 5 odst. 1 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

⁸ § 3 odst. 3 a 4 z.č. 240/200 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

⁹ § 2 písm. d) NGR VS ČR č. 13/2006 o činnosti VS ČR po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných událostí, o činnosti Krizového štábu Vězeňské služby a pracovištích krizového řízení

- h) Pracoviště krizového řízení: „pracoviště krizového řízení je orgán věznice k řešení krizových situací nebo mimořádných událostí v příslušnosti věznice“¹⁰
- i) Strážní služba: „v rámci Vězeňské služby střeží věznice, další objekty Vězeňské služby vnější střežení pracoviště před ozbrojeným nebo jiným napadením, zajišťuje bezpečnost osob a majetku, brání útěku vězňených osob ze střežené části a z eskort. Brání neoprávněnému vstupu a vjezdu motorových vozidel do střežených objektů“¹¹
- j) Dozorčí služba: „v rámci Vězeňské služby zajišťuje výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody. Soustavně kontroluje vězňené osoby s cílem zabezpečit stanovený pořádek a kázeň ve věznici“¹²
- k) Sociogenní mimořádná událost: „sociogenní mimořádná událost představuje nenadálou, částečně nebo zcela neovládanou, prostorově ohraničenou sociální událost, která vznikla v důsledku narušení sociálních vztahů mezi sociálními skupinami navzájem, nebo mezi sociálními skupinami a státní nebo veřejnou sférou. Narušení sociálních vztahů, v nichž jsou vyjádřeny vazby mezi sociálními subjekty musí mít povahu konfliktu, to znamená, že se konkrétní sociální skupina nebo jedinec snaží prosadit

---

¹⁰ § 2 písm. e) NGŘ VS ČR č. 13/2006 o činnosti VS ČR po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných událostí, o činnosti Krizového štábu Vězeňské služby a pracovištích krizového řízení

¹¹ § 2 NGŘ VS ČR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráž

¹² § 2 NGŘ VS ČR č. 29/2004, kterým se stanoví úkoly občanských pracovníků a příslušníků Vězeňské služby ČR při zabezpečování výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody

a dosáhnout uspokojení jen vlastních potřeb na úkor jiného sociálního subjektu“¹³

- l) Bezpečnost: na základě mnohých definic můžeme obecně říct, že se jedná o systémový fenomén, jehož úlohou je v oblasti sledovaného zájmu zabezpečit stabilitu, rovnováhu, vyrovnané prostředí, které zaručí trvalý rozvoj bez případných komplikací.

1.1 Analýza příčin vzniku sociogenních mimořádných událostí a krizových stavů ve vězeňství

K předcházení a eliminaci negativních důsledků mimořádných událostí a krizových situací si každý stát potažmo jeho organizační složka musí vytvořit svůj bezpečnostní systém. Jeho smyslem je adekvátním a efektivním způsobem zabezpečit schopnost reagovat na celou škálu mimořádných událostí a krizových situací a těmto situacím v první řadě pokud možno efektivně předcházet nebo alespoň umět eliminovat jejich následky. Základem úspěchu v této oblasti je tedy především včasná, systémová a koordinovaná příprava rozhodujících činností, příslušných řídicích orgánů a výkonných sil.

Výchozím teoretickým bodem pro komplexní bezpečnostní systémy všech evropských vězeňských systémů je tzv. „Wolfova zpráva“. Jedná se o dokument, který vznikl po mimořádně vážných nepokojích v britských věznicích v dubnu roku 1990. Dne 1. dubna 1990 věznice Jejího Veličenstva v Manchesteru a následně 5. dubna 1990 vzpoura vězňů ve vězení Jejího Veličenstva ve Strangeways odstartovala vlnu největších nepokojů v celé britské trestní historii a zapříčinili, že se britský vězeňský systém ocitl na samotném pokraji svého kolapsu. V návaznosti na to tehdejší ministr vnitra Velké Británie David Waddington ustanovil komisi, v jejímž čele stál tehdejší soudce nejvyššího soudu Wolf a nařídil vyšetření příčin nepokojů a vyvození širších důsledků pro celý vězeňský systém.

---

¹³ Šugár, J., Burdová L., Šesták B., Sociogenní mimořádná událost jako příčina vyhlášení krizového stavu, Sborník příspěvků – Konference k problematice řešení mimořádných událostí a krizových situací v regionech konaná v Uherském Hradišti ve dnech 3 – 4. září 2009

Dne 31. ledna 1991 soudce Wolf předložil svoji 600 stránkovou zprávu novému ministru vnitra panu Kennethu Bakerovi. V této zprávě představil důkladné prozkoumání podmínek v britských věznicích a nejvýznamnější analýzu trestního systému za posledních sto let. Zpráva obsahuje 12 hlavních doporučení a celkem 204 návrhů detailního programu na celkovou změnu vězeňského systému, který by měl významně snížit hrozby a rizika související se vznikem sociogenních mimořádných událostí a krizových stavů a do dnešní doby udává směr trestní politiky nejen ve Velké Británii, ale téměř v celé Evropě.

Skromný obsah z této zprávy si pak dovoluji představit: [17]

Souhrnně lze konstatovat, že k sociogenním mimořádným událostem, které mohou přerůst až v krizové stavy ve vězeňství dochází zpravidla proto, že není věnována dostatečná pozornost bezpečnosti, kontrole a spravedlnosti ve věznicích a zároveň není dodržena rovnováha mezi těmito oblastmi. Zvláštní důraz Wolf kladl na to, aby vedení věznic bylo ve vztahu k vězněným osobám otevřenější, a aby podmínky ve věznicích a vzájemné vztahy, jak mezi zaměstnanci a vězni, tak mezi samotnými zaměstnanci a mezi samotnými vězni byly přijatelnější. V této souvislosti pak za nepřijatelné považuje přeplněnost věznic a samotné napětí mezi vězni a vězeňskými dozorci vyplývající, jak již bylo řečeno z přeplněnosti a jednak z nedostatečného počtu vězeňských dozorců, kteří navíc vykazovali znaky osobnostní nevhodnosti pro výkon takového povolání. Tento soubor faktů pak vnímá jako jednu z hlavních příčin vzniku nepokojů v dubnu roku 1990. Proto velmi vážně upozorňuje především na uplatňovanou personální politiku vězeňské správy a na nezbytnou nutnost se dívat na výkon vazby nebo výkon trestu odnětí svobody nejen jako na způsob ochrany obyvatelstva před asociálními živly, ale zároveň též jako na výchovný prostředek, který má pomoci člověku s jeho reintegrací do společnosti. Samotný faktor přeplněnosti věznic soudce Wolf hodnotí za dominantní. Vytváří totiž nesnesitelný tlak jak na vězněné osoby tak vězeňský personál a odvádí pozornost vězeňského personálu od věcí, které vedou ke zlepšení funkčnosti systému. V těchto souvislostech pak byla navržena revoluční myšlenka, kterou bylo stanovit maximální možné přeplnění věznic na 3 %, přičemž zvýšení počtu vězňů by bylo možné jen v čase nebezpečí nebo v období ne delším, než týden. Za fatální selhání pak Wolf považuje nízkou úroveň zpracovaných postupů jak pro výkon práce vězeňského dozorce, tak pro řešení mimořádných událostí. V těchto souvislostech jednoznačně konstatuje, že tyto „manuály“ musí být sestaveny tak, aby se jednalo o účinný metodický nástroj v rámci preventivního působení vězeňských dozorců

a zároveň i dokázali efektivním způsobem vězeňské dozorce navést k tomu jak mají případné hrozby zavčas eliminovat. Navíc upozorňuje na tu skutečnost, že tyto materiály musí být revidovány, modernizovány a přezkušovány. Wolfem zároveň není opomíjena ani ta skutečnost, že jednotlivé postupy musí být ze strany vězeňských dozorců pravidelně procvičovány tak, aby tito mohli při skutečné kritické situaci jednat, již pouze na základě získaných instinktivních návyků. Společně s uvedenými hlavními příčinami komise upozorňuje i na systém bezpečnostních kontrol jak ve vztahu k vězněným osobám tak ve vztahu k praktickému výkonu služby vězeňského personálu. Při tom vážně poukazuje na to, že musí být ve vztahu k jednotlivým hrozbám a rizikům, které má za úkol kontrolní systém eliminovat, vyvážený, přičemž zároveň zdůraznil, že snížený nebo naopak zvýšený důraz na kontrolní systém může mít úplně opačný vliv, než který si vedení vězeňské správy představovalo.

Samostatně se Wolf a jeho komise věnovala i technickému stavu věznic. Ve své zprávě konstatuje, že i technický stav věznice má silný vliv na chování jak vězňů tak personálu, a to se bezprostředně odráží i na celkové vzájemné atmosféře. Velmi negativně byla hodnocena ta skutečnost, že existují velké rozdíly mezi jednotlivými věznicemi, některé byly udržované a dobře situované, další pak polorozpadlé, velké a špinavé. V té návaznosti upozornil na skutečnost, že v dobře situovaných a udržovaných věznicích, pokud vůbec došlo k nějakým nepokojům, se nejednalo o nepokoje katastrofální a zpravidla k jejich eliminaci stačily pouze přesvědčovací metody, zatímco ve věznicích neudržovaných muselo být k potlačení nepokojů využito všech dostupných donucovacích prostředků. V souvislosti s tímto zjištěním Wolf doporučil, aby vězni byli ubytováni na jednotkách o přibližně 50 až 70 lidech, přičemž věznice by neměla střežit více než 400 vězňů. Velký důraz kladl i na skutečnost, že stavebně technické prostředky používané k zajištění bezpečnosti ve věznicích by neměli působit depresivně a tak vytvářet dusnou atmosféru a jejich využití by mělo být vázáno na nebezpečnost vězněných osob, které jsou ve věznici ubytováni. Samostatně se věnoval i používaným uzamykacím systémům, kdy doporučil, aby zejména hlavní vstupy do ubytovacích jednotek nebo pracoviště byly osazeny elektronickými zámky dálkově ovládanými s tzv. operačních středisek a nebo alespoň dvojími zámky, tedy jedním zámekem používaným při běžném provozu a jedním zámekem používaným při realizaci některých zvýšených bezpečnostních opatření. Za zlomové pak hodnotím doporučení soudce Wolfa, který navrhl právní zásadu, kterou by měl mít každý

vězeň zaručeno právo na svou celu a společné ubytování vězňů označil jako nežádoucí. Pro nás, již v tu dobu nepochopitelné bylo doporučení týkající se stálého zpřístupnění hygienických a sociálních zařízení vězněným osobám, přičemž zároveň doporučil, aby úroveň hygieny byla srovnatelná s úrovní hygieny ve společnosti. I když se jedná o část správy, ve které se soudce Wolf pokusil vyjádřit základní technické problémy britských věznic, vyjádřil zde opět jednu ze svých, v té době revolučních myšlenek, kterou je vnímání výkonu trestu jako takového. Ve své podstatě se snažil definovat výkon trestu odnětí svobody jako prostředek, ve kterém je sice člověk zbaven svobody, ale toto omezení základního lidského práva vnímá jako vrcholné a doporučuje život vězněných osob přiblížit na srovnatelnou úroveň života ve společnosti. Toto odůvodňuje tím, že pakliže musí být vězni drženi ve vězení takovým způsobem, aby došlo ke splnění účelu uvěznění a jestliže se s nimi musí zacházet humánně, je třeba se zmínit o dvou věcech. Za prvé, vězni jsou v péči státu 24 hodin denně a jestliže vězeňská služba nenaplnuje nebo nemůže naplnit jejich potřeby, nikdo jiný to neudělá. Za druhé většina vězňů se časem vrátí zpět a budou nějakým způsobem ovlivněni zkušeností z pobytu ve vězení. Vězeňská služba se proto musí snažit snížit poškození způsobené uvězněním a mít za cíl redukovat pravděpodobnost recidivy. Vězni by měli být povzbuzováni k převzetí odpovědnosti za průběh trestu. Měla by jim být dána možnost volby a nesení odpovědnosti za vlastní rozhodnutí. Musí s nimi být zacházeno s respektem, jestliže se od nich očekává, že se budou chovat s respektem k personálu a ostatním vězňům. Ve věznici by měl být takový systém spravedlnosti, který by zahrnoval každý aspekt života jako takového. O úplné promyšlenosti Wolfovy zprávy svědčí i ten fakt, že jen co vyslovil shora řečené myšlenky poukázal i na hrozby a rizika, která takovéto pojetí výkonu trestu odnětí mohou přinést a ihned upozornil na zvýšený počet věcí, které by vězněné osoby mohli mít u sebe, na jejich technické možnosti a jak již to bývá v souvislosti s lidovým rčením, že „s jídlem roste chuť“ i na průnik nedovolených předmětů, které mohou být rizikové, do věznic.

Pozornosti Wolfovi zprávy nešla ani struktura řízení britské vězeňské služby a její personální politika. Nepokoje a jejich řešení totiž na denní světlo vynesly tu skutečnost, že ve vězeňské správě v hojně míře pracují lidé hluboce oddaní, lidé s vyvinutým smyslem pro loajalitu, kteří se nemusí stydět ani za kvalitu svých pracovních výkonů, tedy jedním slovem profesionálové. Na druhé straně tu však jako systémový fenomén mezi zaměstnanci působí nejednotnost, rozdělení a nedůvěra, a to jak v horizontální tak ve vertikální přímce

služebního postavení jednotlivých zaměstnanců. Tato skutečnost pak vyústila ve stav, kdy personál pracuje v jakési dusné a depresivní atmosféře, patrné již na první pohled. Jednotlivá doporučení pak sice mohou být inspirativní, ale vzhledem k rozdílným pracovním právním úpravám a pracovní kultuře jednotlivých států nemohou pro nás být doporučující. Všeobecně však bylo upozorněno na nedostatečné početní stavy personálu, tak jak o tom hovořím v prvním odstavci tohoto obsahu Wolfovy zprávy. Proto komise doporučila stanovit jednotný systém určování početních stavů vězeňského personálu, přičemž jedním z hlavních kritérií by měla být ta skutečnost, že v žádný den v týdnu, tedy ani ve dnech pracovního volna a klidu, nesmí být početní stavy vězeňského personálu podceněny. Zvláště pak bylo zdůrazněno, že zejména ve dnech pracovního volna a klidu, kdy neprobíhá výdělečné zaměstnávání vězňů, musí vězeňský personál umět navodit a vytvořit takové podmínky výkonu trestu, které zabrání bezúčelnému marnění času vězňů. V této souvislosti pak bylo velmi vážně upozorněno, že právě dny pracovního volna a klidu včetně časů pracovních dnů, kdy jsou početní stavy vězeňského personálu podceněny jsou pro vznik sociogenních mimořádných událostí ve vězeňství hodnoceny jako nejrizikovější. V ruku v ruce s řešením personálních otázek Wolfova zpráva upozornila na skutečnost, že neatraktivnost zaměstnání ve vězeňské službě nemůže být důvodem k tomu, aby do vězeňské služby byli přijímáni zaměstnanci, jejich osobnostní profil a vzdělání neodpovídá a nebo je dokonce v přímém rozporu s potřebami vězeňské služby. V kontinuitě s tímto tvrzením pak doporučil úplně změnit náborovou strategii pro práci ve vězeňském prostředí a doporučil hledat nové zájemce především na vysokých školách, s tím však zároveň poukázal na nutnost změny nejen platných kariérních řádů, ale změnu celého sociálního zabezpečení vězeňského personálu. Nemálo úsilí je ve zprávě soudce Wolfa věnováno i nutnosti poskytovat vězeňskému personálu odborné školení a vzdělávání, přičemž jeho struktura by zaměstnanci vězeňské služby měla dát komplexní rozhled o problematice vězeňství, od čehož si slibuje nejen samotné zlepšení výkonu služby, ale i lepší vztahy mezi personálem a vězni, což by samo o sobě mělo významně eliminovat již samotné příčiny vzniku mimořádných událostí ve vězeňské službě.

Ve své zprávě si také Wolf všiml té skutečnosti, že jedním z prvotních preventivních opatření zamezujících vzniku sociogenních mimořádných událostí je zaměstnávání vězňů. Ve spojitosti s touto problematikou napadl tehdejší přístup k této části vězeňství, kdy veškerá průmyslová a zemědělská výroba provozovaná ve vězeňských

zařízeních byla organizována tak, aby tvořila zisk, jak je tomu nakonec i všech běžných komerčních organizacích zabývajících se touto činností. Uvedený pohled Wolf hodnotí ve vztahu k osobnostnímu profilu převážné části vězňů a ve vztahu k jejich manuálním či intelektuálním schopnostem jako nerealistický a doporučuje se na zaměstnávání vězňů dívat jako nerealistický a doporučuje se na zaměstnávání vězňů dívat jako na prostředek, jehož cílem by vedle nesporných výchovných cílů mělo být především zabezpečení stability a rovnováhy vězeňského prostředí. K naplnění takového účelu zaměstnávání vězňů pak bylo doporučeno vězňům zajistit bez ohledu na ekonomický zisk různé druhy práce tak, aby se setkaly potřeby a schopnosti vězňů, a aby i zaměstnávání tvořilo integrovanou část věznění jako celku.

Významnou částí zprávy je i upozornění na tu skutečnost že ať už se podmínky ve věznicích ve shora uvedených intencích jakkolivlepší stále bude zcela určitě existovat nemalé skupiny vězňů rozvracečů a vězňů, u kterých se vzhledem k jejich osobnosti předpokládá, že svým působením budou nepříznivě ovlivňovat pořádek a disciplínu. Pro naše potřeby tedy můžeme jednotně říct, že stále budou existovat rizika spojená se sociogenními mimořádnými událostmi ve věznicích. V návaznosti na to pak Wolf upozorňuje na to, že není možné izolovat jeden faktor, o kterém by se dalo říct, že je příčinou sociogenních mimořádných událostí ve věznicích, ačkoliv existují jasné známky toho, že je úzká spojitost mezi povahou režimu a vězni, kteří se chovají rozvratným způsobem. V těchto souvislostech pak bylo konstatováno, že rizikovost těchto vězňů ve vztahu ke sledovanému problému klesá v momentě, jestliže jsou věznicemi spokojeni s polohou věznice a jestliže jsou nedílnou částí malé jednotky, řízené personálem, který znají v momentě, když stanovené zásady režimu v takovémto zařízení mají podněcující účinek na jejich dobré chování.

V návaznosti na právě prezentovaný stručný obsah „Wolfovy zprávy“, nebo alespoň jejich částí, které se bezprostředně týkají samotných příčin vzniku a případné eliminace sociogenních mimořádných událostí ve vězeňské službě a na základě svých dvacetiletých zkušeností z práce příslušníka Vězeňská služba České republiky lze na závěr tvrdit následující:

- a) Ve vztahu k příčinám vzniku mimořádných událostí sociogenního typu

Všeobecné elementární příčiny vzniku sociogenních mimořádných událostí ve věznicích, které je možné generalizovat lze hledat především v komplexu níže uvedené tematiky:

- přeplněnost věznic vnímat ve vztahu k sociálnímu napětí mezi vězni navzájem, mezi vězni a zaměstnanci a mezi zaměstnanci Vězeňské služby samotnými jako mimořádně vážný alarmující prvek,
- nedostatek personálu musí jednoznačně dříve nebo později vést k jeho únavě a významnému snížení jeho výkonnosti, což dává prostor pro nedovolenou činnost vězňených osob,
- zaměstnanec, jehož osobnostní profil neodpovídá speciálním potřebám vězeňské služby svým samotným působením ve vězeňském prostředí nedůvodně zvyšuje napětí mezi jednotlivými sociálními skupinami a v rámci jednotlivých sociálních skupin, přičemž si je potřeba uvědomit, že napětí je možné zvyšovat jak vlastní nečinností zaměstnance tak jako nepřiměřenou, nevhodnou a nebo nedovolenou aktivitou. Při zaměstnávání takových lidí pak jako doprovodný efekt negativně působí i nedůvěra, a to napříč všech sociálních skupin žijících ve věznici,
- v důsledku shora uvedených důvodů vznikají nepřijatelné vztahu mezi personálem a vězni a od nevráživosti bývá zpravidla jen krůček k nepředloženým činům,
- nízká úroveň zpracovaných směrnic pro výkon služby nebo práce s vězňenými osobami vytváří pocit, že některé povinnosti není potřeba plnit nebo, že některé důležité povinnosti mohou být považovány za okrajové. Přitom v tak sociálně náročném prostředí jako je věznice může mít z pohledu bezpečnosti významný vliv každý na první pohled byt' by nicotný úkol,
- špatný technický stav věznice sám o sobě brání vytváření pocitu sounáležitosti v rámci jednotlivých sociálních skupin, které ve věznici působí a u sociální skupiny vězňených osob může vytvořit dojem lehké možnosti překování stavebně technických prvků, které mají eliminovat některá bezpečnostní rizika. V souvislosti s neplněním si některých povinností vězeňského personálu může docházet i k neakceptovatelnému průniku nedovolených předmětů do věznice,
- nenaplněný čas a nuda vězňených osob tyto vede k tomu, aby jej naplnili, zpravidla však způsobem pro ně přijatelným to však, ale v praxi znamená, že se jedná o činnosti, které je možné přinejmenším považovat za společensky nepřijatelné,

- pokud zůstanou vězni „narušitelé – rozvraceči“ nevytipování dokážou narušit nebo úplně zmařit veškerou dobrou snahu vězeňského personálu,
  - nízká úroveň zpracovaných směrnic pro řešení mimořádných událostí jednak vytváří pocit, že se jedná o něco navíc a že ve skutečnosti k žádné mimořádné události nemůže dojít a v té souvislosti je zanedbáván i nezbytný výcvik, což v konečné fázi může vést k nezvládnutí mimořádné události a k jejímu růstu v krizový stav.
- b) Ve vztahu k preventivním opatřením omezující vznik mimořádných událostí sociogenního typu

Pokud chce vězeňský systém obstát a pokud chce zamezit vzniku mimořádných událostí sociogenního typu nebo je alespoň eliminovat na společensky přijatelnou mezi musí se v rámci řešení bezpečnostních otázek směřujících k prevenci vzniku mimořádných událostí a krizových situací a v případě jejich vzniku eliminací následků těchto událostí současně zabývat touto problematikou:

- v rámci uplatňované personální politiky přizpůsobit příjem uchazečů o práci ve vězeňství tomu, aby byli přijímáni vzdělaní lidé s takovým osobnostním profilem, který jim umožní dlouhodobou práci ve velmi rizikovém prostředí, kterýmžto věznicí bezpochyby je,
- samotný výkon vazby nebo trestu včetně způsobu zaměstnávání vězněných osob realizovat spravedlivým a motivačním způsobem, který bude uspokojovat jak potřeby společnosti tak potřeby vězněných osob,
- k výkonu práce vězeňského personálu nebo alespoň jeho části zabývající se otázkami vězněných osob musí být stanoveny jasná a srozumitelná pravidla, kde budou definovány jednotlivé povinnosti. Mezi jednotlivými povinnostmi represivního a výchovného charakteru musí být nalezen vyvážený poměr,
- stanovená pravidla pro výkon práce vězeňského personálu musí být v přijatelném období revidována a aktualizována tak, aby odrážely skutečný stav věci a mohly být zaměstnanci oporou v jeho práci,
- vězeňský personál nebo alespoň jeho část zabývající se otázkami vězněných osob musí procházet nejen úvodním vzděláním realizovaným po nástupu zaměstnance, ale i stanoveným minimem celoživotního vzdělávání,

- technický stav věznic musí být přizpůsoben nejen skutečnosti, že v nich žijí lidé, ale přímo úměrně i hrozbám a rizikům, které jejich obyvatelé představují,
- ustavičně přehodnocovat systemizované počty zaměstnanců vězeňské služby v jejich jednotlivých organizačních článcích,
- stanovit jasná a srozumitelná pravidla činnosti zaměstnanců při vzniku mimořádných událostí ve věznici a řešení jednotlivě vytipovaných mimořádných událostí v přiměřeném intervalu cvičit,
- stanovená pravidla pro činnost vězeňského personálu při vzniku mimořádných událostí musí být v přijatelném období revidovány a aktualizovány tak, aby odrážely skutečný stav věcí a mohly být zaměstnanci oporou v jeho práci.

1.2 Nastavení bezpečnostního systému Vězeňské služby České republiky směrem k prevenci vzniku mimořádných a krizových situací

V kontinuitě s výstupy, které jsme provedli se základního dokumentu řešícího příčiny vzniku sociogenních mimořádných událostí ve Vězeňské službě, z kterého si zpravidla berou s ohledem na své kulturní tradice a ekonomické možnosti ponaučení téměř všechny evropské státy se v následujících kapitolách budeme zabývat jak se s uvedenými problémy vyrovnává Vězeňská služba České republiky.

1.2.1 Příjem uchazečů o práci ve Vězeňské službě České republiky

Postup při posuzování osobnostní způsobilosti uchazečů o přijetí do služebního poměru příslušníka Vězeňské služby České republiky nebo pracovního poměru k Vězeňské službě České republiky vyplývá z nařízení ministra spravedlnost č. 1/2002, kterým se vydává organizační řád Vězeňské služby České republiky a následně Metodickým listem Ředitele odboru výkonu vazby a trestu generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky č. 4/2005.

Pro vytvoření uceleného obrazu o uvedené problematice použiji část článku PhDr. Jaromíra Škopce PhD. jednoho z psychologů Vězeňské služby České republiky, který vyšel v čísle 3/2005 časopisu „České vězeňství“.

„...Následující článek přibližuje odborníkům i potencionálním uchazečům o práci ve vězeňství představu o tom, na co musí psycholog pamatovat při posuzování osobních kvalit

a psychologických kritérií lidí, kteří přicházejí do styku s vězni. Ve Vězeňské službě České republiky se do služebního poměru (včetně justiční stráže) a na některé pozice v občanském pracovním poměru vybírají uchazeči, kteří kromě jiného musí splňovat podmínku, že jsou pro tu či onu funkci způsobilí z psychologického hlediska. Obecný profil bychom mohly charakterizovat následujícími osobními kvalitami (respektive psychologickými kritérii).

- 1) Sociální schopnosti a předpoklady pro vytváření dalších dovedností s odpovídajícím vztahem k lidem (ochota spolupracovat, snášet usměrňování s dávkou určité slušnosti a taktosti bez větší submisivity, tj. závislosti na sociálním okolí).
- 2) Průměrné a vyšší IQ obecné inteligence (vliv genetického, tj. vrozeného aspektu s důrazem na schopnost správně pracovat se všeobecnými a abstraktivními pojmy podle logických zákonů, tvořit soudy a úsudky).
- 3) Mít příznivé sociální zázemí (jak v nukleární, tj. primární rodině, tak i v současné rodině a v současných vztazích, vyrovnanost s problémem autority).
- 4) Emoční rovnováha (nepodléhat emociogenním tlakům a účinkům okolí, uplatňovat rozvahu a klid bez anxiozitních, tj. úzkostných znaků).
- 5) Odolnost v zátěžových situacích (vykazovat zdravou míru frustrační i stresové tolerance vůči různým situačním tlakům).
- 6) Seberegulace (umění se ovládat) a schopnost nést zodpovědnost.
- 7) Bezagrese (i ve zjemnělých formách, jako je např. přílišná kritičnost, hádavost, nadměrná ironie apod.).
- 8) Absence patologických znaků (tj. bez příznaků depresivních sklonů, neurotizace apod.)

To jsou jen základní psychologická kritéria, která by se v psychologickém (přesněji v psychodiagnostickém) vyšetření měla sledovat. Samozřejmě podle povahy případného funkčního zařazení se budou jistě některá kritéria upřesňovat a rozšiřovat...“

Z uvedeného článku, který se opírá o vnitřní interní řídicí akty Vězeňské služby České republiky lze vyvodit závěr, že z pohledu psychodiagnostiky jsou nastaveny velmi přísná kritéria pro příjem nových uchazečů o práci ve vězeňství. Na místě je zároveň konstatování, že člověk, který splňuje uvedená kritéria nemůže být vzhledem k typu své osobnosti

primární příčinou vzniku sociogenních mimořádných událostí. Otázkou ovšem zůstává jak dalece se stanovená kritéria při praktické realizaci náborových kampaní dodržují a zda je vůbec Vězeňská služba České republiky schopna uvedené typy lidí do pracovního nebo služebního poměru náborovat.

1.2.2 Způsob realizace výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody

Hlavní zásady výkonu vazby je v České republice upraven zákonem č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby a o změně některých souvisejících zákonů a vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby. Hlavní zásady výkonu trestu odnětí svobody jsou v České republice upraveny zákonem č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů a vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. I když se z právního pohledu jedná o dva rozdílné instituty z pohledu prevence vzniku sociogenních mimořádných událostí ve Vězeňské službě toto rozdělení vnímám jako nepodstatné a dále je dělit nebudu.

Z pohledu příčin vzniku sociogenních mimořádných událostí a jejich prevence má samotný způsob realizace věznění dominantní vliv. Proto je ve shora uvedených právních normách věnována významná pozornost především zachování některých práv vězněných osob, přičemž je přihlíženo i k mnohým sociálním aspektům bezprostředně ovlivňujících jejich život.

Ze sledovaných pohledů je v první řadě věnována pozornost umístování vězněných osob na jednotlivých ubikacích tak, aby od sebe byly odděleny skupiny vězněných osob, u nichž se předpokládá, že by mezi nimi mohlo vznikat nepříznivé napětí. Umístování odsouzených je proto v praxi realizováno takto:

„Odděleně se umístují odsouzení muži od odsouzených žen a dále zpravidla odsouzení:

- a) mladiství od dospělých,
- b) recidivisté od odsouzených, kteří jsou ve výkonu trestu poprvé,
- c) za úmyslné trestné činy od odsouzených za trestné činy z nedbalosti,
- d) trvale pracovně nezařaditelní,
- e) s poruchami duševními a poruchami chování,

f) s uloženým ochranným léčením.“¹⁴

Jako další významnou část v zákonné úpravě věznění v České republice z pohledu prevence příčin vzniku sociogenních mimořádných událostí vnímám taxativní vymezení práv vězněných osob, kde jsou vymezeny sociální podmínky a poskytování zdravotní péče, způsob jakým může vězněná osoba korespondovat a jinak komunikovat s vnějším světem, přičemž je pamatováno i na udržování kontaktů s blízkými osobami vězněné osoby. Nema-
lá pozornost je věnována i duchovním a dalším sociálním potřebám, včetně uspokojování kulturních potřeb vězněných osob. V zákonné úpravě je též podrobně rozebrána ochrana práv vězněných osob včetně prostředků právní ochrany, které jim společnost poskytuje. [19]

Po prostudování uvedených právních norem vycházejících se shora uvedených zákonů mám za to, že zákonné normy České republiky vězněným osobám zaručují takové práva, které mohou být seriózní zárukou toho, že nenaplnění osobních potřeb vězněných lidí nemůže být příčina vzniku sociogenních mimořádných událostí. To koresponduje i s ustanovením § 27 z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, kterým je vymezeno „Omezení a zbavení práv a svobod“ takto:

„(1) Po dobu výkonu trestu jsou odsouzení povinni podrobit se omezením některých práv a svobod jejichž výkon by byl v rozporu s účelem výkonu trestu nebo, která nemohou být vzhledem k výkonu trestu uplatněna.

(2) Z důvodu uvedených v odstavci jedna jsou omezena práva a svobody na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, svobodu pohybu a pobytu, zachování listovního tajemství a tajemství jiných písemností záznamů a zpráv a právo svobodné volby povolání.

(3) Po dobu výkonu trestu odsouzeným nepřísluší právo na stávku, výkon práva sdružovat se ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích, zakládat odborové organizace a výkon práva sdružovat se v nich, právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, právo svobodné volby lékaře a zdravotnického zařízení. Odsouzení nemohou ve výkonu trestu

---

¹⁴ § 7 z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

zakládat politické strany nebo politická hnutí, vykonávat právo sdružovat se v nich a nemohou vykonávat volené a jiné veřejné funkce.

(4) O omezeních, jež budou uplatněna vůči odsouzenému ve výkonu trestu, proti němuž je vedeno trestní stíhání, a jsou-li splněny důvody vazby, rozhoduje soud podle zvláštního zákona.“

Z pohledu, který je zkoumán, tedy z pohledu prevence vzniku sociogenních mimořádných událostí ve Vězeňské službě je zapotřebí říct, že citované ustanovení zákona má jeden z rozhodných vlivů. Zatímco v ustanovení citovaného odstavce 3 § 27 z.č. 169/1999 Sb., jsou více méně vyjmenovány činnosti lidského života, který Vězeňská služba není vězněným osobám schopna organizačně zajistit (poznámka: cílem diplomové práce není posuzovat věc z pohledu celospolečenských aspektů) ustanovení § 27 odstavce 2 shora uvedené právní normy dává skutečný základ pro realizaci konkrétních opatření vězeňskou službou prováděných jak z pohledu prevence vzniku mimořádných událostí tak při eliminaci následků příčin mimořádných událostí sociogenního typu.

Ve vztahu k předcházení vzniku mimořádných událostí dal z.č. 169/1999 Sb., Vězeňské službě účinný nástroj ve formě stanovení některých základních povinností odsouzených, které jsou vyjmenovány v ustanovení § 28 citovaného zákona, kde je mimo jiné stanoveno, že:

„(1) Odsouzený je ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení (Poznámka: vytváří podmínky pro účelné naplnění volného času vězněné osoby tak, aby byly naplněny jeho zájmy, nebo potřeba po vzdělání), šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškozovat cizí majetek, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice (Poznámka: stanovuje konkrétní podmínky výkonu trestu v konkrétní věznici). Dále je povinen dodržovat opatření a pokyny podle zvláštních právních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.“

Ve spojitosti s řešeným problémem dále citované ustanovení zákona vězněným osobám

- a) ukládá
- „podrobit se osobní prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe neměl věc, kterou by narušoval účel výkonu trestu“¹⁵
  - „umožnit zaměstnancům Vězeňské služby kontrolu svých osobních věcí“¹⁶
  - „oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluodsouzeným nebo věznici, pokud se o nich dozví nebo je zjistil“¹⁷
  - „odevzdat do úschovy věznice věci, jejichž držení s ohledem na jejich cenu, množství nebo způsob používání je zakázáno nebo je v rozporu s účelem výkonu trestu“¹⁸
- b) nebo zakazuje
- „navazovat styky s jinými osobami v rozporu s tímto zákonem nebo s pokynem vydaným na základě tohoto zákona“¹⁹
  - „vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti

---

¹⁵ § 28 odst. 2 písm. a) z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

¹⁶ § 28 odst. 2 písm. b) z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

¹⁷ § 28 odst. 2 písm. b) z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

¹⁸ § 28 odst. 2 písm. f) z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

¹⁹ § 28 odst. 3 písm. a) z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

osob a majetku nebo útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví“²⁰

- „přechovávat a rozšiřovat tiskoviny nebo materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, fašismus a podobná hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a hrubost, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití návykových látek, jedů, výbušnin, zbraní a střeliva“²¹

c) a zároveň Vězeňské službě ukládá

- „vůči odsouzenému, který neoprávněně odmítá plnit své povinnosti a k nápravě nestačí výzva nebo napomenutí, užije vězeňská služba v nezbytném rozsahu prostředky povolené zákonem“²²

Mimo jiné i na základě těchto zákonných ustanovení jsou v praxi rozpracovány povinnosti zaměstnanců Vězeňské služby, které mají ve věznicích zabezpečit pořádek a bezpečnost a tak předcházet vzniku sociogenních mimořádných událostí. Další zákonné omezení činností ve výkonu trestu odnětí svobody, jehož cílem je především zabránit tomu, aby se vězněné osoby dokázaly připravit k nedovolené činnosti je i jediné omezující opatření ve vztahu k jejich zaměstnávání, které je obsaženo v ustanovení § 31 z.č. 169/1999 Sb., jehož část si dovoluji citovat.

„Je zakázáno školit a zařazovat odsouzené k výkonu prací s výbušninami. Jestliže odsouzený při práci přichází do styku s omamnými a psychotropními látkami nebo jedy nebo jinými látkami, které mohou vyvolat zvýšené nebezpečí újmy na zdraví nebo škody na majetku, je třeba nad ním zajistit zvýšenou kontrolu...“

---

²⁰ § 28 odst. 3 písm. b) z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

²¹ § 28 odst. 3 písm. c) z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

²² § 28 odst. 4 z.č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

Otázkám bezpečnosti a s tím související prevence vzniku sociogenních mimořádných událostí je dále věnována výrazná pozornost ve Vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává Řád výkonu trestu odnětí svobody, kde jsou taxativně vymezena některá opatření, která mají úlohu bezpečnosti zajistit. Otázky bezpečnosti tu jsou pak již řešeny i podle nebezpečnosti vězných osob.

Nebezpečnost vězňenských osob se ve Vězeňské službě prvotně rozeznává podle toho, do kterého typu věznice byl odsouzený rozhodnutím soudu zařazen k výkonu trestu odnětí svobody. V České republice pak rozeznáváme tyto typy věznice:

- a) věznice s dohledem,
- b) věznice s dozorem,
- c) věznice s ostrahou,
- d) věznice se zvýšenou ostrahou.

přičemž věznice s dohledem ke věznice, do níž jsou mimo jiné, na základě zvláštních kritérií, zařazováni odsouzení, kteří pro společnost představují minimální hrozbu a nízký stupeň rizikovitosti. Zatímco do věznice se zvýšenou ostrahou jsou zařazováni odsouzení, kteří pro společnost představují maximální hrozbu a mimořádně vysoký stupeň rizikovitosti. Takovéto rozdělení má pak samozřejmě vliv i na stanovená bezpečnostní opatření. Zatímco „ve věznici s dohledem a věznici s dozorem nejsou užívány speciální stavebně technické prostředky ani ozbrojené stráže k zabránění útěku odsouzených“²³ a „kontrolou a dohledem nad činností odsouzených jsou pověřeni vychovatelé (Poznámka: občanský zaměstnanec bez výzbroje) a ve věznici s dozorem též dozorcí (Poznámka: příslušník Vězeňské služby, který je při výkonu služby vyzbrojen)“²⁴ ve „věznici s ostrahou a věznici se zvýšenou ostrahou jsou používány speciální stavebně technické prostředky a ozbrojené stráže k zabránění útěku odsouzených“.²⁵

---

²³ § 49 odst. 1 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

²⁴ § 49 odst. 1 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

²⁵ § 49 odst. 2 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

Pozitivně lze hodnotit tu skutečnost, že ve všech typech věznic je pamatováno na tu skutečnost, že ne v každou denní dobu k zajištění bezpečnosti a realizaci dalších opatření souvisejících s výkonem trestu odnětí svobody dostatek personálu. V kontinuitě s touto skutečností vyhláška stanoví podmínky pro uzamykání vězňů osob takto. „Pokud to podmínky ve věznici umožňují, jsou odsouzení během osmihodinové doby ke spánku zamykáni v celách (Poznámka: za celu je považován obytný pokoj s vlastním sociálním a hygienickým zařízením, který je zabezpečen tak, aby jej jeho obyvatel nemohl opustit bez toho, že by jej zvenčí někdo pustil. Zpravidla kovovými dveřmi s trezorovým zámkem bez kliky z vnitřní strany cely) nebo ložnicích (Poznámka: jedná se o běžný obytný pokoj zpravidla s vlastním sociálním a hygienickým zařízením, který je zabezpečen běžnými domovními dveřmi). Doba, po kterou jsou odsouzení uzamykáni v celách nebo ložnicích, může být ředitelem věznic v odůvodněných případech prodloužena s přihlédnutím na požadavky zachování pořádku a bezpečnosti ve věznici.“²⁶

Dále jsou vyhláškou otázky tzv. vnitřní bezpečnosti ve věznicích řešeny podle typu věznic, tak jak jsme si je představili:

a) věznic s dohledem

Ve věznici s dohledem mohou panovat poměrně uvolněné poměry a tzv. internátový režim dne. Nakonec uvědomme si, že zde zpravidla vykonávají trest odnětí svobody lidé, kteří spáchali nedbalostní trestný čin, nebo čin s velmi malou společenskou nebezpečností. „V prostorách věznic se pohybují odsouzení bez omezení. Odsouzení pracují zpravidla na pracovištích mimo věznici, dohled nad jejich pracovní činností provádí vychovatel minimálně jedenkrát týdně. V mimopracovní době se odsouzeným umožňuje volný pohyb mimo věznici, a to k účasti na akcích kulturně výchovných a osvětových, sportovních a bohoslužbách a k návštěvám zdravotnických, rehabilitačních a odborných zařízení, na základě povolení ředitele věznic, který rozhodne, zda budou doprovázeni zaměstnancem Vězeňské služby.“²⁷ Pro posílení sociálních vazeb se návštěvy „...uskutečňují zpravidla bez dohledu zaměstnance Vězeňské služby. V souvislosti s návštěvou může ředitel jeden-

---

²⁶ § 50 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

²⁷ § 51 odst. 1, 2, 3 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

krát za devět týdnů povolit odsouzenému dočasně opustit věznici nejdéle na dobu 24 hodin...“²⁸

b) věznice s dozorem

I ve věznici s dozorem může panovat poměrně volný režim. I v tomto typu zařízení vykonávají trest odnětí svobody zpravidla pro trestný čin s velmi malou společenskou nebezpečností a lidé, kteří spáchali některý nedbalostní trestný čin s vážnějšími společenskými důsledky. „V prostorách věznice se odsouzení pohybují zpravidla organizovaně pod dohledem zaměstnance Vězeňské služby. Odsouzení, u nichž lze předpokládat, že toto nezneužijí, může ředitel věznice povolit volný pohyb uvnitř věznice. Odsouzení pracují zpravidla na nestřežených pracovištích mimo věznici, dohled nad jejich pracovní činností provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby nejméně jedenkrát za hodinu. Odsouzení, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, může ředitel věznice povolit volný pohyb mimo věznici při plnění pracovních úkolů. Dohled nad jejich pracovní činností provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby jedenkrát týdně.“

²⁹ Pro posílení sociálních vazeb se návštěvy „...uskutečňují zpravidla bez dohledu zaměstnance Vězeňské služby. V souvislosti s návštěvou může ředitel jedenkrát za měsíc povolit odsouzenému dočasně opustit věznici nejdéle na dobu 24 hodin...“³⁰

c) věznice s ostrahou

Do věznice s ostrahou jsou již zpravidla umístěováni odsouzení pro trestné činy se středně vysokou společenskou nebezpečností a někteří recidivisté. „V prostorách věznice se odsouzení pohybují organizovaně pod dohledem zaměstnance Vězeňské služby. Odsouzeným, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, může ředitel věznice výjimečně povolit volný pohyb v prostorách věznice při plnění pracovních úkolů. Odsouzení pracují

---

²⁸ § 51 odst. 5 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

²⁹ § 52 odst. 1, 2, 3, 4 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

³⁰ § 52 odst. 8 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

zpravidla na pracovištích uvnitř věznice nebo na střežených pracovištích mimo věznici. Dohled nad pracovní činností odsouzených provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby nejméně jedenkrát za 45 minut. Návštěvy odsouzených se uskutečňují zpravidla za dohledu zaměstnance.“³¹

d) věznice se zvýšenou ostrahou

Věznice se zvýšenou ostrahou je tzv. „nejtěžší věznice“, ve které je v České republice vykonáván trest odnětí svobody. Ve věznici jsou zpravidla umístováni odsouzení pro zvlášť závažné trestné činy a recidivisté. „V prostorách věznice se odsouzení pohybují organizovaně pod dohledem příslušníka Vězeňské služby. Odsouzení pracují na pracovištích uvnitř věznice nebo mohou vhodnou práci vykonávat v celách. Dohled nad pracovní činností odsouzených provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby nejméně jedenkrát za 30 minut. Odsouzeným se nepovoluje volný pohyb uvnitř věznice ani při plnění pracovních úkolů. Návštěvy odsouzených se uskutečňují zpravidla za dohledu příslušníka Vězeňské služby.“³²

Ve vztahu k prevenci vzniku sociogenních událostí je zapotřebí říct, že v jednotlivých typech věznic, mimo věznice s dohledem, jsou budována tzv. oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením, kde vykonávají v intencích omezení výkonu trestu podle typu dané věznice tzv. odsouzení „narušitelé a rozvraceči“. Cílem takového opatření je pokud možno úplně zamezit jejich nežádoucímu vlivu na ostatní odsouzené. Zřízení a činnost těchto oddělení je realizována na základě interního řídicího aktu generálního ředitele.

V rámci jednotného způsobu výkonu trestu jsou vnitřními řídicími akty generálního ředitele ve vymezeném duchu upřesňovány a ujednocovány jednotlivé principy tak, aby pokud možno docházelo ke stejnému způsobu výkonu trestu ve všech věznicích.

---

³¹ § 53 odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 7 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

³² § 54 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

Závěrem lze konstatovat, že veškeré právní normy upravující výkon trestu odnětí svobody a věznění jako takové vůbec korespondují se závěry, které lze vyvodit s tzv. „Wolfovy zprávy“ to znamená, že vytváří takové právní prostředí, které úspěšné předpoklady proto, aby v českých věznicích díky způsobu realizace věznění nedocházelo k mimořádným událostem sociogenního typu.

1.2.3 Pravidla pro výkon služby nebo práce vězeňského personálu

Veškeré povinnosti zaměstnanců Vězeňské služby prioritně vyplývají ze zákona č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážce České republiky a dále jsou rozpracovány v interních předpisech Vězeňské služby. Pakliže se v této části diplomové práce zabývám prevencí vzniku sociogenních událostí tyto úkoly mimo jiné řeší nařízení generálního ředitele č. 11/2006, o vězeňské a justiční strážce a č. 26/2006, kterým se stanoví úkoly občanských pracovníků a příslušníků Vězeňské služby České republiky při zabezpečení výkonu trestu odnětí svobody.

Prvotní povinnosti a oprávnění cílená k zamezení vzniku mimořádných událostí již stanovuje shora uvedený zákon, kde je stanoveno, že „příslušník je povinen jednat s osobami ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody vážně a rozhodně, respektovat jejich práva, zabraňovat krutému nebo důstojnost ponižujícímu zacházení s těmito osobami i mezi nimi navzájem a působit k naplňování účelu výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody“. ³³Dále je v zákoně stanoveno, kdy a jak může od vězněných osob požadovat vysvětlení, které mohou přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu, nebo kázeňského přestupku. Umožňuje provádět osobní prohlídky a jiné podobné úkony ve vztahu k vězněným osobám a samozřejmě umožňuje vězněné osobě odejmout věc, kterou má neoprávněně u sebe. „Při střežení objektů je příslušník oprávněn zjišťovat totožnost osob, které vstupují do objektu věznice nebo se v něm nacházejí, prohlížet jejich zavazadla i věci a prohlížet dopravní prostředky při vjezdu i výjezdu. Při důvodném podezření, že osoba má u sebe zbraň nebo jinou věc, kterou by mohla narušit výkon vazby nebo trestu odnětí svobody, nebo kterou neoprávněně

---

³³ § 6 odst. 1 z.č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční strážce České republiky

vynáší ze střeženého objektu může příslušník provést její osobní prohlídku a takovou zbraň nebo jinou věc odebrat. Může přijímat i jiná opatření nezbytná k tomu, aby do objektu nebyly vnášeny nebo dopravovány věci, které by mohly narušit výkon vazby nebo výkon trestu odnětí svobody“.³⁴ Příslušník při střežení objektů je dále oprávněn „zjišťovat totožnost osob a zakročit proti osobám, které se zdržují v bezprostřední blízkosti střežených objektů pokud:

a) je důvodná obava, že tyto osoby naruší výkon vazby nebo výkon trestu odnětí svobody nebo ohrozí bezpečnost střeženého objektu

nebo

b) se tyto osoby chovají způsobem, který narušuje výkon vazby nebo výkon trestu odnětí svobody, nebo ohrozí bezpečnost střeženého objektu“³⁵

I když to přímo nespadá do oblasti pravidel pro výkon služby nebo práce chtěl bych se zde zmínit i o možnosti, kdy je Vězeňská služba v rámci prevence vzniku sociogenních mimořádných událostí oprávněna používat podpůrné operativně pátrací prostředky účely zákona č. 555/1992 Sb., se podpůrnými operativně pátracími prostředky rozumí zabezpečovací technika a zvláštní finanční prostředky. „Zabezpečovací technikou se rozumí technické prostředky, zařízení a jejich soubory používané za účelem předcházení nebo zamezení ohrožení života a zdraví osob nebo k zabezpečení ochrany majetku a vyhledávání radiotelekomunikační techniky...“³⁶ „Zvláštními finančními prostředky se rozumí vyčleněné finanční prostředky, které jsou využívány k úhradě některých výdajů v souvislosti s použitím zabezpečovací techniky...“³⁷

V další všeobecné rovině Vězeňská služba rozpracovává některé povinnosti ve shora vyjmenovaném NGR č. 11/2006. Tento předpis ve vztahu k sociogenním mimořádným událostem v první řadě ve všeobecné rovině upřesňuje, kdo a jakým způsobem věznice

---

³⁴ § 13 odst. 1 z.č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky

³⁵ § 13 odst. 2 z.č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky

³⁶ § 16b odst. 2 z.č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky

³⁷ § 16b odst. 3 z.č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky

střeží, jak ve vztahu proti ozbrojenému nebo jinému napadení, tak ve vztahu proti útěku vězněné osoby z věznice, ale i kdo brání neoprávněnému vstupu osob a vjezdu motorových vozidel do střežených objektů. Zároveň říká, kdo a jak je odpovědný za realizaci celé další škály, již konkrétních bezpečnostních opatření cílených k zamezení vzniku mimořádných událostí sociogenního typu. Uvedené nařízení v první fázi ukládá ve věznicích všeho typu zpracovat tzv. „Plán střežení“. Jedná se o dokument, který stanoví povinnosti, již na zcela konkrétních stanovištích výkonu služby v každé jednotlivé věznici. Souhrn těchto povinností by pak měl vytvořit komplexní přehled konkrétních organizačních opatření cílených k zajištění bezpečnosti ve věznici. „Plán střežení obsahuje zejména:

- a) Rozpis strážních stanovišť a rozpis dozorčích stanovišť,
- b) Povinnosti vrchního inspektora strážní služby, vrchního inspektora strážní služby pro eskortní směnu, inspektora strážní služby, inspektora strážní služby pro eskortní směnu, inspektora strážní služby – operátora,
- c) Povinnosti pro výkon strážní služby,
- d) Povinnosti inspektora dozorčí služby a dozorců,
- e) Plánek střeženého objektu, v němž se zakreslí způsob střežení, nebezpečné prostory a slabá místa, protipožární prostředky, případně další důležité skutečnosti, související s bezpečností věznice, např. ubytovny, hospodářské budovy, umístění hlavního rozvaděče, uzávěrů plynu a vody, kolektorů,
- f) Směrnice pro činnost operačního střediska.“³⁸

Vzhledem k tomu, že hodně sociogenních mimořádných událostí, které řeší Vězeňská služba i při realizaci úkolů souvisejících s eskortní činností, tedy při svých činnostech mimo věznici, jsou podle NGR č. 11/2006 zpracovávány i pravidla pro výkon eskortní služby. „Strážní pravidla pro výkon eskortní služby, zahrnují především způsob střežení a předvádění vězněných osob, trasy eskort včetně tras náhradních, druhy a možnosti spojené (včetně součinnostního a kontrolních bodů) a popřípadě grafický plánek objektu, kam je

---

³⁸ § 70 odst. 2 NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráž

eskorta prováděna.“³⁹ Významnou roli pro plnění povinností příslušníků podle „Plánu střežení“ hraje ta skutečnost, že „Příslušník vězeňské služby velený k výkonu služby je po dobu takové služby nedotknutelný. Nedotknutelnost spočívá

- a) ve zvláštní zákonné ochraně jeho práv a osobní důstojnosti,
- b) v jeho podřízenosti přesně stanoveným osobám,
- c) v povinnosti všech osob uposlechnout jeho výzvy,
- d) v právu použít zbraň.

Příslušník na stanovišti nesmí nikomu vydat svoji zbraň, a to ani osobám, jímž je podřízen, nesmí používat alkoholické nápoje ani jiné omamné látky a nesmí vykonávat činnost, která nesouvisí s výkonem služby, která by odvracela jeho pozornost od výkonu služby. Příslušníka má právo vystřídat nebo odvolat pouze vrchní inspektor strážní služby nebo vrchní inspektor strážní služby pro eskortní směnu na střeženém pracovišti, velitel eskorty, popřípadě jimi určený příslušník vězeňské stráže.“⁴⁰ Pro bezpečnost ne méně významnou roli hraje i NGR č. 11/2006 nařízená povinnost zpracovávat tzv. „Nařízení o vnitřní bezpečnosti“, jehož prioritním úkolem je stanovit některé povinnosti, které jsou pro bezpečnost vnímány jako rozhodné, i ostatním zaměstnancům věznice, kteří se vzhledem ke svému funkčnímu postavení bezprostředně na plnění úkolů bezpečnostního charakteru nepodílí.

V rámci konkrétního rozdělení povinností NGR č. 11/2006 stanovuje povinnosti těmto služebním funkcionářům Vězeňské služby:

- a) ředitel věznice
  - „nejméně jedenkrát v týdnu svolává bezpečnostní komisy věznice“⁴¹ - jedná se o ředitelům věznice určenou skupinu lidí, která je poradním orgánem ředitele věznice v otázkách bezpečnosti. Jako dlouholetý stálý člen této komise mohou říci, že komise

---

³⁹ § 71 odst. 3 NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

⁴⁰ § 37 NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

⁴¹ § 104 odst. 1 NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

ve svých jednáních projednává všechny poznatky o odsouzených. Tyto poznatky vyhodnocuje a na základě nich stanovuje konkrétní bezpečnostní opatření k jednotlivým odsouzeným nebo k věznici jako celku. Úkolem bezpečnostní komise je tedy operativně řešit některé problémy a tak udržet ve věznici nejvyšší stupeň bezpečnosti na základě aktuálních poznatků zaměstnanců nebo spolupracujících bezpečnostních složek.

b) vedoucí oddělení vězeňské a justiční stráže

- „vedoucí oddělení odpovídá za střežení určených objekt, organizaci výkonu strážní a eskortní služby, služební a profesní přípravy a služební kázeň jemu podřízených příslušníků a společně s vedoucím oddělení výkonu vazby a výkonu trestu za organizaci provádění dílčích, technických a osobních prohlídek. V oblasti příprav ke zpracování dokumentace k řešení krizových nebo mimořádných situací a mimořádných událostí a dokumentace plánování obrany státu“⁴²
- „navrhuje účelný systém stavebně technického zabezpečení střežených objektů, druh, počet a rozmístění strážních stanovišť“⁴³
- „společně s vedoucím oddělení vazby a trestu spolupracuje při předcházení a včasném odhalování mezi vězňenými osobami“⁴⁴
- „zajišťuje organizaci, hospodárnost a zejména bezpečnost prováděných eskort“⁴⁵
- „vyhodnocuje zjištěné přípravy a pokusy o útěk nebo útěky a určuje způsob a prostředky k zabezpečení slabých a nebezpečných míst v systému střežení“⁴⁶

---

⁴² § 104 odst. 2 NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁴³ § 104 odst. 3 písm. b) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁴⁴ § 104 odst. 3 písm. c) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁴⁵ § 104 odst. 3 písm. e) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁴⁶ § 104 odst. 3 písm. f) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

- „spolupracuje s řídicími funkcionáři jednotlivých oddělení zajištění bezpečnosti strážných objektů, prověřuje úroveň a aktuálnost strážní dokumentace a dokumentace pro vznik mimořádných událostí“⁴⁷
- „vede přehled o nebezpečných obviněných a odsouzených, za tímto účelem využívá indexu útěkářů a nebezpečných osob, jakož i jiných bezpečnostních poznatků“⁴⁸
- „ve spolupráci s ostatními vedoucími oddělení a referátů předkládá zásady vnitřní bezpečnosti a kontroluje jejich plnění“⁴⁹

Obecně se tedy dá říct, že tento služební funkcionář Vězeňské služby je garantem všech bezpečnostních opatření ve věznici směřujících k prevenci vzniku sociogenních mimořádných událostí.

- c) zástupce vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže
  - „odpovídá za zpracování, vedení a aktualizaci strážní dokumentace“⁵⁰
- d) vrchní inspektor strážní služby
  - „odpovídá za přímý výkon služby bezpečnosti povahy a nestanoví-li ředitel věznice zajišťuje v jeho nepřítomnosti a v nepřítomnosti jeho zástupců též plnění dalších úkolů, i když s výkonem služby bezpečnosti povahy nesouvisí“⁵¹
  - „provádí kontrolu stavebně technických, spojovacích a signálně zabezpečovacích prostředků a zvláštní pozornost věnuje nebezpečným úsekům a slabým místům, činí opatření k odstranění závad. Osobně nebo prostřednictvím svého zástupce provádí kontrolu výkonu strážní a dozorcí služby ve věznici a dbá na dodržování stanovených zásad vnitřní bezpečnosti“⁵²

---

⁴⁷ § 104 odst. 3 písm. g) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁴⁸ § 104 odst. 3 písm. i) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁴⁹ § 104 odst. 3 písm. o) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁵⁰ § 106 odst. 2 písm. b) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁵¹ § 109 odst. 2 NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

⁵² § 110 odst. 1 písm. c) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráži

- „při důvodné výzvě strážného nebo dozorce se ihned dostaví na jeho strážní a dozorčí stanoviště“⁵³
- „v průběhu výkonu služby vede přesné záznamy o početních stavech vězňených osob, má přehled kolik se jich nachází ve věznicí, mimo ni a z jakých důvodů, za tímto účelem podepisuje propustky“⁵⁴
- „zajistí důsledné provádění osobních prohlídek vězňených osob a provádění dílčích a technických prohlídek, včetně zajištění kontroly nad jejich praktickým prováděním“⁵⁵
- „při vyhlášení krizových stavů nebo při vzniku mimořádných situací a mimořádných událostí plní úkoly podle zpracované dokumentace nebo v případě nutnosti přijímá další vlastní opatření cílená k jejich eliminaci“⁵⁶
- „odpovídá za provedení fyzické početní prověrky stavu všech vězňených osob. Fyzická prověrka účetního stavu se provádí dvakrát denně podle časového rozvrhu dne, početní prověrka musí být ukončena maximálně do 90 minut od jejího zahájení“⁵⁷

Obecně se tedy dá říct, že tento služební funkcionář Vězeňské služby je garantem praktické realizace všech bezpečnostních opatření ve věznicí směřujících k prevenci vzniku sociogenních mimořádných událostí.

e) vrchní inspektor strážní služby pro eskortní směnu

- „vede a pravidelně doplňuje index útěkářů a nebezpečných osob“⁵⁸

---

⁵³ § 110 odst. 1 písm. f) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráží

⁵⁴ § 110 odst. 1 písm. h) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráží

⁵⁵ § 110 odst. 1 písm. j) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráží

⁵⁶ § 110 odst. 1 písm. n) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráží

⁵⁷ § 111 odst. 1 písm. d) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráží

⁵⁸ § 116 odst. 2 písm. b) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráží

- „seznamuje strážné s charakteristikou eskortovaných osob,určuje velitelům eskort, popřípadě ostatním členům eskorty úkoly, které budou plnit v průběhu eskorty“⁵⁹

f) všeobecné povinnosti strážného

NGŘ č. 11/2006 v rámci ustanovení svého § 123 stanoví některé další povinnosti ve vztahu k sociogenním událostem, které lze označit za platné na všech stanovištích. V rámci tohoto ustanovení je příslušníkům kladeno za úkol, aby přísně dbali na dodržování opatření, jejímž cílem je zabránit vzniku mimořádných události a zároveň jim ukládá o každé mimořádné události ihned informovat své nadřízené. Dále nařizuje „bděle střežit určený úsek a neodvracet pozornost od výkonu služby a neopouštět stanoviště dokud nebude vystřídán nebo odvolán.“⁶⁰ Zároveň je zde příslušníkovi uloženo dobře znát a ovládat přidělené zbraně a zbraně mít připraveny k okamžitému použití. Je zde také pamatováno, že příslušník nemůže zneužívat svého postavení vůči vězněným osobám k osobnímu prospěchu a styku s nimi musí svým chováním a jednáním spolupůsobit při upevňování kázně a pořádku, přičemž by měl hlásit každý případ atypického chování vězněných osob, který může mít za následek jeho újmu na zdraví nebo vznik mimořádné události.

g) povinnosti strážného na hlavním vchodě

Z pohledu Vězeňské služby je hlavní vchod z prevence vzniku sociogenních mimořádných událostí považován za jedno z nejstřeženějších míst ve věznici. Vzhledem k architektonickému uspořádání věznice se totiž jedná o jediné místo, kudy lze do věznice proniknout a z věznice odejít bez toho, že by člověk musel překonat poměrně důmyslné stavebně technické zabezpečení věznic. Zároveň se jedná o jediné místo, kudy do věznice mohou proudit nedovolené a nebezpečné předměty. V návaznosti na uvedené skutečnosti jsou postaveny i některé základní povinnosti např.:

- „zabránit útěkům vězněných osob branou pro vozidla nebo vchodem pro vstup a zajistit, aby se do věznice nedostali nepovolané osoby a nepovolené věci. Za tímto

---

⁵⁹ § 111 odst. 2 písm. c) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

⁶⁰ § 123 odst. 1 písm. c) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

účelem strážný důsledně provádí zjišťování totožnosti a prohlídku zavazadla přicházející a odcházející osoby“⁶¹

Zvláštní důraz je pak kladen především na donášení zbraní, omamných a psychotropních látek a donášení mobilních komunikačních a záznamových zařízení, včetně nosičů dat. S uvedeným materiálem nesmí být do věznice vpuštěna. Výjimku samozřejmě tvoří přesně vymezení služební funkcionáři Vězeňské služby, kteří uvedený materiál potřebují k výkonu služby nebo práce.

Stejná omezitelnost je věnována ve vztahu k motorovým vozidlům, které do věznice vjíždí nebo z věznice vyjíždí. V návaznosti na uvedenou skutečnost postaveny i některé základní povinnosti např.:

- „prohlédnout důkladně všechny druhy vozidel vjíždějících do střeženého objektu nebo z něj vyjíždějících tak, aby nedošlo k útěku nebo k proniknutí nepovolané osoby, nedovolených věcí a předmětů do objektu“⁶²
- „zajistit vozidlům, která vjíždějí do střeženého objektu doprovod při zajištění, že na vozidlo byl naložen materiál uvnitř objektu bez přítomnosti strážného, vozidlo nepustit a vyrozumět okamžitě vrchního inspektora strážní služby“⁶³

h) povinnosti strážného na strážní věži

Prvotním úkolem strážného je, aby „nepřipustil útěk přes střežený úsek nebo proniknutí nepovolené osoby do střeženého objektu.“⁶⁴ V uvedených povinnostech se pamatuje i na takové skutečnosti že strážný musí přijmout opatření k zajištění střežení v době snížené viditelnosti nebo v době, kdy se v blízkosti zakázaného pásma pohybují vězněné osoby. Pro kvalitní plnění povinností strážného také zakázáno, aby se v blízkosti strážních stanišť pohybovala jakákoliv osoba.

i) Povinnosti strážného při doprovodu vozidel

---

⁶¹ § 124 odst. 2 písm. a) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

⁶² § 124 odst. 2 písm. i) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

⁶³ § 124 odst. 2 písm. l) NGŘ č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

Všeobecně lze říct, že úkolem strážného při doprovodu a střežení vozidel uvnitř střeženého objektu je zajistit, aby v době nakládání a vykládání materiálu, ale i v době pohybu vozidel uvnitř střeženého objektu nebylo vozidlo zneužito k útěku vězněné osoby. V rámci rozpracovaných povinností je strážnému uloženo vozidlo převzít u tzv. vjezdové brány a tamtéž je také předat. Strážný také nesmí připustit naložení takového materiálu, který je jen těžko kontrolovatelný jako jsou například uzavřené sudy, bedny a podobně, pokud však tyto nebyly zkontrolovány předem. Za jeden z hlavních úkolů lze považovat i tu skutečnost, že zabraňuje styku osobnímu vězněných osob s řidiči motorových vozidel.

j) Povinnosti strážní a zásahové hlídky

Strážní a zásahová hlídka vzhledem ke skutečnosti, že je vyzbrojena služebním psem plní úkoly veskrze cílené k zajištění bezpečnosti příslušníků při výkonu služby a dále plní úkoly při kontrole objektů. V rámci kontrol objektů pak zpravidla kontroluje zajištění slabých a nebezpečných míst, kterým může být považováno například zajištění kanalizací, zajištění objektů v blízkosti zakázaného pásma a podobně. Dále kontroluje „oprávněnost pohybu vězněných osob, stav ohrazení, oplocení a prostory přilehlé s cílem zjistit zda se zde nenalézají předměty, které by mohly vězněné osoby zneužít k útěku, soustavně kontroluje údržbářské dílny, sklady apod. nacházející se v blízkosti oplocení s cílem zabránit, aby se zde vězněné osoby mohly připravovat k útěku např. podkopem apod.“⁶⁵

Do současného momentu jsme se zabývaly úkoly vztahujícími se zejména k vnější bezpečnosti věznice tedy úkoly, které mají vliv na to, aby mimořádná událost nebo mimořádná situace nepřesáhla za zdi věznice. Nyní se budu zabývat úkoly některých zaměstnanců Vězeňské služby směřujícími k vnitřní bezpečnosti. Tyto úkoly řeší jak je shora uvedeno NGR č. 26/2006, kterým se stanoví úkoly občanských pracovníků a příslušníků Vězeňské služby České republiky při zabezpečení výkonu trestu odnětí svobody. Prvotně je zapotřebí říct, že ve vztahu k těmto příslušníkům platí všeobecné povinnosti tak, jak již byly shora definovány a dále se dělí na povinnosti dozorce na ubytovně vězněných osob na povinnosti dozorce na pracovišti odsouzených. V zásadě lze

---

⁶⁴ § 125 odst. 1 písm. a) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráž

⁶⁵ § 128 odst. 2 písm. d) NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční stráž

říct, že povinností dozorců je být neustále mezi odsouzenými v prostoru, který mu byl vymezen tak, aby měl neustálý přehled o činnosti vězňených osob a tam svým působením zajišťoval stanovený pořádek a kázeň. K tomu, aby dozorce mohl dobře sehrávat svoji úlohu musí znát všechny nebezpečné odsouzené, všechny případné pachatele násilí a všechny vězňené osoby, které by se mohly stát oběťmi případného násilí. Mimo ubytovny odsouzených pak zajišťuje organizovaný pohyb vězňených osob, je-li vyžadován a je odpovědný za to, že všechny prostory jsou řádně uzamykány. Dále je odpovědný za správnou realizaci opatření, které jsme si popsaly v předcházející kapitole „výkon trestu“.

V rámci nastavení povinností preventivně působících na vznik sociogenních mimořádných událostí ve Vězeňské službě má své nezastupitelné místo i provádění jednotlivých prohlídek. Jedná se o represivní preventivní opatření, jehož cílem je zjistit aktuální stav případné připravenosti vězňených osob ke spáchání některého druhu mimořádné události. Vězeňská služba jako taková zná tyto druhy prohlídek:

a) Dílčí prohlídka

Dílčí prohlídka se provádí na základě plánu zpracovaného k tomuto účelu v nepravidelných intervalech tak, aby nejdéle v intervalu do dvou měsíců byly prohlédnuty všechny prostory vězňnice. V rámci dílčí prohlídky se překontroluje funkčnost a neporušenost technických a stavebně technických prostředků a prohlídky věcí vězňených osob s cílem zjistit, zda vězňené osoby u sebe nemají nepovolené věci. Dílčí prohlídka cel nebo ložnic se provádí v době, kdy jsou odsouzení mimo celu a při prohlídce věcí vězňených osob musí být vězňená osoba této prohlídce přítomna.

b) Technická prohlídka

Technická prohlídka se provádí na základě plánu zpracovaného k tomuto účelu v nepravidelných intervalech tak, aby nejdéle v intervalu do jednoho měsíce byly prohlédnuty všechny cely a všechny prostory kam vězňené osoby mají přístup, a to v době, kdy tito jsou mimo prostory. V rámci technické prohlídky se prověřuje neporušenost dveří, mříží, zdí, okenních mříží a ochranného pletiva, funkčnost spojovacích a signálně zabezpečovacích prostředků a neporušenost a úplnost zařízení cely.

c) Generální prohlídka

Pod pojmem generální prohlídka se rozumí provedení dílčí a technické prohlídky, přičemž v jednom dni musí být prohlédnuty všechny prostory věznice. Četnost generálních prohlídek v kalendářním roce určuje ředitel věznice. Zpravidla se provádí dvakrát v roce.

d) Osobní prohlídka

Vězeňská služba rozeznává provádění tří druhů osobních prohlídek. Jedná se o důkladné osobní prohlídky, preventivní osobní prohlídky a prohlídky těla. Důkladné a preventivní osobní prohlídky se zpravidla zaměřuje na odhalení předmětů, kterými by vězněná osoba mohla ohrozit bezpečnosti nebo životy jiných osob.

➤ Důkladná osobní prohlídka

Důkladná osobní prohlídka se provádí v určené, dostatečně vytápěné místnosti, vybavené rohožemi, odkládacími lavicemi a věšáky. Vězněná osoba se při důkladné osobní prohlídce svlékne dohoda. Poté se provede prohlídka těla, odložených svršků a všech osobních věcí vězněné osoby. Důkladná osobní prohlídka se provádí v těchto taxativně vyjmenovaných případech „při příjmu a před propuštěním vězněné osoby z věznice, před a po provedení eskorty, po každém opuštění věznice bez dohledu zaměstnance, před a po provedení návštěvy, pokud vězněná osoba nebude celou dobu střežena, při příchodu nebo příjezdu vězněné osoby z pracoviště a to minimálně u 10 % z celkového počtu pracovní čety nejméně však u 4 osob a při generální prohlídce“⁶⁶

➤ Preventivní osobní prohlídka

Preventivní osobní prohlídka se provádí v těchto taxativně vyjmenovaných případech „před umístěním vězněné osoby zpět na celu, před odjezdem vězněných osob na pracoviště a z pracoviště a po příjezdu do věznice, před a po provedení návštěvy a po zadržení vězněné osoby na útěku“⁶⁷

➤ Prohlídka těla

---

⁶⁶ § 141 odst. 1 NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

⁶⁷ § 141 odst. 1 NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

Prohlídka těla je zaměřena na zjištění stop fyzického násilí na těle vězňených osob.

e) Speciální prohlídky

Pod pojmem speciální prohlídka se rozumí například prohlídky speciálně vycvičenými psy pro vyhledávání omamných a psychotropních látek nebo psy vycvičenými k vyhledávání výbušnin či zbraní a třeba prohlídky tělních dutí, které provádí lékař.

Závěrem lze konstatovat, že jak zákonem tak vnitřními řídicími akty Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky jsou základní povinnosti a oprávněné nastaveny tak, že v případech, kdy budou bezezbytku plněny a využívány dokáží být dostatečnou prevencí vzniku sociogenních mimořádných událostí ve Vězeňské službě.

1.2.4 Revize a aktualizace pravidel pro výkon práce vězeňského personálu

V této oblasti je na místě tvrzení, že vnitřními předpisy je sice stanoveno udržovat dokumentaci, kterou se stanovují pravidla pro výkon práce vězeňského personálu ve stálé aktuálnosti, ale to se týká pouze pravidel vycházejících z „Plánu střežení“. V této souvislosti je však zapotřebí dodat, že se jedná o praktickou část, tedy dokument, kterým jsou rozpracovány pravidla práce v konkrétních podmínkách věznice. Základní výchozí normy na základě, kterých se konkrétní pravidla tvoří sice prochází revizí a aktualizací nicméně tento proces je mimořádně zdlouhavý a mnohdy k němu dochází až s měsíčním a na místě je říct, že i letitým zpožděním. Štěstím je, že jejich způsob zpracování lze hodnotit jako nadčasový a v praxi se zatím vždy našla cesta jak vzniklý problém řešit, již na základě stávajících norem.

1.2.5 Vzdělávání vězeňského personálu

Vzdělávání zaměstnanců Vězeňské služby je řešeno především prostřednictvím Institutu vzdělávání Vězeňské služby České republiky a řídí se pravidly vzděláváním zaměstnanců ve správních úřadech schválenými Vládou České republiky. Podle těchto pravidel se i vzdělávání ve Vězeňské službě řídí na vstupní a prohlubující. Vstupní vzdělání se dále dělí na úvodní a následné. Úvodnímu vzdělávání v prostředí Vězeňské služby odpovídá zhruba měsíční pobyt ve věznici, kam byl uchazeč přijat a vstupnímu vzdělávání následnému odpovídá výuka v institutu vzdělávání, která se děje v tzv. nástupních kurzech. Na závěr kurzu skládají absolventi kurzu závěrečnou zkoušku.

Základní odborná příprava tedy vstupní vzdělávání, lze rozdělit na nástupní kurz, což je teoretická příprava probíhající v Institutu vzdělávání a na přípravu praktickou, která probíhá ve věznicích. V rámci teoretické přípravy se vyučují tyto předměty: právo, psychologie, pedagogika, modelové situace, profesní etika, služební příprava, výkon trestu odnětí svobody, výkon vazby, speciální příprava. Ve výuce všech výše uvedených předmětů se klade důraz na dodržování a naplňování zákonů a předpisů upravujících výkon trestu, výkon vazby, práva vězněných osob a povinností a oprávnění zaměstnanců Vězeňské služby. Pro řešení prevence sociogenních mimořádných událostí má zvláštní význam předmět „modelové situace“. Posluchači si mají možnost pod vedením trenérů možnost vyzkoušet některé typické činnosti příslušníka Vězeňské služby při výkonu profese a prožít situaci, s níž se mohou v praxi setkat. Nacvičují prohlídky, poutání, předvádění vězňů, komunikaci s vězněnými osobami ve stresové situaci a podobně.

Zvláštní kategorii vzdělávání pak tvoří služební a profesní příprava příslušníků a občanských zaměstnanců ve věznicích. Tento druh zaměstnání je realizován s cílem prohlubovat a upevňovat dovednosti nezbytné k výkonu služby příslušníků nebo práce občanského zaměstnance. Každoročně jsou pak Generálním ředitelstvím vydávána témata, která mají být proškolená.

Významnou trhlinu vidím v realizaci úkolů souvisejících s prohlubujícím vzděláváním uskutečňovaným v rámci celoživotního vzdělávání. Tato část vzdělávání je zpravidla orientována na praktickou část pedagogické a psychologické práce s vězněnými osobami, které s prevencí sociogenních mimořádných událostí sice souvisí, ale jen okrajově a vůbec neřeší praktickou realizaci prováděných opatření při eliminaci rizik vzniklých při mimořádných událostí, situacích a krizových stavů.

1.2.6 Technický stav věznic

Jak jsem již v této diplomové práci popisoval v České republice je trest odnětí Svobody vykonáván ve čtyřech základních kategoriích a to ve věznici s dohledem, ve věznici s dozorem, ve věznici s ostrahou a ve věznici se zvýšenou ostrahou. V souladu s doporučeními „Wolfovy zprávy“, již zákonná úprava věznění počítá se skutečností, že ve vztahu k jednotlivým typům věznic a ve vztahu k nebezpečnosti vězněných osob, které jsou do jednotlivých typů věznic umísťování budou v těchto věznicích budovány i stavebně

technické prostředky, jejichž cílem je zabránit nekontrolovatelnému rozrůstání některých druhů sociogenních mimořádných událostí jak v rámci věznice tak mimo ni.

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody v ustanovení svého § 49 hovoří o tom, že „ve věznici s dohledem a ve věznici s dozorem nejsou užívány specifické stavebně technické prostředky, ani ozbrojené stráže k zabránění útěku odsouzených a ve věznici s ostrahou a ve věznici se zvýšenou ostrahou jsou používány speciální stavebně technické prostředky a ozbrojené stráže k zabránění útěku odsouzených“. V návaznosti na shora uvedené ustanovení vnitřní předpis Vězeňské služby ve všeobecné rovině stanoví, že „stavební řešení a uspořádání střežených objektů musí odpovídat zásadám bezpečnosti a že k zajištění bezpečnosti střežených objektů se zřizuje ohrazení, oplocení, strážní věže, osvětlení, popřípadě další stavby nebo soubory technických a stavebně technických prostředků a opatření. Za stavebně technické prostředky jsou považovány zejména mříže, ocelové, drátěné a jiné překážky, zatarasy v kanalizaci a šachtách, okenní výplně z pancéřového skla nebo osazování skel bezpečnostními fóliemi. Ve střežených objektech mohou být též použity i speciální stavebně technické prostředky, jako např. systémy pevných a pohyblivých ocelových drátěných a jiných překážek, doplňující vnější okenní zábrany, další zajištění slabých a nebezpečných míst a oplocení ze žiletkového pletiva.“⁶⁸

Vnitřní úpravu věznic služební předpis žádným způsobem neupravuje. V zásadě však platí, že při realizaci výkonu trestu odnětí svobody ve věznicích s dohledem a dozorem je realizováno v režimu tzv. ložnicového systému, kdy jediným stavebně technickým prostředkem zabezpečujícím vnitřní bezpečnost je hlavní vstup na ubytovací jednotku a výkon trestu odnětí svobody ve věznici s ostrahou a ve věznici se zvýšenou ostrahou je realizován v režimu tzv. cílového systému, který stavebně technickými prostředky zabezpečuje již jednotlivé místnosti.

Vězeňská služba vynakládá významné prostředky i na samotnou kulturu a estetičnost jednotlivých ubytoven. Tou se pak zabývá komise složená s pedagogy a psychologů. Tuto činnost však výrazně brzdí ekonomická realita rozpočtu Vězeňské služby.

---

⁶⁸ § 13 odst. 1 NGR č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážní

Závěrem této kapitoly lze konstatovat, že Vězeňská služba dbá na to, aby vnější svět byl od věznic důsledně oddělen a aby ubytování vězňů bylo realizováno v co nejmenších kolektivech. I přes veškeré snahy však nelze realizovat ubytování po jednotlivcích tak jak je doporučováno „Wolfovou zprávou“. To však není otázka vůle, ale otázka ekonomická. Významná snaha je vyvíjena i ve vztahu k estetice vnitřních prostorů i zde je však naráženo na ekonomické problémy.

1.2.7 Systemizované počty zaměstnanců

Systemizované počty Vězeňské služby ve smyslu zákona č. 555/1992 Sb., o vězeňské a justiční strážní stanoví Vláda České republiky. Podkladem pro rozhodnutí vlády jsou závěry jednání Systemizační komise Generálního ředitelství Vězeňské služby, která zasedá dvakrát ročně a posuzuje optimální početní stavy Vězeňské služby především ve vztahu k počtu vězňů a ve vztahu k procentnímu stavu zaměstnanosti vězňů, jakožto nejrizikovější činnosti vězňů. V rámci rozhodovacího procesu tu sehrává i architektonické řešení věznice a samozřejmě typ výkonu trestu, který je v jednotlivé věznici realizován. Systemizační komise pak vychází na základě podkladů zpracovaných ve věznici.

Z mého pohledu je sice zabezpečen jakýsi proces posuzování početních stavů vězeňského personálu, ale ve vztahu k aktuálnímu řešení situací, které by měli být řešeny, se tento systém jeví jako nepružný.

1.3 Nastavení bezpečnostního systému Vězeňské služby České republiky směrem k eliminaci vzniklých mimořádných a krizových situací

Aby byl systém boje se vznikem sociogenních mimořádných událostí ve Vězeňské službě ucelený v kontinuitě s prevencí vzniku těchto událostí současně zabývat i opatřeními směřujícími k eliminaci vzniklých mimořádných událostí sociogenního typu. V následujících kapitolách se tedy budeme zabývat jak s uvedeným typem činnosti vyrovnává Vězeňská služba ČR.

1.3.1 Pravidla činnosti zaměstnanců při vzniku mimořádných událostí ve věznici

Veškeré povinnosti zaměstnanců Vězeňské služby prioritně vyplývají se zákona č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážní České republiky a dále jsou

rozpracovány v interních předpisech Vězeňské služby. Pakliže, se v této části diplomové práce zabývám řešením vzniklých sociogenních událostí tyto úkoly mimo jiné řeší NGR č. 13/2006 o činnosti Vězeňské služby České republiky po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných situací a mimořádných událostí, o činnosti krizového štábu Vězeňské služby a pracovištích krizového řízení a NGR č. 68/2005, o postupu věznic při vzniku nepokojů nebo jiných hromadných nezákonných vystoupení osob ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, o organizaci služebního zákroku pod jednotným velením, o výstroji a výzbroji příslušníků provádějících služební zákrok pod jednotným velením a eskorty nebezpečných osob.

Prvotní povinností a oprávnění cílená k zamezení vzniku mimořádných událostí, již stanovuje shora uvedený zákon, kde je stanoveno, že „příslušník ve službě je povinen zakročit v mezích stanovených tímto zákonem a dalšími obecně závaznými předpisy:

- a) páchá-li osoba ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody trestný čin nebo kázeňský přestupek, popřípadě je-li důvodné podezření z jejich spáchání,
- b) páchá-li osoba ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody trestný čin popřípadě, je-li důvodné podezření z jejich páchání,
- c) maří-li osoba ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody účel výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody,
- d) je-li narušován pořádek nebo ohrožena bezpečnost v prostorách Vězeňské služby.

Příslušník, který plní úkoly vězeňské stráže je povinen i v době mimo službu v mezích stanovených tímto zákonem a dalšími závaznými právními předpisy provést služební zákrok nebo jiná potřebná opatření, páchá-li osoba ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody trestný čin nebo kázeňský přestupek, jímž bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek“. ⁶⁹ V návaznosti na povinnost příslušníka zakročit je mu zároveň zákonem dána možnost požádat každého občana o pomoc a občanovi je dána povinnost tuto pomoc poskytnout, pakliže by se tím nevystavil vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké.

---

⁶⁹ § 7 z.č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky

Zákonodárce zároveň svým zákonným aktem stanovil jaké donucovací prostředky může příslušník Vězeňské služby při eliminaci sociogenních mimořádných událostí použít. Opomenuta nezůstala ani otázka, ve kterých případech takto může být učiněno.

„Pokud je to nezbytné k zajištění pořádku a bezpečnosti je příslušník při plnění svých úkolů oprávněn použít donucovací prostředky proti osobám, které ohrožují život nebo zdraví, úmyslně poškozují majetek nebo násilím se snaží mařit účel výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, nebo narušují pořádek nebo bezpečnost v prostorách Vězeňské služby, v budovách soudů, jakož i jiných místech činnosti soudu, budovách státních zastupitelství a v bezprostřední blízkosti střežených objektů. Donucovacími prostředky jsou:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobrany
- b) předváděcí řetízky
- c) pouta
- d) poutací popruhy
- e) pouta s poutacím opaskem
- f) slzotvorné prostředky
- g) obušek
- h) služební pes
- i) vodní stříkač
- j) zásahová výbuška
- k) expanzní zbraně
- l) úder střelnou zbraní
- m) hrozba střelnou zbraní
- n) varovný výstřel.

Příslušník rozhoduje, který z donucovacích prostředků použije podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného služebním zákrokem. Přitom je povinen dbát, aby použití donucovacího prostředku bylo přiměřené účelu zákroku a aby jim nebyla způsobena újma zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti protiprávního jednání“. ⁷⁰ Samostatně pak zákonodárce řeší použití střelné zbraně. A příslušníkovi povoluje při řešení sociogenních mimořádných událostí použití střelnou zbraň jen zcela výjimečně a to v těchto případech:

„...aby:

- a) v případě nutné obrany odvrátil přímo hrozící nebo trvajícím útok proti jeho osobě nebo útok na život jiné osoby,
- b) překonal odpor směřující ke zmaření služebního zákroku, pokud jej nemůže překonat jinak a nedokončení zákroku by ohrozilo život nebo zdraví jiné osoby,
- c) zamezil útěku osoby ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody ze střeženého objektu nebo při eskortě, kterou nelze zadržet jiným způsobem,
- d) odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo od útěku upuštěno,
- e) zneškodnil zvíře ohrožující život nebo zdraví osob“. ⁷¹

K věci je zapotřebí říct, že zákonodárce nejen stanovil podmínky, za kterých mohou být shora uvedené donucovací prostředky použity, ale zároveň stanovil i podmínky pro omezení donucovacích prostředků. Donucovací prostředky pak nelze použít proti „těhotné ženě, osobě vysokého věku a osobě se zjevným zdravotním postižením nebo osobě zjevně mladší 15 let. To však neplatí pokud útok těchto osob bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví příslušníka nebo jiné osoby anebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak“. ⁷²

---

⁷⁰ § 17 z.č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky

⁷¹ § 18 odst. 1 z.č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky

⁷² § 19 odst. 1 z.č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky

V návaznosti na shora uvedené zákonem stanovené povinnosti Vězeňská služba dále rozpracovává svou činnost při vzniku sociogenních událostí ve svých interních směrnících, které stanovují základní druhy činností její činnosti o vyhlášení krizových stavů a postup při řešení kterých mimořádných situací a mimořádných událostí jako je např. vzpoura vězňů, oznámení o uložení výbušniny, vznik požáru útěk vězněné osoby a podobně. Z hlediska připravenosti Vězeňské služby na plnění úkolů spojených s řešením vzniklých mimořádných situací, mimořádných událostí nebo krizových situací může být na dovolené, v pracovní neschopnosti a ve služebním nebo pracovním volnu maximálně 40 % skutečného počtu zaměstnanců. Při vyhlášení krizových stavů se dále posluchači nástupního kurzu a jiných kurzů, školení a dalších obdobných zaměstnání povolávají k jednotlivým věznicím, kde jsou služebně nebo pracovním kmenově zařazeni.

Základním prostředkem pro dosažení akceschopnosti ve Vězeňské službě je tzv. „Plán vyrozumění a svozu“. Tento plán se realizuje v případech, kdy je nutno ve stanovené době zabezpečit přítomnost zaměstnanců věznice na pracovišti. Plán vyrozumění a svozu je rozdělen na dvě varianty takto:

- a) základní – do této varianty jsou zařazeni všichni příslušníci, příslušnice a určení občanští zaměstnanci věznice
- b) rozšířenou – do této varianty jsou zařazeni všichni zaměstnanci věznice, mimo těch zaměstnanců, kteří jsou od uvedení pracovní činnosti osvobozeni.“⁷³

Aby byl plán vyrozumění a svozu účinným mechanismem je „základní povinností zaměstnance zařazeného do plánu vyrozumění a svozu dostavit se na pracoviště ve stanovených časových normách“. ⁷⁴ Maximálním časovým limitem pro dostavení se do zaměstnání je 150 minut v případě realizace tzv. základní varianty plánu vyrozumění

---

⁷³ § 5 odst. 3 NGR č. 13/2006 o činnosti Vězeňské služby České republiky po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných situací a mimořádných událostí, o činnosti Krizového štábu Vězeňské služby a pracoviš-
tích krizových řízení

⁷⁴ § 5 odst. 12 NGR č. 13/2006 o činnosti Vězeňské služby České republiky po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných situací a mimořádných událostí, o činnosti Krizového štábu Vězeňské služby a pracoviš-
tích krizových řízení

a svozu a 24 hodin v případě realizace tzv. rozšířené varianty plánu vyrozumění a svozu od tzv. „času P“ který představuje základní časový údaj o vzniku mimořádné situace, mimořádné události nebo vyhlášení krizového stavu“.⁷⁵

K zabezpečení organizované činnosti a cílenému plnění opatření a úkolů vyplývajících ze vzniklé mimořádné situace, mimořádné události nebo krizové situace se ve věznicích zpracovává k tomu účelu příslušná dokumentace, kterou v našem případě tvoří „seznam základních opatření při vzniku mimořádné situace nebo mimořádné události zahrnující

- a) činnost při vzniku požáru,
- b) činnost v případě vzniku nepokojů nebo jiných hromadných nezákonných vystoupení vězňených osob,
- c) činnost v případě oznámení o uložení výbušniny,
- d) činnost v případě vzetí rukojmí,
- e) činnost v případě útěku vězňené osoby,
- f) činnost v případě vzniku přírodní katastrofy nebo průmyslové havárie,
- g) činnost při jiném druhu mimořádné situace nebo mimořádné události, k jejímuž řešení je již nutné nebo účelné aktivovat pracoviště krizového řízení např. k zamezení újmy na životech, zdraví nebo majetku“.⁷⁶

Vedle těchto opatření je k účelnému řešení sociogenních mimořádných událostí zřízen institut tzv. zesíleného střežení, jehož úkolem je zabezpečit vnější bezpečnost věznice tak, aby se mimořádná událost nebo situace nerozrostla mimo prostor věznice a institut tzv. obrany věznice, jehož úkolem je zamezit prosáknutí mimořádné situace nebo mimořádné události odehrávající se mimo areál věznice do věznice samotné. Ve své podstatě se jedná

---

⁷⁵ § 9 odst. 1 písm. a) NGR č. 13/2006 o činnosti Vězeňské služby České republiky po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných situací a mimořádných událostí, o činnosti Krizového štábu Vězeňské služby a pracovištích krizových řízení

⁷⁶ § 6 odst. 1 písm. d) NGR č. 13/2006 o činnosti Vězeňské služby České republiky po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných situací a mimořádných událostí, o činnosti Krizového štábu Vězeňské služby a pracovištích krizových řízení

o plány, které na základě poznatků ze vševojskové taktiky mají zabezpečit mimořádně účinnou ostrahu nebo obranu objektu věznice. Zvláštním institutem je pak jednotka určená k provedení zákroku pod jednotným velením. Jedná se o vojensky organizovanou jednotku, jejímž úkolem je potlačit případná násilná hromadná nezákonná jednání vězňů. Významným pozitivem je i ta skutečnost, že služební předpis pamatuje i na tu skutečnost, že ne vždy si věznice zákonitě musí s nějakým druhem násilného hromadného vystoupení vězňů poradit sama. Z tohoto důvodu je Vězeňská služba rozdělena do šesti oblastí, ve kterých jednotlivé věznice při řešení této problematiky postupují koordinovaně za sloučení svých sil a prostředků.

K zajištění znalostí úkolů jednotlivých příslušníků při realizaci shora uvedených mimořádných bezpečnostních opatření je ve všech věznicích Vězeňské služby České republiky prováděna tzv. služební a profesní příprava, kde jsou v rámci teoretického a praktického cvičení jednotliví příslušníci seznámeni s komplexní činností při řešení jednotlivých událostí. K automatizaci jednotlivých činností jsou pak v jednotlivých věznicích a ve Vězeňské službě jako celku prováděny metodické nácviky a prověrky, „jejichž obsahem je

- a) realizace základní varianty plánu vyrozumění a svozu
- b) realizace zesíleného střežení, případně obrany objektu
- c) příprava a organizace provedení služebního zákroku pod jednotným velením, včetně vyjednávání
- d) řešení navozené modelové situace
- e) přezkoušení znalostí
- f) kontrola stanovené výstroje a výzbroje

Prověrka je prováděna nejméně jedenkrát ročně v rámci věznice a jedenkrát ročně v rámci Vězeňské služby“⁷⁷ V rámci jednotlivých oblastí je zároveň jedenkrát ročně provedeno

---

⁷⁷ § 7 odst. 1 NGR č. 13/2006 o činnosti Vězeňské služby České republiky po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných situací a mimořádných událostí, o činnosti Krizového štábu Vězeňské služby a pracovišť krizových řízení

společné součinnostní cvičení sil, u nichž se předpokládá jejich nasazení v rámci potlačení násilného hromadného jednání vězněných osob.

Závěrem lze konstatovat, že Vězeňská služba České republiky na základě statistik a nejčastěji se vyskytujících mimořádných událostí rámcově stanovila postupy pro jejich řešení. V rámci způsobu řešení problémů ve Vězeňské službě pak hodnotím mimořádně pozitivně i tu skutečnost, že při realizaci konkrétních opatření nechala na svých jednotlivých organizačních článcích, tedy jednotlivých věznicích, které mají danou problematiku rozpracovanou ve svých plánech činností.

1.3.2 Revize a aktualizace pravidel vězeňského personálu při řešení sociogenních mimořádných událostí

I uvedené problematice je ze strany základních služebních předpisů věnována poměrně vysoká pozornost. Nejvyšší pozornost je věnována udržování životnosti Plánu vyrozumění a svozu. Aktualizace shora uvedeného plánu je ve vztahu k momentálním podmínkám ve věznici prováděna 3x denně, kdy je prováděno tzv. třídění tzn. Získání přehledů zaměstnanců, kteří mají povinnost dostavit se v rámci realizaci plánu vyrozumění a svozu do věznice. Tato aktualizace je prováděna ve stanovených časech tak, aby byla zaručena ta skutečnost, že v plánu vyrozumění a svozu budou obsaženi všichni zaměstnanci a to ihned po jejich odchodu se zaměstnání. Ostatní dokumentace je porovnávána se skutečným stavem, zejména pak s ohledem na personální změny jedenkrát měsíčně.

Závěrem lze tedy konstatovat, že této oblasti je věnována značná pozornost.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 KONKRÉTNÍ NASTAVENÍ BEZPEČNOSTNÍCH SYSTÉMŮ V POSUZOVANÉ VĚZNICI

V teoretické části této diplomové práce jsme rozebrali základní schémata systémů Vězeňské služby České republiky cílených k prevenci vzniku mimořádných událostí a mimořádných situací. V této části diplomové práce se dále budu zabývat jakým způsobem jsou některá uvedená systémová schémata rozpracována ve Věznici Mírov, ve které již dvacet let působím a navrhnu některá systémová řešení pro stanovení povinností k výkonu služby na hlavním vchodu, na vnějším strážním stanovišti, při výkonu služby strážní a zásahové hlídky, při doprovodu vozidel a osob dále pak při výkonu dozorcí služby na ubytovně odsouzených a na pracovišti. Součástí mých návrhů je stanovení technologického postupu při provádění důkladných osobních a prohlídek a prohlídek věcí a stanovení základního seznamu opatření při vzniku vybraných mimořádných událostí.

Před tím, bych však pro demonstraci, jejímž cílem bude zdůvodnit aktuálnost projednávaného tématu, předestřel několik vzniklých mimořádných událostí, které se ve Vězeňské službě České republiky reálně odehrály a které dokazují, že Vězeňská služba České republiky se v rámci svého působení musí aktivně zabývat stabilizací konfliktních nebo vzájemně vyostřených pozic vycházejících ze vztahu chráněných zájmů, které Vězeňská služba představuje a vězněná osoba.

- a) Pokus o útěk odsouzených, vzetí rukojmích a vražda spoluodsouzeného ve Věznici Všehrdy

Dne 23.6.2005 v 10,30 hod. odsouzený P.K., odsouzený D.J. a odsouzený M.P. při návštěvě lékaře zdravotnického střediska Věznice Všehrdy vzali jako rukojmí lékaře MUDr. I.P. a zdravotní sestry L.D. a D.V. Po ovládnutí ordinace shora uvedení odsouzení stiskli tísňový hlásič a prostřednictvím hlásky vrchního inspektora strážní služby informovali o skutečnosti, že zajali tři zaměstnance věznice s tím, že požadují okamžité propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Uvedený útok byl ze strany ostrahy věznice téměř bezprostředně eliminován, zásahem sestavené jednotky pod jednotným velením a pachatelé byli zadrženi a izolováni. Výsledkem uvedených pachatelů bylo zjištěno, že na ubytovně leží odsouzený R.J., který byl odsouzených M.P. zavražděn tak, že byl uškrcen páskem od kalhot, neboť chtěl realizovaný záměr odsouzených ohlásit.

- b) Vražda příslušníků a útěk odsouzených z nápravně výchovného ústavu Leopoldov v Slovenské republice

Dne 23.11.1991 po večerní početní prověrce odsouzených, tedy asi v 19,30 hod. odsouzený A.P. vyvolal konflikt se službu konajícím dozorcem a snažil se ho vyprovokovat k tomu, aby vůči němu zasáhl. Toto se mu podařilo a při zásahu službu konajícího dozorce zneškodnil tak, že ho zlámáním vazy zabil. Díky tomu získal klíče od dělících katrů a cel ve věznici. V návaznosti na to odsouzený A.P. osvobodil dalších šest odsouzených a svým systematickým postupem, ve kterém se projevila znalost systému služby a prostředí věznice, postupně násilným, zvláště brutálním způsobem povraždili pět příslušníků Sboru nápravné výchovy Slovenské republiky. Při této akci se odsouzeným podařilo zmocnit se i zbraní a uniforem povražděných dozorců. S touto výstrojí a výzbrojí pak z věznice Leopoldov uprchli. Z uvedené mimořádné události se vzhledem k nebezpečnosti uprchlých odsouzených a vzhledem k jejich brutálnímu postupu stala mimořádná situace, kterou následně čtrnáct dní řešili tři tisíce příslušníků Policie Slovenské republiky, kteří jmenované hledali.

- c) Ozbrojený únos odsouzeného z Vazební Věznice Praha Pankrác

Dne 24.9.1999 asi v 19,30 hod. se na lékařskou pohotovost nechal předvést odsouzený Z.S. Důvodem předvedení na lékařskou pohotovost bylo lehké poranění oka rozbitým sklem na umyvárně odsouzených. Vzhledem k tomu, že v nemocnici Pankrácké věznice není specializované oční oddělení, lékařka na pohotovostní službě požádala vrchního inspektora ve službě o provedení mimořádné eskorty do civilního zdravotnického zařízení. Při příjezdu eskorty do Fakultní nemocnice po ošetření vězně při zpáteční cestě k sanitnímu vozu došlo u východu z pavilonu k přepadení eskorty dvěma ozbrojenými muži. Při pokusu strážného při použití zbraně mu bylo útočnickem dalším pokračování zabráněno výhrůzkami, že proti němu bude použito střelné zbraně. Útočníci dále jednotlivé strážné odzbrojili a vzali jim klíče od pout, následně připraveným vozem odjeli.

- d) Vzpoura vězňů v Ústavu nápravné výchovy Leopoldov Slovenské republiky

V březnu 1990 v nočních hodinách na 5. oddělení došlo ke vzbouření osmi obyvatel z jedné z cel. Při eliminaci uvedeného jednání pak byli zasahující příslušníci vytlačeni z prostoru zásahu, přičemž jim byly odebrány klíče od dělících katrů a cel. Ihned po této činnosti došlo k odemčení všech cel a prostorů věznice, kde v daný okamžik bylo ubytová-

no 1 400 vězňů. Tito následně obsadili celou věznici a požadovali své zmírnění způsobu výkonu trestu, případně své okamžité propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. V důsledku této mimořádné události nastala mimořádná situace, kterou následně musel řešit nejen Sbor nápravné výchovy Slovenské republiky, ale i tehdy Federální ozbrojené síly a Federální části speciálních jednotek ozbrojených sborů. V rámci vzpoury byla požárem úplně zničena převážná část věznice a vznikly materiální škody v řádech stovek milionů korun. Ve vztahu k vedené vzpouře pak lze tvrdit, že se jedná o jeden z nejvážnějších konfliktů, který ve sledované oblasti, tedy věznění lidí, musel být v tehdy Československé federativní republice řešen.

obr. 1 – záběr Věznice Leopoldov po vzpouře vězňů

Prostřednictvím shora uvedených čtyřech mimořádných událostí a mimořádných situací jsem se snažil nastínit, že ve Vězeňské službě České republiky mohou vzniknout a také vznikají velmi vážné mimořádné události i mimořádné situace, kdy příčinou jejich vzniku jsou zpravidla nedokonalé nebo nerespektované procesní techniky související s realizací jak preventivních opatření, tak postupů cílených k eliminaci vzniku mimořádných událostí.

2.1 Posouzení nastavení bezpečnostního systému Věznice Mírov směrem k prevenci vzniku mimořádných a krizových situací

Věznice Mírov je organizační jednotka Vězeňské služby České republiky, která je profilována jako věznice, kde jsou věznění odsouzení vykonávající trest odnětí svobody ve věznici se zvýšenou ostrahou. Pro osvětlení je potřeba říct, že do tohoto typu věznice jsou zpravidla umísťováni lidé, kteří byli odsouzení pro zvlášť závažné trestné činy nebo lidé s významně sníženou sociální schopností nebo sníženými předpoklady pro vytváření dalších dovedností a odpovídajících vztahů k lidem. Na základě dvacetiletých zkušeností pak mohu tvrdit, že se jedná zpravidla o velmi negativně, protispolečensky naladěné jedince, kteří nesnáší usměrňování a mnohdy postrádají i základní dávku sociálních návyků nebo předpokladů. V zásadě se dá říct, že se jedná o velmi nestabilní společnost lidí, v jejichž osobnosti lze najít mnoho patologických znaků díky, nimž se stávají skutečně nebezpečnými. V kontinuitě z výstupy, které jsme provedli v teoretické části této diplomové práce se dále budeme zabývat jak se z uvedenými problémy tato věznice vyrovnává.

2.1.1 Příjem uchazečů o práci ve Věznici Mírov

Jak již je uvedeno v teoretické části základní principy přijetí uchazeče o práci jsou stanoveny v interním řídicím aktu Vězeňské služby, a to v Metodickém listu Ředitele odboru výkonu vazby a trestu Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky č. 4/2005.

V rámci přijímacího řízení je především posuzována osobnostní způsobilost žadatele k výkonu služby nebo práce zaměstnance Vězeňské služby České republiky. Základními předpoklady pro přijetí pak jsou tyto podmínky:

- a) žadatel je starší 18-ti let
- b) žadatel je osoba bezúhonná
- c) žadatel je občanem České republiky
- d) žadatel splňuje fyzické předpoklady pro výkon práce nebo služby ve Vězeňské službě České republiky

- e) žadatel splňuje osobnostní předpoklady pro výkon práce nebo služby ve Vězeňské službě České republiky
- f) žadatel má ukončené nejméně úplně střední vzdělání

Z praktického poznání se jako velmi diskutabilní jeví první podmínka pro přijetí do zaměstnaneckého nebo služebního poměru, kde je stanoven minimální věk 18-ti let. Jen velmi málo uchazečů v této věkové kategorii je schopno projít zkoumáním jeho osobnosti. V praxi se ukazuje, že tito lidé ještě nejsou zpravidla emočně stabilní, psychosociálně vyzrálí, což má za následek velmi špatné zvládnání psychicky zátěžových situací, ve kterých se zaměstnanec Vězeňské služby dennodenně nachází. Na základě níže uvedených statistických tabulek demonstrují věkový průměr přijatých a odmítnutých uchazečů o zaměstnání se jednoznačně jeví jako vhodný kandidát pro práci ve Vězeňské službě člověk mezi 25-tým až 30-tým rokem svého věku, kdy žadatel splní všechna kritéria navazující na stanovené osobnostní předpoklady. V jednotlivých tabulkách své tvrzení dokladuji takto:

Tabulka č. 1

Věková struktura uchazečů v roce 2006, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali osobnostní předpoklady k přijetí k Vězeňské službě České republiky. V roce 2006 se ve Věznici Mírov ucházelo 70 občanů:

Věk uchazeče	Počty uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov	Z toho odmítnuto pro svou psychickou osobnostní nezpůsobilost	Průměrný věk přijatých uchazečů
20 - 25	22	16	21
25 - 30	21	5	27
30 - 35	23	4	33
35 - 50	4	2	44

Tabulka č. 2

Věková struktura uchazečů v roce 2007, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali osobnostní předpoklady k přijetí k Vězeňské službě České republiky. V roce 2007 se ve Věznici Mírov ucházelo 65 občanů:

Věk uchazeče	Počty uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov	Z toho odmítnuto pro svou psychickou osobnostní nezpůsobilost	Průměrný věk přijatých uchazečů
20 - 25	25	17	22
25 - 30	15	7	28
30 - 35	15	6	35
35 - 50	10	1	49

Tabulka č. 3

Věková struktura uchazečů v roce 2008, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali osobnostní předpoklady k přijetí k Vězeňské službě České republiky. V roce 2008 se ve Věznici Mírov ucházelo 102 občanů:

Věk uchazeče	Počty uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov	Z toho odmítnuto pro svou psychickou osobnostní nezpůsobilost	Průměrný věk přijatých uchazečů
20 - 25	32	21	21
25 - 30	38	6	28
30 - 35	28	7	33
35 - 50	4	3	39

Tabulka č. 4

Věková struktura uchazečů v roce 2009, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali psychické předpoklady k přijetí k Vězeňské službě České republiky. V roce 2009 se ve Věznici Mírov ucházelo 115 občanů:

Věk uchazeče	Počty uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov	Z toho odmítnuto pro svou psychickou osobnostní nezpůsobilost	Průměrný věk přijatých uchazečů
20 - 25	34	22	22
25 - 30	38	3	26
30 - 35	28	9	33
35 - 50	15	11	49

Bezúhonnost je v rámci praktického řízení o přijetí do služebního nebo pracovního poměru zjišťována zpravidla dotazem směřujícím k obecnímu úřadu v místě příslušnému k trvalému bydlišti budoucího zaměstnance a dále dotazem směřovaným na Obvodní oddělení Policie České republiky nebo Městské policie působící taktéž v místě trvalého bydliště. Takováto praxe se v rámci praktického využití velmi osvědčila, neboť dané hodnocení je zpravidla prováděno na základě osobních znalostí uchazeče a nikoliv jen domněnek. Taxativní povinností při zjišťování bezúhonnosti je samozřejmě předložení Výpisu z rejstříku trestů. K uvedenému problému je pak zapotřebí říct, že v některých případech je nesplnění úplné beztrestnosti žadatele přemrštěný, neboť se musí přihlížet i k trestům, které byly uděleny v době nezletilosti nebo v ranné dospělosti za trestné činy spáchané z nedbalosti. Při tom na základě vlastní zkušenosti z přijímacích řízení mohou říct, že pro pouhopouhou autonehodu, při které vznikla škoda většího rozsahu, a která se odehrála v ranném dospělém věku uchazeče o zaměstnání byl tento uchazeč odmítnut, ač jinak vykazoval znaky naprosté připravenosti pro práci ve Vězeňské službě.

Zkoumáním fyzických předpokladů je pak prováděno v rovině lékařské, kdy je zkoumán zdravotní stav uchazeče a v rovině vytrvalostní, kdy je zkoumáno, zda je uchazeč schopen zvládnout významnou fyzickou zátěž kladenou na každého příslušníka či zaměstnance

ozbrojeného sboru. V rámci praktických zkušeností lze říct, že vysoké nároky na fyzickou připravenost jsou k typu věznice, který hodnotíme na místě. Negativem však je ta skutečnost, díky nedostatkům zjištěným v rámci fyzických předpokladů je na druhou stranu odmítáno spousta uchazečů o práci, kteří jsou díky svému věku mimořádně osobnostně způsobilí pro výkon práce ve věznici a svým působením by mohli velmi účinně preventivně působit v rámci všech preventivních procesů směřujících k zamezení vzniku mimořádné události. Což dokladuji touto statistikou:

Tabulka č. 5

Věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2006, kteří byli odmítnuti pro svou fyzickou nezpůsobilost práce ve Vězeňské službě České republiky:

Věk uchazeče	Počty uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov	Z toho odmítnuto pro svou fyzickou nezpůsobilost	Průměrný věk odmítnutých uchazečů
20 - 25	22	4	24
25 - 30	21	6	29
30 - 35	23	6	33
35 - 50	4	3	43

Tabulka č. 6

Věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2007, kteří byli odmítnuti pro svou fyzickou nezpůsobilost práce ve Vězeňské službě České republiky:

Věk uchazeče	Počty uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov	Z toho odmítnuto pro svou fyzickou nezpůsobilost	Průměrný věk odmítnutých uchazečů
20 - 25	25	6	24
25 - 30	15	3	29

30 - 35	15	8	35
35 - 50	10	7	48

Tabulka č. 7

Věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2008, kteří byli odmítnuti pro svou fyzickou nezpůsobilost práce ve Vězeňské službě České republiky:

Věk uchazeče	Počty uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov	Z toho odmítnuto pro svou fyzickou nezpůsobilost	Průměrný věk odmítnutých uchazečů
20 - 25	32	3	24
25 - 30	38	15	29
30 - 35	28	13	33
35 - 50	4	1	39

Tabulka č. 8

Věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2009, kteří byli odmítnuti pro svou fyzickou nezpůsobilost práce ve Vězeňské službě České republiky:

Věk uchazeče	Počty uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov	Z toho odmítnuto pro svou fyzickou nezpůsobilost	Průměrný věk odmítnutých uchazečů
20 - 25	34	11	23
25 - 30	38	7	26
30 - 35	28	6	34
35 - 50	15	11	38

V návaznosti na praktické zkušenosti pak chci poukázat i na tu skutečnost, že ve vztahu k některým, zejména základním funkcím, které jsou ve Vězeňské službě obsazovány vnímám úplné střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou jako přemrštěné. Málokterý absolvent střední školy totiž chce nastoupit na místo strážného, jehož funkční náplní je zajišťování vnější bezpečnosti věznice z tzv. strážních věží, kde je strážní služba vykonávána a kde nehraje roli vzdělání, ale hraje roli vůle chtít uvedenou práci vykonávat.

Závěrem lze říct, že v přijímacím řízení jsou nastaveny takové podmínky, které umožní přijetí jen malého zlomku uchazečů, nicméně jejich kvalita je pro zajištění bezpečného chodu věznice nezbytná.

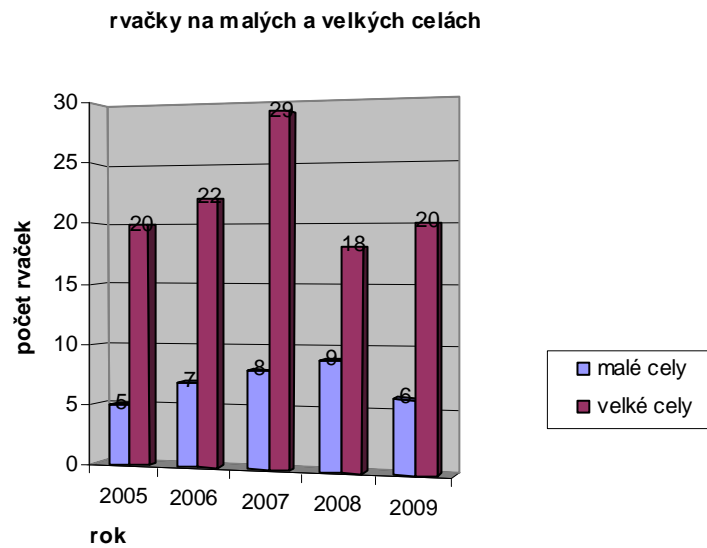
2.1.2 Způsob realizace věznění ve Věznici Mírov

Jak již bylo řečeno v teoretické části této diplomové práce způsob realizace výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody má dominantní vliv na bezpečnost českých věznic. Zároveň je potřeba říct, že Vězeňská služba České republiky je v rámci tohoto pohledu taxativně vázána zákonnými normami, ve kterých je jen velmi malý prostor na uplatnění vlastních tvůrčích aktivit. V každém případě je nutné připomenout, že každé zákonné úkoly se dají plnit různorodými přístupy. Z pohledu mé 20-ti leté praxe pak při realizaci věznění lidí vnímám v souvislosti s prevencí sociogenních mimořádných událostí jako nejdůležitější osobní přístup všech zaměstnanců k odsouzeným. Bez pozitivního vztahu k výkonu práce vězeňského personálu pak může být jakákoliv dobře míněná zákonná norma obrácena vniveč. Tímto chci říct, že ze zkoumaného pohledu mají významný preventivní vliv dva faktory a to:

- a) lidský přístup vězeňského personálu
- b) kvalita ubytování a poskytovaných služeb

Za tím co o výběru vhodného personálu jsem již hovořil v předešlé kapitole, nyní se budu zabývat způsobem ubytování vězněných osob. Tato problematika je podrobně popsána ve Vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává Řád výkonu trestu odnětí svobody. Tato právní norma ukládá, aby ubytování vězněných osob bylo realizováno v rámci ložnicového nebo celového systému (rozdíl byl vysvětlen v teoretické části této diplomové práce) tak, že na každého odsouzeného musí připadat nejméně 4 m² a pokud by cela nebo ložnice měla ubytovací plochu menší než 6 m² nelze k ubytování odsouzených

používat. Každý uvedený prostor pak musí být vybaven sociálním zařízením, uzpůsobeným k realizaci úkonů souvisejících s hygienou a WC. Povinnou výbavou je dále stůl nebo stoly, přičemž každý odsouzený musí mít židličku a lůžko. K uložení osobních věcí odsouzených je pak každá cela vybavena uzamykatelnou skříňkou. Každý ubytovací prostor pak může být přiměřeně esteticky vybaven. Pakliže se v rámci praktického zabezpečení preventivních opatření soustředíme ve Věznici Mírov, pak k věci musím uvést, že problémem Věznice Mírov, ve které je ubytováno 370 odsouzených je velikost ubytovacích prostorů. Ve věznici je totiž pouze 53 cel, které umožňují ubytovat odsouzené dle evropských standardů, tedy v kolektivech po dvou až třech osobách. Takto je pak ubytováno celkem 133 odsouzených, což činí necelých 34 % všech odsouzených, zbytek odsouzených je ubytováno na 20-ti celách v počtu devíti až dvanácti osob. V návaznosti na ekonomickou situaci Vězeňské služby a architektonické podmínky věznice pak je jakákoliv přestavba nereálná. V uvedené kontinuitě je potřeba říct, že ve Věznici Mírov existují reálná rizika vzniku sociogenních mimořádných událostí, a to právě díky naší neschopnosti zabezpečit ubytování dle evropských standardů. Ve shora uvedených velkých celách jsou totiž pravidelně zaznamenávány projevy sociálního napětí, které mnohdy musí být řešeny i násilnou cestou. Jako důkaz tohoto tvrzení přikládám graf prezentující množství rvaček na celách, kde jsou odsouzení ubytováni ve skupině maximálně tří osob a množství rvaček odsouzených na celách, kde jsou ubytováni odsouzení ve skupinách devíti až dvanácti členných kolektivech.

	2005	2006	2007	2008	2009
malé cely	5	7	8	9	6
velké cely	20	22	29	18	20

Zvláštní kapitolu pak tvoří naplňování času vězňených osob. Za tímto účelem jsou ve věznicích realizovány tzv. programy zacházení, jejichž cílem je zabezpečit účelné trávení času v rámci zábavných a vzdělávacích aktivit. Ve Věznici Mírov pak jsou zpracovány takové programy zacházení, individuálně podporující potřeby vězňených osob tak, aby vězňené osobě bylo nabídnuto nejméně 21 hodin týdně strávit touto účelnou činností. V návaznosti na to pak jsou realizovány tyto vzdělávací a zábavné aktivity takto:

- a) vzdělávací
- obsluha osobního počítače
  - tvorba www stránek
  - příprava tepelných pokrmů
  - jednoduchá obsluha hostů
  - obsluha křovinořezů a motorové pily
  - pomocné práce v keramické dílně
  - pomocné práce při zpracování odpadového materiálu
  - první pomoc

- holičské a kadeřnické práce
- obsluha elektro vozíků a vysokozdvížného vozíku
- čtení a kreslení technické dokumentace
- truhlářské práce
- základy arabského jazyka, angličtiny, francouzštiny a němčiny
- právní minimum
- b) Zábavné
  - šachy
  - akvaristika
  - hra na bicí nástroje
  - kondiční cvičení
  - muzikoterapie
  - řízená videoprojekce
  - diskusní klub
  - výroba hraček a jiné výtvarné činnosti
  - audio kroužek
  - stolní tenis
  - rukodělné

Z uvedeného přehledu je tedy patrné, že vězněným osobám je vytvářen dostatečný prostor pro to, aby účelně upotřebili svůj čas ve věznici tak, aby i v jejich budoucím životě mohly být jejich nabyté dovednosti upotřebeny. V níže uvedené tabulce dokládám zájem odsouzených o jednotlivé druhy aktivit takto:

Počty ods., kteří jsou zapojeni do vzdělávacích aktivit	Počty ods., kteří jsou zapojeni do zábavných aktivit	Počty ods. bez zájmu o aktivitu	Celkové počty odsouzených ve věznici
137	156	84	377

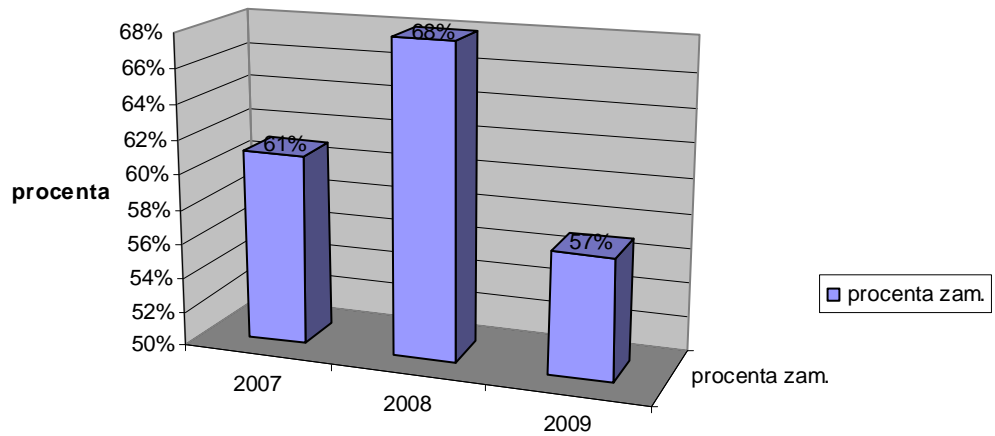
Ve vztahu k prevenci vzniku sociogenních mimořádných událostí má rozhodný vliv i zaměstnávání odsouzených. V této oblasti se Vězeňská služba setkává s problémem, který je zapotřebí řešit v kontextu tří pohledů takto:

- a) z pohledu přístupu vězněných osob k nedovoleným předmětům
- b) z pohledu účelného naplnění času vězněných osob v kontextu z ekonomickou náročností této problematiky
- c) z výchovného a resocializačního pohledu, jehož smyslem je zabezpečit připravenost vězněných osob k samostatnému žití ve společnosti

V praxi se shoda v těchto oblastech hledá jen velmi obtížně. Nicméně mám za to, že ve Věznici Mírov se jí z velké části podařilo najít. Dlouhodobě dosahujeme poměrně vysoké úrovně zaměstnanosti vězněných osob na pracovištích, která z pohledu bezpečnosti nelze hodnotit jako mimořádně nebezpečná, přičemž jsme schopni u odsouzených vytvořit pracovní návyky a dovednosti v mnoha oborech. Ve Věznici Mírov je realizována výroba nábytku, jsou zde upravovány komponenty pro automobilní průmysl a je realizována úspěšná kooperace s firmami zabývajícími se výrobou elektromotorů. V uvedených provozech pak vězněné osoby dosahují i poměrně slušných mezd, které jim zabezpečí, nejen možnost splácet své závazky ve vztahu ke společnosti, ale i slušnou úroveň žití přímo ve věznici. K věci je zapotřebí říct, že ve vztahu k právě uvedeným skutečnostem je Věznice Mírov poměrně hodně odsouzenými z celé České republiky vyhledávána.

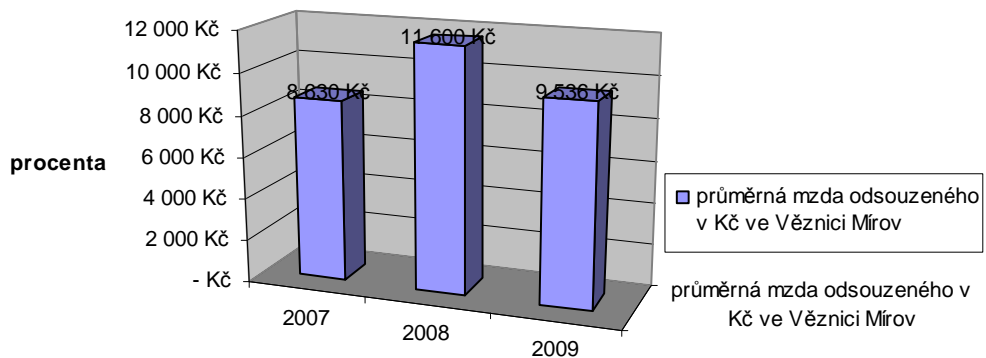

graf zaměstnanosti odsouzených ve Věznici Mírov

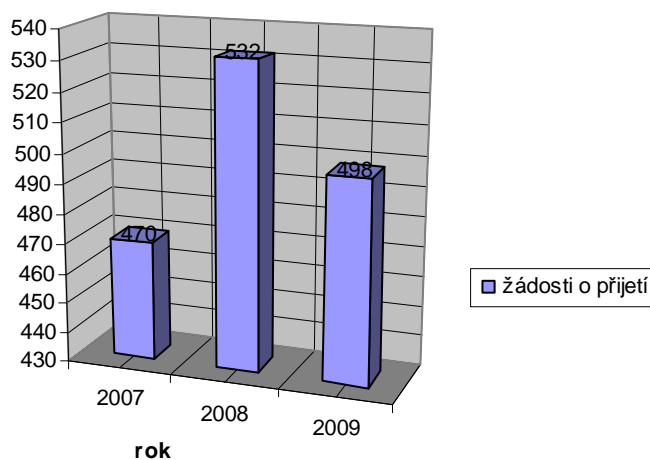
	2007	2008	2009
procenta zam.	61%	68%	57%

graf vývoje průměrné mzdy odsouzeného ve Věznici Mírov

	2007	2008	2009
průměrná mzda odsouzeného v Kč ve Věznici Mírov	8 630 Kč	11 600 Kč	9 536 Kč

počty žádostí odouzených o přijetí k výkonu trestu do Věznice Mírov

	2007	2008	2009
■ žádosti o přijetí	470	532	498

Závěrem lze konstatovat, že ubytování ve Věznici Mírov z převážné části neodpovídá požadovaným standardům a závěrům vycházejících z „Wolfovy zprávy“, nicméně lidským přístupem a účelným zaměstnáním vězňů v době jejich osobního volna, byla eliminována možnost vzniku případné sociogenní mimořádné události na minimum. O této skutečnosti svědčí i ten fakt, že k takové mimořádné události ve Věznici Mírov naposledy došlo v listopadu 2000, kdy z věznice uprchl odsouzený Jiří Kájínek.

2.1.3 Návrh vybraných pravidel výkonu služby nebo práce vězeňského personálu Věznice Mírov

V teoretické části této diplomové práce jsem předestřel základní principy práce vězeňského personálu směřujících k zamezení vzniku mimořádných událostí sociogenního typu tak, jak vyplývají ze zákonných norem, tak z interních řídicích aktů Generálního ředitele Vězeňské služby České republiky platných v celé České republice. V praktické části této diplomové práce bych se rád zabýval praktickou aplikací některých povinností při výkonu služby ve Věznici Mírov. V návaznosti na to v této diplomové práci předkládám svůj návrh vybraných pravidel pro výkon strážní a dozorčí služby ve Věznici Mírov:

Ve vztahu ke zkoumané problematice, je rozhodným dokumentem tzv. „Plán střežení věznice“. Jak již bylo řečeno jedná se o dokument, který stanoví povinnosti, již na zcela konkrétních stanovištích v každé jedné věznici samostatně. Souhrn těchto povinností by

pak měl vytvořit komplexní přehled konkrétních organizačních opatření cílených k zajištění bezpečnosti věznice. Jak je v teoretické části uvedeno tento dokument je dělen do těchto částí:

- a) Rozpis strážních stanovišť a Rozpis dozorčích stanovišť,
- V návaznosti na získané poznatky o Věznici Mírov byly oba základní rozpisy koncipovány takto:
- Rozpis strážních stanovišť
- V souladu s úkoly VS ČR byl rozpis koncipován tak, aby pokud možno z věznice Mírov nikdo neutekl, tedy aby byla zajištěna ochrana společnosti před pachateli trestních činů a zároveň, aby byly přiměřeně snižovány rizika související s nedovoleným průnikem osob a zejména nedovolených věcí do věznice, přičemž z pohledu prevence vzniku mimořádných událostí za nedovolenou věc musíme považovat každou věc, kterou lze nějakým způsobem mařit účel výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody. V návaznosti na rozpis strážních stanovišť je tedy nepřetržitě obsazováno deset strážních stanovišť, kde službu zajišťuje 17 příslušníků VS ČR takto: tři příslušníci zajišťující činnost na hlavním vchodu, jakožto nejslabším místem věznice, jeden příslušník na vnitřním vchodu do věznice, který rozděluje ubytovny odsouzených a ostatní prostory věznice, šest příslušníků, kteří zabezpečují vnější ostrahu objektu, dva příslušníky, kteří zabezpečují doprovody vozidel a civilních osob ve věznici a pět příslušníků plnící úkoly související s vedením směny, včetně mobilní zásahové hlídky.
- Rozpis dozorčích stanovišť
- Je koncipován tak, aby v první řadě umožnil organizační zajištění veškerých činností v rámci věznice jak je uvedeno v teoretické části této diplomové práci, veškerý pohyb odsouzených vykonávajících trest odnětí svobody ve věznici se zvýšenou ostrahou je realizován organizovaně pod dohledem příslušníka VS ČR a dále mohly být účelně plněny úkoly bezpečnostního charakteru, jako je například realizace technických prohlídek a osobních prohlídek. V návaznosti na rozpis dozorčích stanovišť je tedy nepřetržitě obsazováno dvanáct dozorčích stanovišť, kde službu zajišťuje 22 příslušníků VS ČR takto: pět příslušníků na pracovištích odsouzených, 14 příslušníků na ubytovnách odsouzených a tři příslušníci zajišťující organizačně řídicí chod dozorčí směny.

- b) Povinnosti vrchního inspektora strážní služby, vrchního inspektora strážní služby pro eskortní směnu, inspektora strážní služby, inspektora strážní služby pro eskortní směnu, inspektora strážní služby – operátora,
Shora uvedení funkcionáři věznice lze vnímat jako stěžejní personál, jehož hlavním úkolem je prakticky organizovat a řídit činnost příslušníků zařazených ve strážních a dozorčích směnách tak, aby byly naplněny hlavní cíle jejich postlání, tedy zajistit bezpečný chod věznice.
- c) Povinnosti pro výkon strážní služby,
Shora uvedená pravidla lze v zásadě rozdělit na pravidla strážních stanovišť tématicky rozčleněných na stanoviště, jejichž hlavním cílem je mimo útěku odsouzeného zabránit vstupu nepovolených osob a průniku nedovolených předmětů. Na strážní stanoviště, jejichž hlavním cílem je zabránění útěku vězněné osoby a na stanoviště mobilní zásahové hlídky a stanoviště při doprovodu vozidel a osob. V návaznosti na toto rozdělení si dovoluji představit návrhy níže uvedených pravidel.
- Návrh povinností strážných na hlavním vchodu
viz. příloha č. I
  - Návrh povinností na vnějších strážních stanovištích
viz. příloha č. II
  - Návrh povinností mobilní zásahové hlídky
viz. příloha č. III
  - Návrh povinností při doprovodu vozidel a osob
viz. příloha č. IV
- d) Povinnosti inspektora dozorčí služby a dozorců,
Shora uvedená pravidla lze v zásadě rozdělit na dvě skupiny dozorčích stanovišť, a to na dozorčí stanoviště zajišťující chod ubytoven odsouzených a na dozorčí stanoviště zajišťující chod pracovišť odsouzených. . V návaznosti na toto rozdělení si dovoluji představit návrhy níže uvedených pravidel.
- Návrh povinností pro dozorčí stanoviště zajišťující chod na ubytovně odsouzených
viz. příloha č. V

- Návrh povinností pro dozorčí stanoviště zajišťující chod pracovišť odsouzených viz. příloha č. VI
- e) Plánek střeženého objektu, v němž se zakreslí způsob střežení, nebezpečné prostory a slabá místa, protipožární prostředky, případně další důležité skutečnosti, související s bezpečností věznice, např. ubytovny, hospodářské budovy, umístění hlavního rozvaděče, uzávěrů plynu a vody, kolektorů,
- f) Směrnice pro činnost operačního střediska.“³⁸

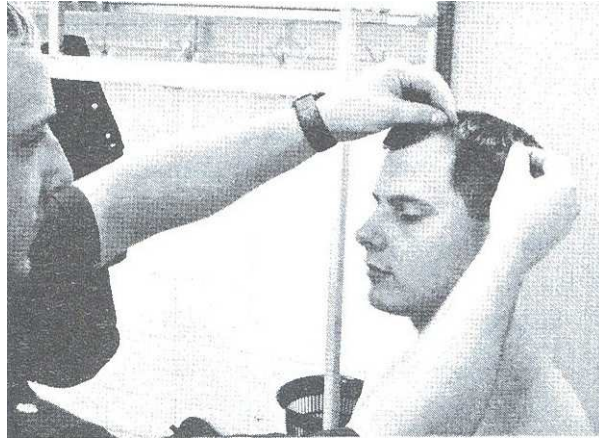
Směrnice operačního střediska představují souhrn technického zabezpečení věznice prostřednictvím elektronických zabezpečovacích systémů a průmyslové televize a zároveň stanoví činnosti operátora při jejich narušení. Způsob stanovení povinností ve vztahu k jednomu úseku si dovoluji demonstrativně navrhnout takto – viz. příloha č. VII

2.1.4 Návrh způsobu realizace vybraných druhů prohlídek odsouzených

V rámci nastavení povinností preventivně působících na vznik sociogenních mimořádných událostí má své nezastupitelné místo i provádění jednotlivých prohlídek tak jak jsem je popsal v teoretické části této diplomové práce. K věci je zapotřebí říct, že způsob jejich provádění je v podstatě taxativně vymezen základními a interními řídicími akty tak, jak již byly popsány. Nejspornější otázkou v této oblasti je provádění důkladných osobních a preventivních prohlídek. Proto navrhuji uvedené prohlídky realizovat níže uvedeným způsobem, který by měl zabezpečit jak účelnost této činnosti, tak to aby při ní nebyla narušena práva odsouzeného. Na základě mé 20-ti leté praxe pak v rámci optimalizace u zúčelnění daných postupů doporučuji dané prohlídky provádět níže popsaným technologickým postupem:

- a) důkladnou osobní prohlídku navrhuji provádět následujícím způsobem
  - vězněnou osobu upozorníme na služební úkon, kterému bude podroben,
  - nařídíme vězněné osobě, aby odložil veškeré věci, které má u sebe na určené místo,
  - dále, aby odložil veškeré oděvní svršky a spodní prádlo,
  - po svléknutí do naha přikážeme vězněné osobě, aby od těchto věcí odstoupila stranou,
  - začínáme prohlídkou vězněné osoby, přičemž se zaměříme:

- na prsty u rukou a dlaně
- prohlédneme vlasy a v případě hustých nebo dlouhých vlasů je prohmatáme (obr. 2)

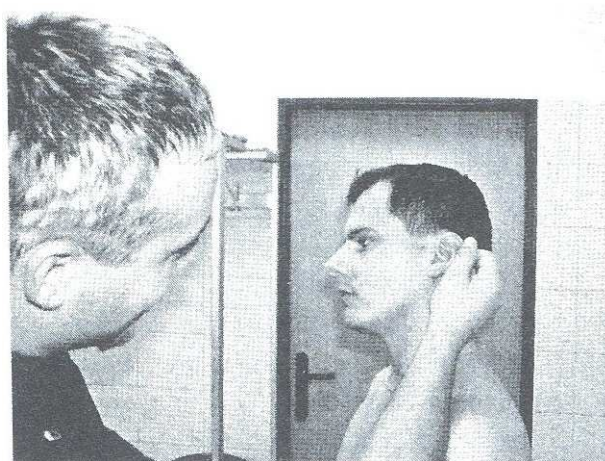

obr. 2 – prohlídka vlasů odsouzeného při důkladné osobní prohlídce

- prohlédneme uši, nos, nařídíme otevřít ústa a zdvihnout jazyk (obr. 3a, 3b)

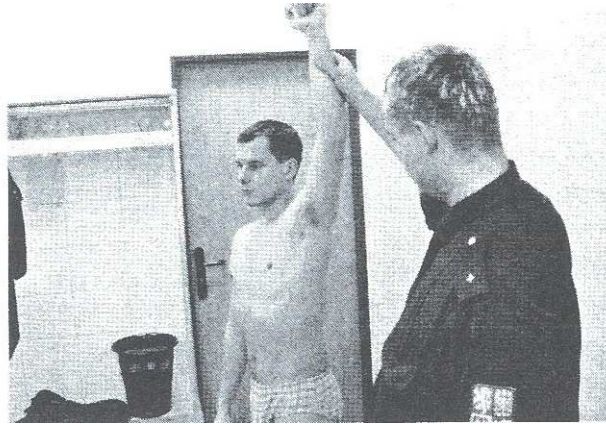

obr. 3a – prohlídka ústní dutiny odsouzeného

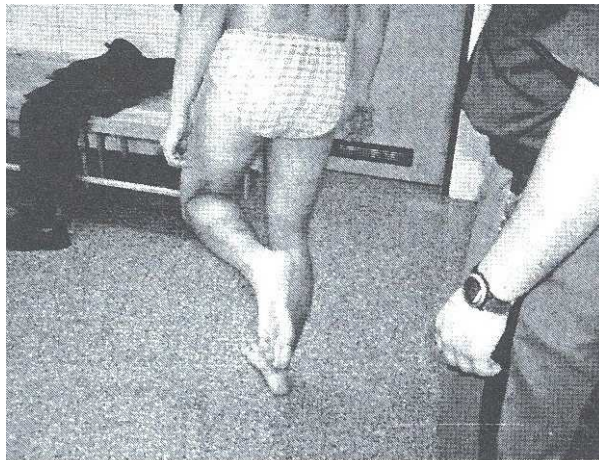
obr. 3b – prohlídka záhybů těla odsouzeného (ušních boltců)

- následně se zaměříme na prohlédnutí důlků v podpaží (obr. 4)

obr. 4 – prohlídka záhybů těla odsouzeného (důlků v podpaží)

- prsty na nohou a chodidla (obr. 5)

obr. 5 – prohlídka nohou odsouzeného

- nařídíme vězněné osobě, aby udělala několik hlubokých dřepů s rozkročenýma nohama, přičemž stojíme za vězněm a sledujeme, zda nemá některé předměty uschovány v rozkroku
- pozornost je nutno zaměřit na uschování předmětů např. pod obvazy a náplastmi.

Po prohlídce těla následuje prohlídka oděvu. Pokud se vězněné osobě vydává oděv zpět začínáme spodním prádlem. Oděv prohlížíme prohmatáním, vyklepáním a za použití detektoru kovu. (obr. 6)

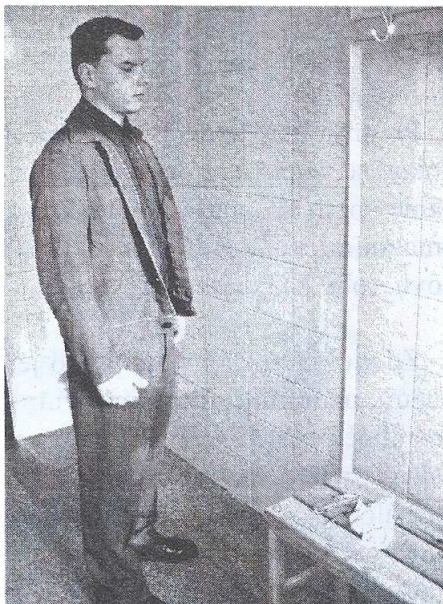
obr. 6 – prohlídka oděvu odsouzeného

Zde je na místě vysvětlit, co je myšleno pojmem „prohmatání“. Tím rozumíme pomalé a postupné prohledávání oděvu svíráním oděvu mezi prsty, přičemž vnímáme hmatem, zrakem, ale i sluchem (šustění papíru, igelitu, zacinkání kovu apod.) skryté věci. Zaměříme se na různé záševky, záložky, záplaty, zdvojené části oděvu apod.

Při provádění prohlídky nelze stanovit, kde budeme stát, zda před nebo za prohlíženou osobou. Musíme vycházet ze situace a z činnosti, kterou právě provádíme. Například při kontrole ústní dutiny musíme stát před vězněnou osobou, neboť kontrola se provádí tak, že osobu musíme uchopit mírně za bradu a druhou rukou za temeno hlavy a dle potřeby natočit proti světlu, abychom do ústní dutiny řádně viděli. Při kontrole uší a podpažních důlků stojíme z boku. Pokud provádíme kontrolu chodidel, stojíme za vězněnou osobou apod.

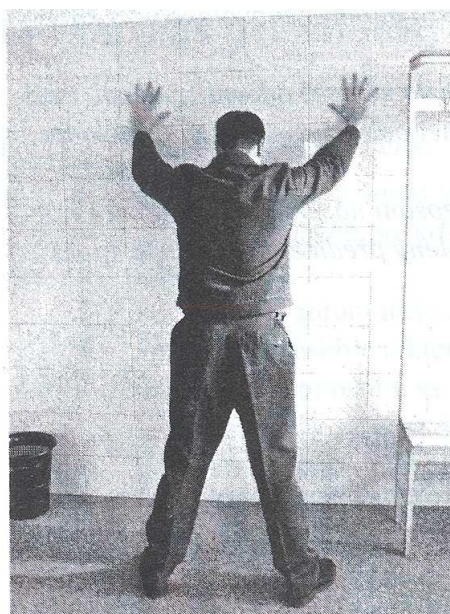
- b) preventivní osobní prohlídku navrhuji provádět následujícím způsobem
- vězněnou osobu poučíme o služebním úkonu, kterému bude podrobena
  - nařídíme vězněné osobě vyjmout veškeré věci, které má v kapsách, popřípadě u sebe a odložit je na určené místo, od věcí odstoupit a rozepnou si svrchní oděv (pracovní blůzu, kabát apod.). (obr. 7)

obr. 7 – příprava odsouzeného k prohlídce (odložení věcí na určené místo)

- dáme pokyn k rozkročení, vzpažení nebo rozpažení, opření se o zed', sloup, katr, dveře apod. Prohlídku provádíme zásadně od zadu, nikdy nestojíme před prohlíženým. Začínáme od rukou, a to prohlédnutím dlaní, prohmatáním rukávu na levé a následně pravé ruce od zápěstí až k podpaží, následně prohmatání svršků na ramenech, hrudníku, bříše, zádech, pase, přes hýždě po vnější straně nohou ke kotníkům a zpět po vnitřní straně nohou do rozkroku. Zvýšenou pozornost rovněž věnujeme zesíleným částem oděvu, tj. záložkám, zášivkám, faldům apod. (obr. 8 – 11)

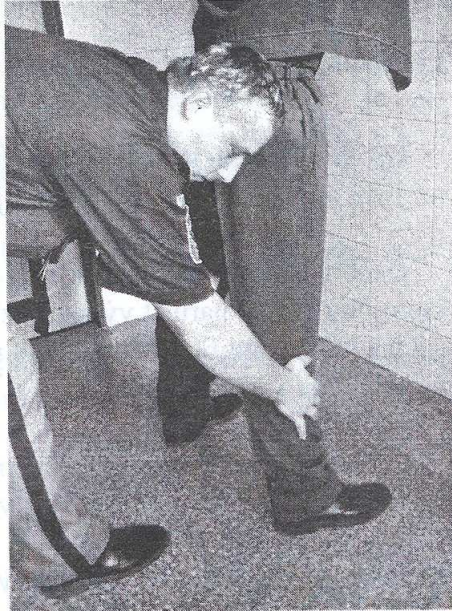
obr. 8 – postoj odsouzeného při preventivní osobní prohlídce

obr. 9 – preventivní osobní prohlídka odsouzeného

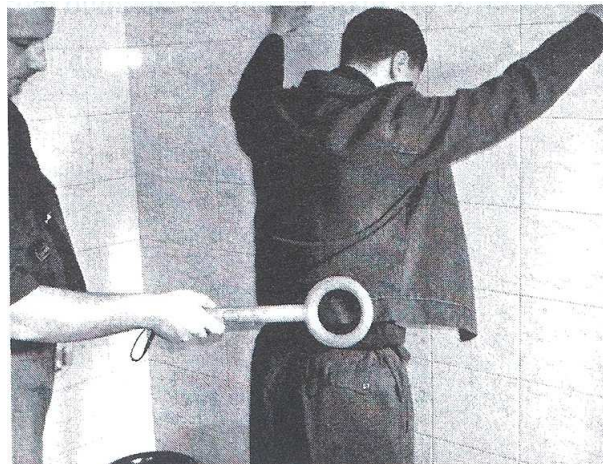

obr. 10 – preventivní osobní prohlídka odsouzeného

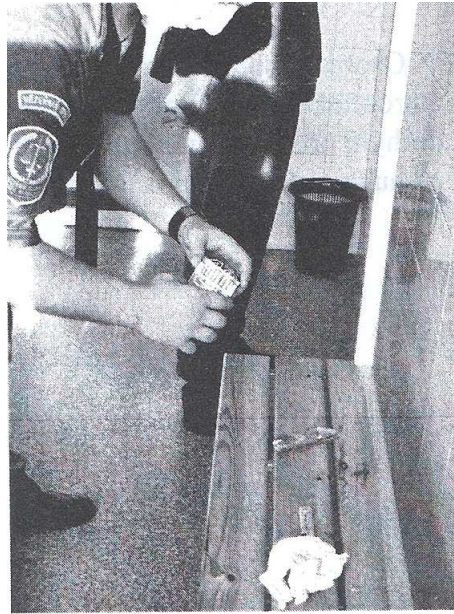
obr. 11 – preventivní osobní prohlídka odsouzeného

- k provedení preventivní osobní prohlídky využíváme ruční detektor kovů, kterým lze odhalit kovové předměty, především v zesílených částech oděvů, jenž nelze hmatem zjistit (obr. 12)

obr. 12 – preventivní osobní prohlídka odsouzeného prostřednictvím detektoru kovů

- po prohlídce osoby a jejich svršků provedeme vizuálně a prohmatáním prohlídku odložených věcí (obr. 13)

obr. 13 – prohlídka věcí odsouzeného

3 PRAVIDLA ČINNOSTÍ ZAMĚSTNANCŮ PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ VE VĚZNICI MÍROV

Tak jak již bylo uvedeno v teoretické části této diplomové práce jednotlivým organizačním jednotkám Vězeňské služby České republiky je uloženo zpracovávat soubory specifických povinností, na jejichž základě jsou realizovány základní principy činností při eliminaci možných mimořádných událostí, které lze předem definovat. V návaznosti nato každá organizační jednotka Vězeňské služby tedy i Věznice Mírov zpracovává „Plán vyrozumění a svozu zaměstnanců věznice“. Vězeňská služba České republiky dále předpokládá vznik níže uvedených sociogenních mimořádných událostí.

- a) nepokoje nebo nezákonné vystoupení vězňených osob
- b) oznámení o uložení výbušniny
- c) vzetí rukojmích
- d) útěk vězňené osoby
- e) přírodní nebo průmyslovou havárii

3.1.1 Návrh vybraných pravidel výkonu služby nebo práce vězeňského personálu Věznice Mírov při řešení vybraných mimořádných událostí

V návaznosti na provedenou analýzu zákonných norem a služebních jsem navrhl optimální řešení postupů při řešení níže uvedených postupů:

- a) nepokoje nebo nezákonné vystoupení vězňených osob
- b) oznámení o uložení výbušniny
- c) vzetí rukojmích
- d) útěk vězňené osoby
- e) přírodní nebo průmyslovou havárii

Jakým způsobem jsem tyto plány pro praxi připravil je opět přílohou této diplomové práce, viz. příloha č. VIII a IX.

3.2 Revize a aktualizace pravidel vězeňského personálu k výkonu služby a při řešení mimořádných událostí

K této oblasti je nutno říct, že činnost probíhá způsobem uvedeným v odstavci 1.2.4. a 1.3.2. Mimo shora uvedené úkony je ve Věznici Mírov 1x ročně organizována tzv. komisionální prověrka bezpečnosti. Jejím účelem je zjistit případné nedostatky ve vnější a vnitřní bezpečnosti věznice, odhalit nedostatky ve výkonu strážní, eskortní a dozorčí služby, popřípadě další nedostatky v oblasti bezpečnosti u dalších oddělení a samostatných referátů. V rámci svého praktického provedení se pak zaměřuje především na:

- a) obsah, forma a aktuálnost strážní dokumentace,
- b) praktický výkon strážní, dozorčí a eskortní služby na všech stanovištích a při všech druhích eskortní činnosti od nástupu k výkonu služby, až po její ukončení,
- c) praktický výkon dozorčí služby na vnitřních pracovištích,
- d) praktická činnost a využití služební kynologie,
- e) úroveň teoretických znalostí, funkčních povinností, strážních pravidel a směrnic pro výkon dozorčí služby,
- f) úplnost výzbroje a výstroje, jednotnost ustrojení, osobní čísla,
- g) stav stavebně technických prostředků, které slouží k zabezpečení střežených objektů, kontrola a přehodnocení všech slabých míst, případné návrhy k posílení, respektive zabezpečení věznice dalšími stavebně technickými prostředky; prověřit, zda jsou tato slabá místa konkrétně vyznačena v „Plánech střežení“,
- h) kontrola pohybu odsouzených uvnitř věznice, pozornost zaměřit na pohyb odsouzených bez dozoru zaměstnance nebo příslušníka a dodržování určeného místa pohybu, označení odsouzených,
- i) stav spojovacích a signálně zabezpečovacích prostředků, včetně činnosti operačního střediska, zvýšenou pozornost věnovat funkčnosti tísňových hlásičů, provést aktivaci tísňového volání, vyhodnotit činnost přivolané strážní a zásahové hlídky k zákroku, výzbroj a výstroj,
- j) praktické plnění opatření stanovených k minimalizaci průniku nepovolených předmětů,
- k) podíl ostatních oddělení a referátů věznice na zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti,
- l) dodržování stanovených zásad a aktuálnost zásad vnitřní bezpečnosti

ZÁVĚR

Úkolem této diplomové práce bylo analyzovat preventivní opatření Vězeňské služby ČR cílené zamezení vzniku sociogenních mimořádných událostí, nebo mimořádných situací a posoudit opatření cílená k případné eliminaci, již vzniklých uvedených stavů. V praktické části diplomové práce jsem se pak soustředil na praktickou realizaci shora uvedených opatření ve Věznici Mírov.

V návaznosti na provedenou analýzu lze v závěru konstatovat, že s ohledem na příčiny vzniku sociogenních mimořádných událostí nebo mimořádných situací ve Vězeňské službě ČR má tato organizační složka státu, připravené velmi dobře nastavené systémy k tomu, aby dokázala jednak uvedeným situacím předcházet a zároveň je uměla i eliminovat. Dostatečná a podle mého názoru až přemrštěná pozornost je věnována příjmu vězeňského personálu, který je základní zdrojem úspěchu při eliminaci zkoumaných rizik. Samotné právní normy upravující výkon trestu odnětí svobody a věznění jako takového lze hodnotit tak, že vytváří dostatečně účinné právní prostředí a tedy jeden se základních předpokladů k tomu, aby v českých věznicích nedocházelo k mimořádným událostem. To samé lze konstatovat i ve vztahu k pravidlům vězeňského personálu k výkonu služby, kterým lze z pohledu dvacetileté praxe ve vězeňství vytknout pouze to, že umožňují jen velmi malý operativní prostor pro vlastní řešení některých situací. Dostatečná pozornost je věnována i revizím a aktualizaci shora uvedených pravidel. Zkoumáním vzdělávacího systému Vězeňské služby ČR jsem dospěl k závěru, že i této oblasti je věnována dostatečná pozornost. V rámci této analýzy jsem však dospěl k závěru, že by mohly být navýšeny vzdělávací aktivity směřující k výuce soustředěné na přímé potlačování, již vzniklých sociogenních událostí. Provedenou analýzou bylo dále zjištěno, že Vězeňská služba ČR sice důrazně dbá na to, aby vnější svět byl od věznic důsledně oddělen, a aby ubytování vězňů bylo realizováno v co nejmenších kolektivech. Tento proces je však vzhledem k ekonomické realitě ČR významně zpožděn. Mimořádně pozitivně lze hodnotit i přístup Vězeňské služby ČR ke zpracování pravidel zaměstnanců při vzniku mimořádné události, včetně jejich aktualizací a zároveň lze konstatovat, že Vězeňskou službu ČR lze zařadit vzhledem ke své akceschopnosti mezi nejpohotovější ozbrojené sbory v České republice.

V praktické části jsem se zabýval praktickou aplikací některých preventivních opatření a opatření směřujících k eliminaci vzniklých mimořádných událostí v organizačním článku Vězeňské služby ČR a to ve Věznici Mírov. V rámci zjištěných údajů pak lze konstatovat,

že tento organizační článek úplně naplňuje zákonem uvedené cíle a to jak ve vztahu k personálu tak ve vztahu k vězněným osobám, kde se snaží nadstandardně naplňovat jejich potřeby. O tom svědčí i ta skutečnost, že se do věznice snaží ročně dostat průměrně 400 z průměrně 1200 odsouzených, jímž byl uložen trest odnětí svobody ve věznici se zvýšenou ostrahou. V textové části diplomové práce navrhuji způsob realizace důkladných osobních prohlídek a v přílohové části k předkládám návrhy vybraných preventivních opatření cílených k jak k prevenci vzniku mimořádných událostí tak pro eliminaci již vzniklých mimořádných událostí, které jsem v návaznosti na zákonné podmínky a v návaznosti na jednotlivé interní akty řízení GR VS ČR nastavil na konkrétní podmínky Věznice Mírov.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ČSN IEC 300-3-1 (01 0690) Řízení spolehlivosti. Část 3: Návod k použití. Oddíl 1: Metody analýzy spolehlivosti: Metodický návod. FÚNM, 1993/12, 16 s.
- [2] Kolektiv. Ochrana člověka za mimořádných událostí. Praha: MV GŘ HZS 2003.
- [3] Kuneš, J. Vavroch, O. Franta, V.: *Základy modelování*. SNTL Praha 1989, Praha.
- [4] Metodický list Ředitele odboru výkonu vazby a trestu GŘ VS ČR č. 4/2005.
- [5] Nařízení generálního ředitele č. 11/2006 o vězeňské a justiční strážci.
- [6] Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 13/2006 o činnosti
- [7] Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 13/2006 o činnosti VS ČR při řešení mimořádných událostí a o činnosti krizového štábu Vězeňské služby a pracovišti krizového řízení.
- [8] Nařízení Ministerstva spravedlnosti č. 1/2002, kterým se vydává organizační řád VS ČR.
- [9] NGR č. 26/2006, kterým se stanoví úkoly občanských zaměstnanců a příslušníků VS ČR při zabezpečení výkonu trestu odnětí svobody.
- [10] NGR č. 68/2005, o postupu věznice při vzniku nepokojů nebo jiných hromadných nezákonných vystoupení osob ve výkonu trestu.
- [11] odborné periodikum časopis České vězeňství 2000 – 2009.
- [12] REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J., VILÁŠEK, J.: *Krizový management ve veřejné správě - Teorie a praxe. 249 stran B5, brožované, ISBN 80-86119-83-1, vyšlo 11/04 v nakladatelství Ekopress,*
- [13] sborník příspěvků z 3. konference University Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulty logistiky a krizového řízení k problematice řešení mimořádných událostí a krizových událostí v regionech.
- [14] SMEJKAL, V., RAIS, K.: *Řízení rizik*. Praha: Grada Publishing, 2003, 270 s., ISBN 80-247-0198-7.
- [15] ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
- [16] vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává Řád výkonu trestu odnětí svobody.

- [17] Wolfova zpráva, časopis České vězeňství 3/2000.
- [18] zákon č. 169/1994 Sb., řád výkonu vazby.
- [19] zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů.
- [20] zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.
- [21] zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.
- [22] zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.
- [23] zákon č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážci České republiky.
- [24] zákon č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážci České republiky.
- [25] ZAPLETALOVÁ, P., BARTLOVÁ, I., BALOG, K. Analýza nebezpečí a prevence průmyslových havárií. 1. vyd. Ostrava: SPBI Spektrum, 1998.
- [26] ZAPLETALOVÁ, P., BARTLOVÁ, I., BALOG, K. Analýza nebezpečí a prevence průmyslových havárií. 1. vyd. Ostrava: SPBI Spektrum, 1998.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

VOVaJS	Vedoucí oddělení vězeňské a justiční stráže.
ŘV	Ředitel věznice.
NGŘ	Nařízení generálního ředitele.
VISS	Vrchní inspektor strážní služby.
ZŘV	Zástupce ředitele věznice.
RDST	Radiostanice.
NŘV	Nařízení ředitele věznice.
PTV	Průmyslová televize.
ISS-O	Inspektor strážní služby – operátor.
ISS	Inspektor strážní služby.
IDS	Inspektor dozorčí služby.
SW	Aplikace VIS.
VIS	Vězeňský informační systém.
PC	Počítač.
STP	Stavebně technické prostředky.
OVT	Oddělení výkonu trestu.
VOVT	Vedoucí oddělení výkonu trestu.
OVaJS	Oddělení vězeňské a justiční stráže.
CRVT	Operační středisko centrálního režimu výkonu trestu.
KVP	Kulturně výchovný program.
ZVOVT	Zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu.
EZS	Elektronický zabezpečovací systém.
Čas P	Čas vzniku mimořádné události nebo situace.
MS	Mimořádná situace.

MU	Mimořádná událost.
ČR	Česká republika.
IZS	Integrovaný záchranný systém.
HZS	Hasičský záchranný sbor.
GŘVSČR	Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky.

SEZNAM OBRÁZKŮ

- obr. 1 – záběr Věznice Leopoldov po vzpouře vězňů
- obr. 2 – prohlídka vlasů odsouzeného při důkladné osobní prohlídce
- obr. 3a – prohlídka ústní dutiny odsouzeného
- obr. 3b – prohlídka záhybů těla odsouzeného (ušních boltců)
- obr. 4 – prohlídka záhybů těla odsouzeného (důlků v podpaží)
- obr. 5 – prohlídka nohou odsouzeného
- obr. 6 – prohlídka oděvu odsouzeného
- obr. 7 – příprava odsouzeného k prohlídce (odložení věcí na určené místo)
- obr. 8 – postoj odsouzeného při preventivní osobní prohlídce
- obr. 9 – preventivní osobní prohlídka odsouzeného
- obr. 10 – preventivní osobní prohlídka odsouzeného
- obr. 11 – preventivní osobní prohlídka odsouzeného
- obr. 12 – preventivní osobní prohlídka odsouzeného prostřednictvím detektoru kovů
- obr. 13 – prohlídka věcí odsouzeného

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 – věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2006, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali psychické předpoklady pro přijetí k Vězeňské službě České republiky.

Tabulka č. 2 – věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2007, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali psychické předpoklady pro přijetí k Vězeňské službě České republiky.

Tabulka č. 3 – věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2008, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali psychické předpoklady pro přijetí k Vězeňské službě České republiky.

Tabulka č. 4 – věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2009, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali psychické předpoklady pro přijetí k Vězeňské službě České republiky.

Tabulka č. 5 – věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2006, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali fyzické předpoklady pro přijetí k Vězeňské službě České republiky.

Tabulka č. 6 – věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2007, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali fyzické předpoklady pro přijetí k Vězeňské službě České republiky.

Tabulka č. 7 – věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2008, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali fyzické předpoklady pro přijetí k Vězeňské službě České republiky.

Tabulka č. 8 – věková struktura uchazečů o zaměstnání ve Věznici Mírov v roce 2009, kteří byli odmítnuti proto, že nesplňovali fyzické předpoklady pro přijetí k Vězeňské službě České republiky.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. I – Návrh povinnosti strážných na hlavním vchodu ve Věznici Mírov

Příloha č. II – Návrh povinnosti na vnějších strážních stanovištích ve Věznici Mírov

Příloha č. III – Návrh povinnosti mobilní zásahové hlídky ve Věznici Mírov

Příloha č. IV – Návrh povinnosti příslušníka při doprovodu vozidel a osob ve Věznici Mírov

Příloha č. V – Návrh povinností příslušníka na dozorčím stanovišti zajišťující chod na ubytovně odsouzených ve Věznici Mírov

Příloha č. VI – Návrh povinností příslušníka na dozorčím stanovišti zajišťující chod pracoviště odsouzených ve Věznici Mírov

Příloha č. VII – Návrh způsobu stanovení povinností na operačním středisku ve Věznici Mírov ve vztahu k jednomu sledovanému úseku

Příloha č. VIII – Návrh seznamu některých opatření, které provádí vrchní inspektor strážní služby při vybraných mimořádných událostech, kdy se neaktivuje pracoviště krizového řízení

Příloha č. IX – Návrh seznamu základních opatření při vzniku vybraných mimořádných situací nebo mimořádných událostí

PŘÍLOHA P I: NÁVRH POVINNOSTÍ STRÁŽNÝCH NA HLAVNÍM VCHODU VE VĚZNICI MÍROV

A. Strážný uvedený v denním rozkaze VOVaJS k výkonu strážní služby jako první:

Na uvedené stanoviště je zpravidla velen strážný se služební hodností vrchní asistent, nebo inspektor, který ve styku s lidmi jedná rozhodně, slušně a taktně, musí být všestranně zkušený a dobře obeznámen s problematikou služby ve věznici.

Při výkonu služby na tomto stanovišti je strážný určen jako velitel. Na základě tohoto postavení je oprávněn řídit, organizovat a kontrolovat strážné velené na toto stanoviště tak, aby byly za dodržení všech bezpečnostních opatření zachovány stanovené zásady vstupu, vjezdu motorových vozidel, odchodu a výjezdu motorových vozidel do a z věznice.

Při výkony služby u hlavního vchodu mimo povinností a úkolů stanovených v ustanovení § 31 odst. 1) písm. a); § 36 odst. 1 a 2); § 37; § 38 odst. 2); § 65 odst. 2); § 66 odst. 2); § 68 odst. 3); § 123; § 124; § 139 písm. b); § 143 a §§ 145 až 154 NGR č. 11/2006 strážný plní tyto povinnosti:

- a) je odpovědný za neustálé uzavření všech vstupních dveří na strážním stanovišti a dělicího katru pro vstup do prostoru předváděcí skupiny a ke skladu zbraní a uzamčení žebříku u plošiny sloužící ke kontrole větších vozidel,
- b) je odpovědný za to, že nebudou současně otevřeny vnitřní a vnější dveře (vstup do hlavního vchodu). Vnitřní dělicí katr otevírá tak, aby jím mohla projít pouze jedna osoba a to vždy až po zjištění totožnosti a splnění úkolů popsanych v povinnostech strážného veleného na strážní stanoviště rozkazem VOVaJS jako třetího, jinak je dělicí katr neustále uzavřen,
- c) v pracovních dnech v době od 16,00 do 4,00 hod. a ve dnech pracovního volna a klidu je vchod pro pěší a motorová brána mechanicky uzamknuta. V době od 4,00 do 16,00 hod. jsou výše uvedené vstupy uzavřeny a zabezpečeny elektronickým zámekem. Výjimku tvoří dny pracovního volna a klidu ve kterých jsou prováděny návštěvy odsouzených a to jen po dobu návštěv,
- d) v době od 16,00 do 5,00 hod. vpouští do věznice osoby jen s výslovným souhlasem VISS, přičemž výjimku tvoří ředitel věznice (dále jen ŘV), jeho zástupci (dále jen

ZŘV) a vedoucí oddělení (dále jen VO) a jejich zástupci. Toto omezení neplatí pro příslušníky velení rozkazem k výkonu strážní, eskortní a dozorčí služby,

- e) v době od 19.30 hod. do 04.30 hod. odpovídá za vstup do prostoru budov mimo střeženou část věznice
- f) vede knihu o předání služby na strážním stanovišti,
- g) provádí důslednou kontrolu vstupujících osob a za pomoci rentgenu kontroluje všechny věci, které jsou vnášeny do věznice, přičemž zvýšenou pozornost věnuje vstupu advokátů a platnosti dokladů opravňujících jejich vstup. Za tímto účelem využívá index ztrát průkazů advokátů a koncipientů. Při kontrole osob dále využívá detekčního rámu a detektoru kovů. Kontrolu přidělenou technikou provádí dle zpracované metodiky,
- h) před prohlídkou civilních osob provede poučení těchto osob o tom, jak bude prohlídka probíhat a o právu osoby toto odepřít za předpokladu, že do věznice nebude vpuštěna,
- i) při odchodu osob z věznice provádí kontrolu totožnosti, zároveň provádí kontrolu zavazadel u osob přicházejících do styku s vězňenými osobami, u ostatních osob provádí namátkovou kontrolu zavazadel,
- j) při kontrole se strážný zaměřuje na fotografii a platnost průkazu, přičemž posuzuje i jeho pravost,
- k) odebírá štítek „návštěva“,
- l) v případě ohlášení ztráty štítku „Návštěva“ hlásí neprodleně tuto skutečnost VISS,
- m) při odchodu osob se na signalizaci detekčního rámu nereaguje, kontrolu zavazadel provádí nahlédnutím do zavazadla,
- n) zajistí kontrolu odkládacích skříněk na návštěvní místnosti včetně přilehlého sociálního zařízení s cílem zjistit, zda tam nebyly uloženy nebezpečné nebo podezřelé předměty (v pracovní dny vždy po odchodu zaměstnanců z ranní směny, v mimopracovní dny po skončení případných návštěv),
- o) nepřipustí vstup osoby do věznice s předměty, které mohou sloužit k fyzickému napadení člověka a s jinými předměty, které by mohly jinak narušit účel výkonu trestu odnětí svobody,
- p) při nastupování vězňených osob do eskortního vozidla v prostoru 1. nádvoří vysílá strážného veleného rozkazem VOVaJS na strážní stanoviště č. 1 na druhém místě se stanovenou výzbrojí před strážní stanoviště,

- q) hlásí VISS osoby, které nastoupily výkon trestu,
- r) v mimopracovní době informuje VISS o příjezdu vozidla před hlavní vchod, nebo do prostoru autoparku,
- s) v době, kdy na stanoviště není velen strážný uvedený v rozkaze VOVaJS na třetím místě, plní veškeré jeho povinnosti,
- t) zabezpečuje činnost na motorové bráně:
  - prostřednictvím příslušníka určeného k doprovodu vozidla, před věznicí, zajistí kontrolu vozidla s důrazem na kontrolu ložné plochy a materiálu s cílem zabránit nedovolenému vstupu do věznice, teprve po provedené kontrole bude vozidlo na pokyn strážného provádějícího kontrolu vpuštěno do objektu věznice, kde dále provede důslednou kontrolu vozidla,
  - při vjezdu motorového vozidla do objektu věznice dá strážný řidiči po průjezdu motorovou branou signál k zastavení vozidla v prostoru mezi hlavní branou a dálkově ovládanou branou u požární zbrojnice. Poté strážný řidiče vyzve, aby z vozidla vystoupil a za pomoci detektoru kovů u něho provede osobní prohlídku a dotazem zjistí zda u sebe či ve vozidle nemá nedovolené věci (zbraň, mobilní telekomunikační zařízení, nebo záznamová zařízení včetně nosičů dat, alkohol, dogy apod.). V kladném případě umožní tyto věci uložit na místě k tomu určeném ve skříňkách na objektu budovy č. 2,
  - v době požárního poplachu zajišťuje plynulý vjezd požárních vozidel bez předchozí kontroly. Opatření při výjezdu požárních vozidel jsou prováděna způsobem dle příkazu VOVaJS nebo jeho zástupce,
  - před výjezdem motorového vozidla z objektu věznice strážný v prostoru mezi hlavní branou a dálkově ovládanou branou u požární zbrojnice provede zjištění totožnosti řidiče a důkladnou kontrolu kabiny, ložné plochy a všech schránek tak, aby odhalil případný pokus o útěk vězněné osoby nebo vyvážení nepovoleného materiálu. Dále si nechá prostřednictvím RDST, nebo jiného spojovacího prostředku od pracovního dozorce ústně potvrdit, že na pracovišti ze kterého vozidlo odjíždí byla před jeho odjezdem provedena početní prověrka stavu vězňů. Dále si nechá od příslušníka provádějícího doprovod vozidla potvrdit, že nakládaný materiál byl tímto příslušníkem řádně zkontrolován. Nepřipustí vyvážení nepřehledného a nezkontrolovaného materiálu, který skýtá možnost eventuelního ukrytí osoby. Takové vozidlo může z věznice vyjet v případě, že jiný vyšší služební funkcionář nerozhodne jinak

pouze po provedení ranní nebo večerní početní prověrky vězňů. Další opatření jsou uvedena v NŘV o vnitřní bezpečnosti,

B. strážný uvedený v rozkaze VOVaJS na druhém místě

- a) střeží prostor od hlavního vchodu a vjezdu do věznice směrem k administrativní budově až po průjezd touto budovou, dále střeží prostor před objektem č. 2 a plášť budovy č. 2 po bránu k pracovišti na 1. nádvoří včetně objektu č. 2, přičemž zvýšenou pozornost věnuje zejména branám na směřujícím na dvůr mezi objekty č. 2, 7 (kostel) a objektem č. 68 (výrobní hala). Pohyb osob na dvoře mezi objekty č. 2, 7 (kostel) a objektem č. 68 (výrobní hala) sleduje prostřednictvím PTV,
- b) při snížené viditelnosti, za kterou je nutné považovat každou skutečnost, která omezuje vidění včetně intenzivního slunečního svitu činí vhodná opatření pro vizuální střežení stanovených prostorů,
- c) zajišťuje strážného při propustkové službě a kontrole totožnosti osob vstupujících do objektu a odcházejících z objektu věznice a dále při vjezdu a výjezdu motorových vozidel,
- d) nejméně 3x za směnu prověří uzamčení branky ze vstupního koše pro vstup do budovy mimo střeženou část věznice na visací zámek, funkčnost elektrického zámku v brance u požární zbrojnice a dále uzamčení požární zbrojnice, brány a branky ke dvoru mezi objekty č. 2, 7 (kostel) a objektem č. 68 (výrobní hala), které jsou uzamčeny v době od 15,30 do 5,30 hod. visacím zámkem (kontroly brány a branky u požární zbrojnice provádět zejména v mimopracovní době),
- e) při proniknutí návštějí signálů se zabezpečovací techniky (infrazávory a prostorová čidla) z budovy č. 2 je na strážním stanovišti připraven řešit mimořádnou událost a to až do odvolání ISS-O,
- f) vychází před strážní stanoviště řádně vyzbrojen a připraven řešit případnou mimořádnou událost při každém hromadném přesunu odsouzených po 1. nádvoří,
- g) vychází před strážní stanoviště řádně vyzbrojen a připraven řešit případnou mimořádnou událost při každém pohybu vězněných osob za branou 1. nádvoří u požární zbrojnice směrem k hlavnímu vchodu,

- h) ze strážního stanoviště ovládá elektrický zámek branky pro pěší osoby u požární zbrojnice a dále elektrický zámek katru u vchodu do budovy č. 2, přičemž zámky otevře až po ověření totožnosti procházejících osob. Totožnost osob procházejících brankou u požární zbrojnice ověřuje v případě, že tato je strážnému nejasná VISS, k ověření totožnosti osob vycházejících z budovy č. 2 využívá strážný monitoru umístěného na strážním stanovišti. Odpovídá za řádné uzavření dálkově ovládané brány a branky u požární zbrojnice,
- i) nepřipustí současné otevření brány u požární zbrojnice s bránou na druhé nádvoří. Výjimku může stanovit s ohledem na stav komunikace VOVaJS, nebo jeho zástupce v jejich nepřítomnosti VISS,
- j) dbá, aby brána směřující na dvůr mezi objekty č. 2, 7 (kostel) a objektem č. 68 (výrobní hala) i branka pro pěší byly uzavřeny a ve stanovené době uzamčeny visacím zámkem. Bránu otevírá pouze při vjezdu a výjezdu vozidla do nebo z prostoru dvora, a to až poté, co obdrží RDST informaci o tom, že všechny vězněné osoby jsou uzamčeny na pracovišti,
- k) nedovolí, aby se u hlavního vchodu shromažďovali odsouzení, pokud nejsou určeni na práce nebo úklid pod přímým dohledem příslušníka,
- l) plní další úkoly dle pokynů strážného uvedeného v rozkaze VOVaJS na 1. místě,
- m) nejméně 1 x za směnu prověří funkčnost signálně zabezpečovací techniky umístěné na budově č. 2 (infrazávory v 2. a 3. nadpodlaží směrem k budově č. 1).

C. strážný uvedený v rozkaze VOVaJS na třetím místě

- a) provádí důsledné zjištění totožnosti osob přicházejících do objektu věznice:
  - kontrolu totožnosti provádí u neprůstřelného skla,
  - při kontrole se zaměřuje na fotografii, platnost osobního dokladu, přičemž posuzuje i jeho pravost,
  - při provádění perlustrace vstupujícího advokáta je povinen zkontrolovat průkaz advokáta, nebo koncipienta s indexem ztrát průkazů advokátů a koncipientů.

Tato činnost může být realizována i v době, kdy strážní uvedený v rozkaze VOVaJS jako první a druhý zabezpečují činnost na motorové bráně. O průchodu osoby přes dělicí katr však rozhodne strážný uvedený v rozkaze VOVaJS jako první,

- b) dotazuje se, zda vstupující osoba není ozbrojena, nebo zda nemá u sebe mobilní komunikační nebo záznamové zařízení (při hromadných vstupech tento dotaz vznáší strážný pověřený dohledáváním detektorem kovu na chodbě hlavního vchodu),
- odebírá a ukládá zbraně v uzavřeném trezoru na strážním stanovišti. Zbraň je do úschovy předána vybitá, výjimku tvoří eskortující příslušníci včetně příslušníků PČR, kteří mohou odevzdat zbraně nabitě,
  - odebírá nepovolené věci, nebo vyzývá vstupující osobu k uložení těchto věcí ve skříňkách vestibulu hlavního vchodu, případně na návštěvní místnosti. Výjimku tvoří zaměstnanci uvedení ve zvláštním nařízení ředitele věznice nebo osoby, jímž je povoleno nosit uvedené zařízení generálním ředitelem,
  - za odebrané zbraně vydává zápůjční známky,
  - strážný je povinen nepřipustit vstup osoby do věznice s předměty, které mohou sloužit k fyzickému napadení člověka a s jinými předměty, které by mohly jinak narušit účel výkonu trestu odnětí svobody.
- c) odpovídá za to, že osoba vstupující do objektu, bude do doby, než pro ni přijde oprávněný doprovod v uzavřené návštěvní místnosti,
- d) informuje zaměstnance o návštěvě a zabezpečí oprávněný doprovod, vydává označení „návštěva“ a poučí vstupující osobu o viditelném nošení tohoto štítku (oprávněný doprovod a oprávněnost vstupu posuzuje příslušník nebo občanský pracovník toho služebního úseku, na kterém vstupující osoba prokáže oprávněný zájem). Doprovod osoby začíná převzetím osoby a končí předáním osoby strážnému u hlavního vchodu. Doprovod návštěv ředitele věznice a jeho zástupců zabezpečuje sekretariát nebo VISS,
- e) poučí vstupující osoby o způsobu chování ve věznici a k tomu vede index poučených osob. Nechává podepsat „prohlášení“,
- f) předává a odebírá zvláštní povolení s modrým pruhem osobám, které plní v rámci smlouvy pracovní úkoly ve věznici,
- g) sleduje prostor před věznicí a za tím účelem využívá průmyslové televize, namátkově kontroluje pomocí střežící techniky vstupující osoby do budovy mimo střeže-

nou část věznice. Při zjištění neoprávněného vstupu do budovy mimo střeženou část věznice informuje ISS-O,

- h) po předložení zápůjční známky vrací odcházející osobě věci, které si uložila na strážním stanovišti, takto činí zpravidla až v prostoru první části vstupu pro pěší,
- i) v době, kdy strážní velení v rozkaze VOVaJS na strážní stanoviště č. 1 jako první a druhý vykonávají činnost na motorové bráně, zabezpečuje průchod osob brankou u požární zbrojnice, přičemž zámek otevře až poté, kdy si ověří totožnost procházejících osob. Vede dokumentaci související s obsluhou SW aplikace VIS, zejména:
  - kniha příchodu a odchodu vězňů,
  - kniha příjezdu a odjezdu motorových vozidel,
  - kniha osob vstupujících do objektu věznice.

V případě, že PC slouží k zaznamenávání výše uvedených údajů bude v poruše, nebo zápisy nebude vzhledem k momentálním okolnostem možné do PC provést, strážný provede zápisy do standardní dokumentace a následně zabezpečí její přepsání do elektronické podoby.

PŘÍLOHA P II: NÁVRH POVINNOSTÍ NA VNĚJŠÍCH STRÁŽNÍCH STANOVIŠTÍCH VE VĚZNICI MÍROV

Povinnosti strážného na strážním stanovišti– strážní věž

Při výkonu strážní služby mimo povinností a úkolů stanovených v ustanovení § 36 odst. 1 a 2); § 37; § 38 odst. 2); § 65 odst. 2); § 66 odst. 2); § 68 odst. 3), § 123 a 125 NGŘ č. 11/2006 strážný plní tyto povinnosti:

- a) v hlavním pozorovacím sektoru střežit směrem – přesně vymežit prostor např. vpravo prostor dvora mezi budovami č. 2, 7 a 68 včetně střechy budovy č. 68 až po obvodové zdivo a dále budovu č. 2 (ubytovny odsouzených 1. oddělení),
- b) při snížené viditelnosti, za kterou je nutné považovat každou skutečnost, která omezuje vidění včetně intenzivního slunečního svitu činí vhodná opatření pro vizuální střežení stanovených prostorů (např. vyjde na ochoz strážní věže se zbraní a stanoveným palebným průměrem, nebo VISS požádá o provedení zesíleného střežení). V noci a za snížené viditelnosti střeží též sluchem,
- c) ve střeženém úseku věnovat zvýšenou pozornost – vyjmenovat např. budově č. 11, budově č. 2 a budově č. 68. Podezřelé okolnosti hlásit VISS prostřednictvím operačního střediska,
- d) pozornost věnovat také pracovištím ,
- e) při proniknutí signálu o narušení vnějšího střežícího zařízení a plášťové ochrany objektu vyjít na ochoz strážní věže a mít u sebe zbraň s palebným průměrem připravenou k použití. Spolupracovat s ISS-O při zjišťování důvodu narušení,
- f) při práci odsouzených v prostoru dvora mezi budovami č. 2, 7 a 68 vyjít na ochoz strážní věže řádně vyzbrojen a věnovat tomuto prostoru zvýšenou pozornost,
- g) v případě pohybu osob v prostoru před průchodem hradební zdi vyjít na ochoz strážní věže se stanoveným palebným průměrem. Výjimku tvoří vycházky odsouzených zařazených k výkonu trestu ve věznici s dozorem,
- h) být řádně vyzbrojen na ochozu strážní věže při každém hromadném přesunu odsouzených po 1. nádvoří (o přesunech odsouzených je předem informován ISS-O),
- i) hlásit operačnímu středisku zahájení a ukončení každé činnosti, při které je snížena pozornost k výkonu strážní služby (příprava a konzumace nápojů a stravy, hygiena

apod.). Ohlášenou činnost zahájit až na základě povolení od ISS operátora, který informuje sousední strážní stanoviště, nařídí strážným vyjít na ochoz strážní věže se stanovenou výzbrojí a zvýšit pozornost směrem k úsekům přilehlým ke strážní věži č. 1. Použití WC je přípustné až po řádném vystřídání strážného dalším strážným.

PŘÍLOHA P III: NÁVRH POVINNOSTÍ MOBILNÍ ZÁSAHOVÉ HLÍDKY VE VĚZNICI MÍROV

Povinnosti strážní a zásahové hlídky

Při výkonu strážní služby mimo povinností a úkolů stanovených v ustanovení § 36 odst. 1 a 2); § 37; § 38 odst. 2); § 65 odst. 2); § 66 odst. 2); § 68 odst. 3), § 123 a 128 NGŘ č. 11/2006 strážný plní tyto povinnosti:

a) Na pokyn ISS-O provádí kontrolu slabých a nebezpečných míst a kontrolu údržbářských dílen, pracovišť a skladů přilehlých k zakázanému pásmu, přičemž tyto kontroly jsou prováděny v nepravidelných intervalech takto:

- provádění kontrol slabých a nebezpečných míst:
  1. kontrola v době od 7,30 do 10,00 hod.
  2. kontrola v době do 14,00 hod.
  3. kontrola v době do 17,00 hod.
  4. kontrola v době do 22,00 hod.
  5. kontrola v době do 02,00 hod.
  6. kontrola v době do 05,00 hod.

Poznámka: V rámci kontrol směřovaných na kontrolu slabých a nebezpečných míst je zároveň prováděna kontrola neporušenosti STP v zakázaném pásmu, při které se zároveň provede prověrka toho zda v zakázaném pásmu nejsou uloženy věci, nebo prováděna činnost, jež by mohla být považována za přípravu podmínek k provedení útěku odsouzeného přes zakázané pásmo.

- provádění kontrol údržbářských dílen, pracovišť a skladů přilehlých k zakázanému pásmu:
  1. kontrola v době od 7,30 do 9,30 hod.
  2. kontrola v době do 12,30 hod.
  3. kontrola v době do 15,30 hod.

4. kontrola v době do 18,30 hod.

5. kontrola v době do 22,00 hod.

Poznámka: Kontroly na pracovištích jsou prováděny jen v případě, že na nich jsou odsouzenými realizovány pracovní úkoly. V případě mimořádné noční pracovní směně odsouzených jsou uvedené kontroly prováděny v obdobných intervalech jak je shora uvedeno.

- provedení kontroly pasivní zóny střežení na psinci v prostoru likusu a garážích:
  - 1. kontrola v době od 5,55 do 17,55 hod.
  - 2. kontrola v době od 17,55 do 5,55 hod.

- b) na pokyn ISS–O nejméně 1 x za směnu provádí kontrolu provozuschopnosti vnějšího střežícího zařízení, zejména na úsecích vnějšího střežícího zařízení č. 1, 2, 8 na plášťové ochraně objektu č. 2 a prostorové ochrany zakázaného pásma přilehlému ke strážní věži č. 6.
- c) podílí se na zajištění bezpečnosti dozorců OVT takto:
  - při vycházkách vězňených osob odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody na doživotí,
  - při předvádění odsouzených na vycházku a z vycházky,
  - při hromadných přesunech odsouzených přes prostory 1. nádvoří v době, kdy o tom rozhodně VISS ve službě,
  - v noční době při zajištění vstupu noční hlídky dozorců na jednotlivé ubytovny,
  - v jiných případech na žádost inspektora dozorčí služby (dále jen IDS), o kterých rozhodne VISS,
- d) při proniknutí signálu o narušení vnějšího střežícího zařízení, tísňového hesla, nebo přivolání pomoci se okamžitě dostavit na místo určené ISS–O. V případě vyhlášení tísňového hesla vyjasnění signálu provede až po příchodu ISS, nebo jiného příslušníka, kterého VISS určil jako velitele zásahu,
- e) je odpovědná za uzamčení kovových tyčí užívaných k narušení střežících systémů,

- f) nejméně 1x za noční směnu provede kontrolu zabezpečení místností uvedených v provozním řádu pro manipulaci s utajovanými skutečnostmi. Uvedená kontrola bude ve stanovené četnosti prováděna i ve dnech pracovního volna a klidu v době od 5,40 do 17,40 hod.,
- g) v době, kdy není obsazeno strážní stanoviště č. 2 – vnitřní vchod do objektu věznice a v době kdy neplní úkoly strážní a zásahové hlídky plní povinnosti vyplývající pro toto stanoviště,
- h) Strážný psovod mimo tyto úkoly dále plní:
  - ve dnech pracovního volna a klidu zajistí úkoly vydané ISS – psovodem související se zajištěním chodu psince,
  - dle pokynu ISS – psovoda provádí výcvik služebního psa v prostorách věznice bez odsouzených (o určení prostoru rozhoduje VISS ve službě).

Strážný psovod je určen jako velitel hlídky. Na základě tohoto postavení je oprávněn řídit, organizovat a kontrolovat strážného veleného na toto stanoviště jako druhého tak, aby byly splněny všechny úkoly vyplývající z povinností strážní a zásahové hlídky.

PŘÍLOHA P IV: NÁVRH POVINNOSTÍ PŘI DOPROVODU VOZIDEL A OSOB VE VĚZNICI MÍROV

Povinnosti strážného při doprovodu a střežení vozidel

Při výkonu strážní služby mimo povinností a úkolů stanovených v ustanovení § 36 odst. 1 a 2); § 37; § 38 odst. 2); § 65 odst. 2); § 66 odst. 2); § 68 odst. 3), § 123 a 126 NGŘ č. 11/2006 strážný plní tyto povinnosti:

- a) být přítomni kontrole vozidla vjíždějícího do věznice, po kontrole vozidla strážným u hlavního vchodu převzít vozidlo od tohoto strážného a po skončení vykládky a nakládky mu je předat s uvedením stavu na ložné ploše,
- b) při skládání a nakládání materiálu na dopravní prostředky nedovolit, aby se mimo určených odsouzených někdo zdržoval v blízkosti vozidla,
- c) mít neustále přehled o počtu odsouzených, kteří skládají nebo nakládají materiál. Po skončení práce prověřit, zda nebyl nikdo z odsouzených založen do materiálu,
- d) osobně prohlédnout každý materiál, ve kterém by se mohl odsouzený ukrýt a být vyvezen z věznice,
- e) neodpoutávat pozornost od střežení vozidla jinou činností (např. hovorem s jinými osobami, který nesouvisí s výkonem služby), čehož by mohli odsouzení zneužít k ukrytí se ve vozidle, vozidlo kontrolovat z vnějšku,
- f) mít neustále přehled o činnosti řidiče vozidla (případně i závozníka) a nepřipustit, aby docházelo k předávání jakýchkoliv věcí mezi řidičem a odsouzenými bez náležité kontroly ze strany strážného,
- g) nezapočít s nakládáním a vykládáním materiálu za nepřehledné situace (např. vycházky ods. apod.), v takovém případě požádat VISS o zesílení,
- h) zabezpečit přednostní, ale bezpečný doprovod vozidel zásobování,
- i) při vjezdu vozidla s přívěsem nebo návěsem doprovázet a střežit takové vozidlo vždy dvěma příslušníky věznice,
- j) v případě poruchy uzavíracího systému brány na 1. nádvoří u požární zbrojnice být odpovědný za řádné zajištění brány po každém průjezdu motorového vozidla, které doprovází,

- k) nakládání materiál před jeho naložením vhodným způsobem překontroluje tak, aby byla vyloučena možnost útěku nebo ukrytí odsouzeného ve vyváženém materiálu, nebo vyvezení materiálu, který k tomu není určen,
- l) po skončení nakládky a vykládky materiálu na pracovištích nepovolí odjezd motorového vozidla dřív, než pracovní dozorce provede kontrolu počtu odsouzených pracujících na tomto pracovišti. Pracovní dozorce z pracoviště kde proběhla nakládka materiálu vydává k odjezdu vozidla ústní souhlas,
- m) strážnému na hlavním vchodě před vyjetím vozidla potvrzuje, že na pracovišti z kterého vozidlo odjelo byla před jeho odjezdem provedena početní prověrka stavu vězňů a že nakládání materiál byl řádně zkontrolován,
- n) v době od 05,15 až 06,30 hod. provádí na hlavním vchodu dohledávání osob vstupujících do věznice pomocí ručního detektoru kovu.

PŘÍLOHA P V: NÁVRH STANOVENÍ POVINNOSTÍ PŘI VÝKONU SLUŽBY NA DOZORČÍM STANOVIŠTI ZAJIŠŤUJÍCÍM CHOD NA UBYTOVNĚ ODSOUZENÝCH VE VĚZNICI MÍROV

Pracovní úsek je ubytovna odsouzených č. - , KM a jiné prostory, kde se nachází odsouzení. Dozorci zde provádí nepravidelnými pochůzkami v denní době nejpozději do 60 minut kontrolu cel prostřednictvím průzoru s cílem zabránit odsouzeným v nedovolené činnosti nebo případnému útěku. Službu přebírají s důrazem na přesnost v evidenci odsouzených (fyzický stav přebírat otevřením cely, nikoli pouze náhledem přes průzor v celových dveřích) a řádně vedenou stanovenou dokumentaci. Převzetí zahlásí IDS.

Při výkonu dozorčí služby jsou dozorci povinni plnit příkazy VISS, ISS, IDS a operátora CRVT, přičemž dále plní tyto specifické povinnosti :

- a) kontrolují uzamykání ubytoven, ložnic a kulturních místností; ložnice odsouzených či jiné prostory jsou trvale uzamčeny vyjma cel dle vnitřního řádu věznice. Při manipulaci s odsouzenými a vstupu na cely postupují dle NŘV o vnitřní bezpečnosti;
- b) dbají na řádné vedení „knihy předání a převzetí služby
- c) dozorce převezme detekční rám, který je umístěn před vstupem na schodiště k ubytovnám 4
- d) dozorce je povinen v případě zjištění poruchy na detekčním rámu okamžitě hlásit tuto závadu IDS ve službě;
- e) jsou přítomni při provádění ranní prověrky stavů, zabezpečují včasné nahlášení počtů na CRVT;
- f) denně ve spolupráci s CRVT na dozorčích stanovištích provádí kontrolu funkčnosti hlásek, celové (tísňové) a katrové (dveřní) signalizace;
- g) mají přehled o početních stavech odsouzených na jednotlivých celách a mimo ubytovnu (pracoviště, předvádění, lékař a pod.);

- h) mají přehled o odsouzených zařazených v bezpečnostních opatření věznice (odsouzených zařazených v indexu nebezpečných osob a útěkářů nebo zájmové osoby) a dále o vytypaných odsouzených dle NGR o předcházení a včasném odhalování násilí mezi obviněnými a mezi odsouzenými (zvýšené kontroly těchto odsouzených probíhají do 30 minut a čas kontroly se eviduje v knize předání a převzetí služby);
- i) dozorce na ubytovně nahlásí na CRVT početní stavy odsouzených na oddělení k výdeji stravy a to nejpozději do 10,50 a do 15,50 hodin. Při přebírání stravy v ústavní kuchyni podepíše dozorce toto převzetí do listu převzetí stravy. Poté provede preventivní prohlídku odsouzeného zajišťující převoz a následný výdej stravy na oddělení;
- j) zajišťují činnost odsouzených na oddělení dle časového rozvrhu dne a dle NVOVT (vycházky, výdej stravy, výdej knih, nástupy do zaměstnání, zajišťují režijní prostředky a pod.);
- k) zajišťují výdej léků zdravotním personálem v rámci oddělení a výdej stravy přímo na ubytovně, předvádí odsouzené k lékaři, k zařazovací komisi a dle pokynů CRVT;
- l) prostřednictvím průzoru zajišťuje bezpečnost osob, které jednájí s odsouzenými;
- m) v případě použití přidělené lékárníčky informují zdravotní oddělení a požádají o její následné doplnění;
- n) dle vnitřního řádu věznice kontrolují a dbají o řádné ustrojení, osobní hygienu a dále kontrolují pořádek na celách a dodržování vnitřního řádu věznice a NVOVT pro odsouzené, v případě nedostatků informují vychovatele a činí patřičná opatření;
- o) sledují zejména při provádění osobních prohlídek, zda na odsouzených nejsou patrné známky fyzického násilí; v případě jejich zjištění zabezpečí stanovená opatření (nahlásí nadřízenému, prošetří, popř. samostatně ubytují ods.);
- p) v případě zjištění okamžitě řeší veškeré ztráty výstroje, poškození cel a jejich zařízení; zabezpečí, aby zjištěný viník byl vzat k finanční i kázeňské odpovědnosti;
- q) zajišťují odsouzené k výstupu z výkonu trestu odnětí svobody, k eskortám a návštěvám, přitom zajišťují jejich vykoupání, řádné ustrojení, úpravu vlasů a vousů tak, aby byly čisté a upravené, dále soustředí patřičnou dokumentaci;

- r) provádí kontrolu úplnosti intendantního materiálu, a to v den před eskortou, zajistí chybějící věci (donesení z pracoviště i oddělení), ve spolupráci s dozorcí pracovišť zajistí, aby odsouzení určené k eskortě nešli daný den na odpolední směnu;
- s) po výchovné stránce spolupracují s vychovateli a specialisty kmenového oddělení; kontrolují a zabezpečují akce KVP, kontrolují při nich chování odsouzených a v závažných případech akci ukončí;
- t) zakročují v souladu s nařízeními proti všem projevům nekázně, o každém kázeňském přestupku sepíší "návrh na kázeňské řízení" a v případech, kdy je to nutné k objasnění nezákonného jednání, sepíší také úřední záznam. Tyto doklady předají bez odkladu svému nadřízenému;
- u) zúčastňují se kázeňského řízení a odvádí odsouzené potrestané trestem uzavřeného oddělení s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programem zacházení, CUO nebo samovazbou na oddělení výkonu kázeňských trestů s úplnou výstrojí a v případě CUO a samovazby s kázeňským lístkem potvrzeným od lékaře;
- v) každé použití donucovacích prostředků vůči odsouzeným dle § 17, zák. ČNR č.555/1992 Sb. hlásí IDS, VOVT nebo ZVOVT a VISS; zápis předají VOVT, po použití provedou všechna opatření, zejména zajistí lékařskou prohlídku odsouzeného;
- w) při závadě na spojovacích a signálně zabezpečovacích prostředcích ihned hlásí poruchu na operační středisko;
- x) při zjištění či podezření ze sebepoškozovacích úmyslů odsouzených informují prostřednictvím IDS VISS a kmenového vychovatele;
- y) při střídání strážních směn provádí nepřetržitou pochůzku po ubytovně odsouzených tj. 10 minut před střídáním strážní směny a 10 minut po střídání strážní směny;
- z) v případě, že nemůže provést kontrolu oddělení ve stanovených časech, informuje IDS nebo CRVT;

PŘÍLOHA P VI: DOZORČÍ STANOVIŠTĚ ZAJIŠŤUJÍCÍ CHOD PRACOVIŠTĚ ODSOUZENÝCH VE VĚZNICI MÍROV

9. Dozorčí stanoviště č. 9:   pracoviště odsouzených ve věznici:

Pracovní úsek jsou pracoviště ve věznici, kde se dozorcí během pracovní doby výhradně zdržují. Službu vykonávají v pracovním stejnokroji. Dozorci na dílnách pracovišť provádí nepřetržitou pochůzku s cílem zabránit odsouzeným v nedovolené činnosti nebo případnému útěku.

Dozorce uvedený v denním rozkaze VOVT jako první zodpovídá za pracoviště odsouzených č. 8 dle stanoveného času, dozorce velený jako druhý zodpovídá za dílny pracovišť odsouzených č. 5, 6 a 7, dozorce velený jako třetí zodpovídá za dílny pracovišť č. 2, 3 a 4 dle stanoveného času, dozorce velený jako čtvrtý zodpovídá za pracoviště odsouzených č. 1 na prvním nádvoří. V případě, že není dozorce v denním rozkaze VOVT uveden a na pracovišti vykonávají práci odsouzení, kontrolu nad nimi zajistí svou organizační a řídicí činností IDS. Dále v případě výjimečného chodu odpolední směny nebo prodloužené směny na některých dílnách nebo pracovištích, je odpovědný za tyto dílny a pracoviště příslušník v denním rozkaze VOVT velený jako pátý.

Při výkonu dozorčí služby jsou dozorcí povinni plnit příkazy VISS, ISS, IDS a operátora CRVT, přičemž dále plní tyto specifické povinnosti :

- a) dozorcí si vzájemně vypomáhají a spolupracují (prohlídky ods., předvádění, výdej přídavek pro pracující a výdej stravy), v případě další potřebné pomoci požádají IDS ve službě;
- b) zabezpečují v součinnosti s dozorcí ubytoven organizaci přesunu odsouzených na dílny pracovišť (i vnitřní provoz) uvnitř věznice a zpět na ubytovny;
- c) pracovní dozorcí se vzájemně zastupují i v době čerpání zákonné přestávky tak, aby zajistili činnost na svých úsecích nepřetržitou pochůzkou s cílem zabránit odsouzeným v nedovolené činnosti nebo případnému útěku;
- d) po ukončení práce provádí důkladné osobní prohlídky nejméně u 20% odsouzených (nejméně však u 4 osob, důkladná osobní prohlídka se skládá z prohlídky těla včetně několika dřepů, přičemž odsouzený nemá na těle při této prohlídce žádné svršky

oblečení), u zbývajících odsouzených provádí preventivní osobní prohlídky. Dále před zahájením a po skončení práce provádí prohlídky pracovišť. Při odvádění odsouzených z pracovišť v průběhu pracovní doby provádí preventivní osobní prohlídky odsouzených;

- e) dbají na včasný příchod určených odsouzených (dle směrovníc upřesněných den předem a podpisem stvrzeným mistrem) na dílny pracovišť jejich převlečení do pracovního oděvu a včasné zahájení práce, popř. předání odsouzených k jejich odbornému vedení pracovníkům organizací;
- f) po zavedení odsouzených na dílny pracovišť dle směrovníc, informovat VISS ve službě o počtech odsouzených, kteří nenastoupili do práce. V průběhu dne dozorce velený na pracoviště neprodleně hlásí VISS ve službě jakékoliv trvalé změny v početních stavech na dílnách pracovišť;
- g) dozorce odpovídající za pracoviště č. 2, 3 a 4 v pracovních dnech zabezpečí v době od zavedení odsouzených na pracoviště „údržba“ až do ukončení početní prověrky uzamčení ods. na tomto pracovišti visacím zámekem (klíč uložen na CRVT a na klíčích určených pro dozorce veleného na pracoviště);
- h) dozorce odpovídající za dílny pracoviště 5, 6 a 7 využívá ke kontrole ods. na dílně č. 5 průchod mezi dílnou 5 a 6;
- i) podílí se na provádění prověrek početního stavu VISS, včas hlásí na CRVT početní stavy ods. na pracovištích, sami mají trvalý přehled o početních stavech, rozmístění odsouzených na dílnách pracoviště a případnou nepřítomnost na dílnách pracoviště hlásí nadřízenému a VISS a dále se řídí jejich pokyny; dbají, aby na dílnách pracovišť byli jen odsouzení, kteří jsou k práci určeni dle denně upřesněných směrovníc;
- j) dozorce velený na pracoviště zajistí hlášení stavů odsouzených na dílnách k výdeji stravy do ústavní kuchyně a to nejpozději do 10,50 a do 15,50 hodin;
- k) dozorce velený na pracoviště zajišťuje výměnu pracovních oděvů a součástí způsobem hromadného sběru;

- l) ve spolupráci s mistry nebo pracovníky organizací zajišťují pracovní morálku odsouzených, dbají na udržování pořádku ve všech prostorách dílen pracovišť, kontrolují dodržování předpisů BOZ a požární ochrany;
- m) při úrazu na pracovišti zajišťují poskytnutí první pomoci a včasné lékařské ošetření zraněného, sepisují "záznam o úrazu" a podílejí se na jeho vyšetření; spolupracují s bezpečnostním technikem;
- n) při odchodu odsouzených z pracoviště se dozorce ods. dotáže, zda nedošlo ke zranění ods. v průběhu pracovního dne a v případě, že se některý ods. přihlásí, toto zapisuje do knihy drobných úrazů, uložené u zaměstnance odpovědného za chod pracoviště;
- o) před odjezdem motorového vozidla, které naváželo nebo vyváželo materiál na pracoviště 1., 2. a 3. nádvoří, provede dozorce početní prověrku ods. zařazených na pracovišti. Až po souhlasu početní prověrky dá pokyn k odjezdu vozidla z prostoru pracoviště.
- p) pracovní dozorce kontroluje oprávněnou přítomnost ods. na dílně pracoviště dle barevného rozlišení jednotlivých průkazek obsahujících fotku a název dílny pracoviště a zároveň dbá na viditelné nošení těchto průkazek při pohybu odsouzených;
- q) kontrolují úplnost náhradních klíčů od skříněk odsouzených, zajišťují odebrání montérek u odsouzených vyřazených z práce a prostřednictvím určeného odsouzeného zajistí hromadou výměnu montérek ve skladě ve spolupráci s předváděním;
- r) zakročují v souladu s nařízeními proti všem projevům nekázně, o každém kázeňském přestupku sepíše "návrh na kázeňské řízení" a v případech, kdy je to nutné k objasnění nezákonného jednání, sepíše také úřední záznam. Tyto doklady předají bez odkladu svému nadřízenému;
- s) každé použití donucovacích prostředků vůči odsouzeným dle § 17, zák. ČNR č.555/1992 Sb. hlásí IDS, VOVT nebo ZVOVT a VISS; zápis předají VOVT; po použití provedou všechna opatření, zejména zajistí lékařskou prohlídku odsouzeného;
- t) na základě závažných poznatků předkládají návrhy na vyřazení odsouzeného z práce;

- u) ve spolupráci s civilními mistry dbají o zásobování dílen pracovišť potřebným materiálem, kontrolují bezpečné uložení materiálu v prostoru nádvoří, jeho řádné uložení a označení;
- v) dozorce odvádí z pracoviště odsouzené na konci pracovní doby a to po předchozí konzultaci s civilním mistrem nebo na základě rozhodnutí VISS;
- w) ve spolupráci s civilními mistry kontrolují hospodárnost ve využívání výrobního materiálu, nástrojů, spotřebě energie a pod.;
- x) zvláštní pozornost věnují odsouzeným před výstupem z výkonu trestu;
- y) velený dozorce zajišťuje předvádění odsouzených na jinou dílnu pracoviště jen na vyžádání mistra;
- z) při zjištění či podezření ze sebepoškozovacích úmyslů odsouzených informují prostřednictvím IDS VISS;
- aa) při přemístování materiálu ve věznici provede dozorce jeho důkladnou prohlídku;
- bb) při závadě na spojovacích a signálně zabezpečovacích prostředcích ihned hlásí poruchu na operační středisko;
- cc) dozorce velený na pracoviště může stanoviště opustit na nezbytně dlouhou dobu:
  - předvádění odsouzených,
  - plnění úkolů souvisejících s chodem tohoto pracoviště nebo jiného pracoviště za jehož chod zodpovídá (výdej stravy, úkoly výrobního oddělení a pod.).
  - o opuštění pracoviště informuje vždy kmenového mistra nebo pracovníka monitorovacího centra a inspektora dozorcí služby. Informovaný zaměstnanec bude mít nadále po dobu nepřítomnosti dozorce přehled o počtech a činnosti odsouzených na určeném pracovišti. Mistr výroby může opustit pracoviště jen po řádném vystřídání jiným mistrem nebo dozorcem veleným k odpovědnosti za skupinu pracovišť a to na dobu nezbytně nutnou tak, aby dozorcí nebylo znemožněna kontroly dalších pracovišť v čase do 30 minut v rozsahu nepřetržité pochůzky.
- dd) nepřipustí, aby se na dílně pracoviště zdržoval ods., který není civilním mistrem úkolován k pracovní činnosti;

- ee) nepřipustí, aby se na dílně pracoviště zdržoval samostatně jeden odsouzený, v takovém případě odsouzeného stáhne z dílny na ubytovnu nebo na jiné pracoviště;
- ff) v případě, že nemůže provést kontrolu dílny pracoviště ve stanovených časech, informuje IDS nebo CRVT;
- gg) denně provádí kontrolu technického zajištění pracoviště „SIEMENS“ a činí opatření k odstranění nedostatků; o kontrole provede zápis do knihy kontrol, která je uložena na stanovišti CRVT;
- hh) dozorce velený na pracoviště dohlíží na vložení nejméně 6 ks ocelových tyčí do kontejneru a beden, kde je ukládán zpracovaný litinový materiál, tak aby bylo vyloučeno ukrytí osoby. Tyče budou opřeny o dno kontejneru a následně budou obloženy naskládaným materiálem. Tyto tyče budou následně vytaženy příslušníkem zabezpečující doprovod vozidla v průběhu prováděné kontroly kontejneru před jeho vývozem;
- ii) při provádění nakládky a vykládky materiálu z vozidla ve spolupráci s příslušníkem zajišťujícím doprovod vozidla pustí odsouzené zajišťující nakládku a vykládku z pracoviště až poté, kdy řidič bude uzavřen v kabině vozidla;
- jj) vést stanovenou dokumentaci:
  - rozpisy směn odsouzených
  - dozorce velení na pracoviště provádí zápis do jednotlivých knih předání a převzetí služby určených dle druhu výroby. Knihy jsou uloženy na dozorcím stanovišti CRVT po ukončení činnosti pracoviště. Ve dnech pracovního volna a klidu zajišťuje zápis do knih dozorce velený RVOVT zajišťující provoz určeného pracoviště.
- kk) dbají na řádné vedení „knihy předání a převzetí služby“, která je při výkonu služby na pracovišti uložena v kanceláři monitorovacího centra, popř. kanceláři mistra nebo pracovního dozorce. Po ukončení služby zkontroluje, zda jsou v knize zaznamenány všechny důležité skutečnosti a zajistí doplnění případných nedostatků; pracovní dozorce a mistr po skončení pracovní směny projde pracoviště a zajistí, aby se na pracovišti nenalézali předměty, které sem nepatří (boty, montérky, hrnky ...);

- ll) na šatně je povoleno uložení pracovní obuvi a propocených montérek před skříňkou, musí však být zajištěn pořádek a obuv i montérky musí být řádně porovnány;
- mm) ve spolupráci s mistrem projde po skončení pracovní směny pracoviště a zajistí, aby se na pracovišti nenalézali předměty, které sem nepatří (boty, montérky, hrnky ...)

Upozornění:

Odsouzení zařazení v typu "ostraha" a "zvýšená ostraha" pracují na pracovištích uvnitř věznice. **Pracoviště ve věznici Mírov jsou trvale uzamčena** (mimo pracoviště údržba).

Poznámka:

- při manipulaci s materiálem mimo pracoviště musí být vždy zajištěn dozor nad odsouzenými; pracovištěm se rozumí i ústavní kuchyně.
- pracovní dozorce na pracovišti SEM – motory nepřipustí ponechání neuzamčených plechových dveří do výtahové šachty mimo doby navážení materiálu.

PŘÍLOHA P VII: NÁVRH ZPŮSOBU STANOVENÍ POVINNOSTÍ NA OPERAČNÍM STŘEDISKU VE VĚZNICI MÍROV VE VZTAHU K JEDNOMU SLEDOVANÉMU ÚSEKU

19) Prostorové čidlo EZS 213

Prostorové čidlo střeží okna v třetím nadpodlaží objektu č. 14 (oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením) směrem do zakázaného pásma.

Prostorové čidlo je zapnuto po celých 24 hodin.

Po narušení signalizace v prostoru ISS-O realizuje tyto činnosti:

- a) informuje strážného na strážní věži č. 1 a 2 o narušení a vydá rozkaz provést důsledně zrakovou a sluchovou kontrolu narušeného úseku z ochozu strážní věže,
- b) o provedené kontrole od strážného vyžaduje zpětnou informaci,
- c) informuje dozorce vykonávající službu na ubytovně odděleních 5A a 5D o narušení a vydá jim rozkaz provést důsledně zrakovou a sluchovou kontrolu cel ubytovny 5D situovaných do zakázaného pásma,
- d) v případě, že dozorce není na stanovišti přítomen, vydá rozkaz příslušníku velenému na CR VT, aby provedení činnosti zabezpečil jiným způsobem,
- e) o provedené kontrole od dozorců vyžaduje zpětnou informaci.

PŘÍLOHA P VIII: NÁVRH SEZNAMU NĚKTERÝCH OPATŘENÍ, KTERÉ PROVÁDÍ VRCHNÍ INSPEKTOR STRÁŽNÍ SLUŽBY PŘI VYBRANÝCH MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH, KDY SE NEAKTIVUJE PRACOVIŠTĚ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

V souladu se zněním zákona č. 555/92 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží ČR, s cílem připravit Věznici Mírov na případné řešení některé mimořádné události vydávám

tyto základní pracovní postupy,

které směřují k úspěšnému zvládnutí mimořádné události.

Seznam základních opatření vymezuje **p ř í k l a d m o** druhy mimořádných událostí, které mohou v rámci Vězeňské služby nastat.

Způsob řešení vzniklé mimořádné události je zpracován formou tabulky, která obsahuje kolonky pro:

- a) výčet základních opatření, která je nutno provést k vyřešení dané situace,
- b) výčet dokumentace, která se využije v rámci plnění stanovených opatření,
- c) stanovení působnosti a odpovědnosti, včetně stanovení časových údajů,
- d) poznámky.

Dokument „Seznam základních opatření“ obsahuje výčet všech opatření, která v rámci řešení daného druhu mimořádné události připadá v ideálním případě v úvahu. Ten kdo řídí řešení dané situace, rozhodne podle konkrétní situace a disponibilních sil a prostředků, která opatření z existujícího výčtu budou provedena, případně která nikoli, nebo která budou provedena nad rámec uvedeného výčtu opatření.

Seznam základních opatření využije při řešení vzniklých mimořádných událostí ředitel věznice a vrchní inspektor strážní služby.

POSTUP VISS PŘI:

útěku vězněné osoby

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Organizuje bezprostřední pronásledování uprchlé osoby		strážní a zásohová hlídka	VISS	ihned	Bezprostřední pronásledování uprchlé osoby se provádí jen v případě, že existuje zrakový kontakt s osobou na útěku, nebo že je znám předpokládaný směr útěku vězněné osoby tzv. „po čerstvé stopě“
2.	O situaci informuje: <ul style="list-style-type: none"> ➤ příslušníky ve službě ➤ ředitele věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže ➤ vedoucího oddělení výkonu trestu ➤ vedoucího samostatného referátu prevence a stížností 		ISS-O	VISS	ihned	
3.	O situaci informuje Policii ČR Šumperk, kde uvede: <ul style="list-style-type: none"> ➤ funkce, hodnost, příjmení volajícího s uvedením času, kdy k události došlo ➤ stručný popis události ➤ získané poznatky o uprchlé osobě včetně údajů, zda je prchající osoba zraněna, ozbrojena, či ji byla poskytnuta cizí pomoc ➤ pravděpodobný směr útěku ➤ opatření provedená oprávněným funkcionářem 	identifikační karta odsouzeného	VISS	VISS	ihned	Tísňové volání: 158 <u>Okresní ředitelství PČR Šumperk</u> Telefonní číslo: 974779101 Spojení pomocí RDST: kanál 1 – Šárka 100 <u>Obvodní oddělení PČR Mohelnice</u> Telefonní číslo: 974779721 Spojení pomocí RDST: kanál 3 – Šperk 300
4.	Zajistí místo trestného činu:		ISS, IDS	VISS	ihned	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ve vnitřních prostorách věznice odkud k útěku došlo ➤ v zakázaném pásmu ➤ v pasivní zóně střežení 					
5.	Provede početní prověrku stavů odsouzených a to jmenovitě podle indexu a zabezpečí umístění všech odsouzených na jednotlivé cely ubytoven		VISS	VISS	ihned	
6.	Zabezpečí samostatné ubytování odsouzených, kteří byli svědci útěku		IDS	VISS	ihned	
7.	Realizuje Plán vyzoomění a svozu	Plán vyzoomění a svozu	ISS-O a příslušník velený na CRVT	VISS	ihned	
8.	Realizuje úkoly hlásné služby	NGŘ č. 23/1997	VISS	VISS	čas P + 30	
9.	Zabezpečí zaujetí zesíleného střežení	Plán zesíleného střežení	ISS	VISS	čas P + 70	
10.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	Knihla hlášení VISS	VISS	VISS	průběžně	

a) útěku vězněné osoby z eskorty nebo v případě napadení eskorty

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	<p>O situaci informuje Policii ČR Šumperk, kde uvede:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ funkce, hodnost, příjmení volajícího s uvedením času, kdy k události došlo ➤ stručný popis události ➤ získané poznatky o uprchlé osobě včetně údajů, zda je prchající osoba zraněna, ozbrojena, či ji byla poskytnuta cizí pomoc ➤ pravděpodobný směr útěku 	<p>identifikační karta odsouzeného</p> <p>strážní pravidla pro výkon eskortní služby</p>	VISS	VISS	ihned	<p>Tísňové volání: 158 <u>Okresní ředitelství PČR</u> <u>Šumperk</u> Telefonní číslo: 974779101 Spojení pomocí RDST: kanál 1 – Šárka 100 <u>Obvodní oddělení PČR Mo-</u> <u>helnice</u> Telefonní číslo: 974779721</p>

	➤ opatření provedená oprávněným funkcionářem					Spojení pomocí RDST: kanál 3 – Šperk 300
2.	O situaci informuje: ➤ ředitele věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže ➤ vedoucího samostatného referátu prevence a stížností		ISS-O	VISS	ihned	
4.	Realizuje úkoly hlásné služby	NGŘ č. 23/1997	VISS	VISS	čas P + 30	
5.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	Knihy hlášení VISS	VISS	VISS	průběžně	

b) zjištění násilné trestné činnosti (rvačka mezi vězni, ublížení na zdraví, sebepoškození apod.)

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Zabezpečí zamezení dalšího páchání trestné činnosti		ISS, IDS	VISS	ihned	
2.	Zabezpečí samostatné ubytování odsouzených, kteří se na páchání trestné činnosti spolupodíleli		IDS	VISS	ihned	
3.	O situaci informuje: ➤ příslušníky ve službě ➤ ředitele věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže ➤ vedoucího oddělení výkonu trestu ➤ vedoucího samostatného referátu prevence a stížností		ISS-O	VISS	ihned	
4.	Zajistí místo trestného činu		IDS	VISS	ihned	

5.	Zabezpečí poskytnutí první pomoci	viz. příloha č. 1 tohoto seznamu	IDS	VISS	ihned	
6.	Realizuje úkoly hlásné služby	NGŘ č. 23/1997	VISS	VISS	čas P + 30	Splňuje-li událost podmínky hlásné služby
7.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	Kniha hlášení VISS	VISS	VISS	průběžně	

c) úmrtí vězněné osoby

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Zahájit oživovací pokusy	viz. příloha č. 1 tohoto výpisu	IDS	VISS	ihned	není-li úmrtí zcela zjevné
2.	Volat ZZS		ISS-O	VISS	ihned	Tísňové volání: 155
3.	O situaci informuje: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ředitele věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucího oddělení výkonu trestu ➤ vedoucího samostatného referátu prevence a stížností ➤ vedoucí samostatného referátu správního 		ISS-O	VISS	ihned	
4.	Zabezpečit místo činu		IDS	VISS	ihned	
5.	Zabezpečí samostatné ubytování odsouzených, kteří byli svědky úmrtí		IDS	VISS	ihned	
5.	O situaci informuje Policii ČR Šumperk, kterou seznámí se situací	identifikační karta odsouzeného	VISS	VISS	ihned	Tísňové volání: 158 <u>Okresní ředitelství PČR</u> <u>Šumperk</u> Telefonní číslo: 974779101 Spojení pomocí RDST: kanál

						1 – Šárka 100 <u>Obvodní oddělení PČR Mo- helnice</u> Telefonní číslo: 974779721 Spojení pomocí RDST: kanál 3 – Šperk 300
6.	Plnit úkoly hlásné služby	NGŘ č. 23/1997	VISS	VISS	čas P + 30	
7.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	Kniha hlášení VISS	VISS	VISS	průběžně	

PŘÍLOHA P IX: NÁVRH SEZNAMU ZÁKLADNÍCH OPATŘENÍ PŘI VZNIKU VYBRANÝCH MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍ NEBO MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

1. ÚVODNÍ USTANOVENÍ

V souladu se zněním zákona č. 555/92 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci ČR, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s NGR č. 13/2006 o činnosti vězeňské služby ČR po vyhlášení krizových stavů, při řešení mimořádných situací a mimořádných událostí, o činnosti Krizového štábu VS a pracovištích krizového řízení s cílem připravit Věznici Mírov na případné řešení mimořádných situací, nebo mimořádných událostí vydávám

tyto základní pracovní postupy,

kteřé směřují k úspěšnému zvládnutí mimořádné situace nebo mimořádné události.

Seznam základních opatření vymezuje **příkladem** druhy mimořádných situací a mimořádných událostí, které mohou v rámci Vězeňské služby nastat.

Způsob řešení vzniklé mimořádné situace nebo mimořádné události je zpracován formou tabulky, která obsahuje kolonky pro:

- a) výčet základních opatření, která je nutno provést k vyřešení dané situace,
- b) výčet dokumentace, která se využije v rámci plnění stanovených opatření,
- c) stanovení působnosti (např. oddělení vězeňské a justiční strážce) a odpovědnosti (např. vrchní inspektor strážní služby), včetně stanovení časových údajů,
- d) poznámky.

Dokument „Seznam základních opatření“ obsahuje výčet všech opatření, která v rámci řešení daného druhu mimořádné situace, nebo události připadají v ideálním případě v úvahu. Ten kdo řídí řešení dané situace, rozhodne podle konkrétní situace a disponibilních sil a prostředků, která opatření z existujícího výčtu budou provedena, případně která nikoli, nebo která budou provedena nad rámec uvedeného výčtu opatření.

Seznam základních opatření využije při řešení vzniklých mimořádných situací nebo mimořádných událostí ředitel věznice, předseda pracoviště krizového řízení i vrchní inspektor strážní služby.

Pro účely této dokumentace se rozumí:

- a) **mimořádnou situací :** mimořádnou situací je situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku nebo v důsledku působení mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami bezpečnostního systému České republiky za použití běžných oprávnění, postupů a na úrovni běžné spolupráce bez vyhlášení krizových stavů. Do této kategorie spadají zpravidla také události ve Vězeňské službě podléhající ohlašovací povinnosti

- b) **mimořádnou událostí:** mimořádnou událostí je událost, kdy škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Do této kategorie spadají některé události ve Vězeňské službě podléhající ohlašovací povinnosti

- c) **krizovým štábem Vězeňské služby :** krizový štáb Vězeňské služby je orgán k řešení krizových situací, mimořádných situací, nebo mimořádných událostí v působnosti Vězeňské služby

- d) **pracoviště krizového řízení:** pracovištěm krizového řízení je orgán věznice k řešení krizových situací, mimořádných situací, nebo mimořádných událostí v příslušnosti věznice
- e) **čas „P“** představuje základní časový údaj o vzniku mimořádné situace, nebo události

! POZOR !

! UVEDENÉ ČASOVÉ ÚDAJE V KOLONCE „ČAS“ JSOU UVÁDĚNY VŽDY V MAXIMÁLNÍCH ČASOVÝCH LIMITECH !

2. POSTUP VĚZNICE MÍROV PŘI:

a) vzniku nepokojů nebo jiných hromadných nezákonných vystoupení vězňených osob

Výhradní rozhodovací pravomoc při řešení této situace má ředitel věznice, v jeho nepřítomnosti 1. zástupce ředitele věznice a v případě, kdy hrozí nebezpečí z prodlení vrchní inspektor strážní služby.

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	<p>Vyrozumět o situaci všechny zaměstnance věznice přítomné v objektu věznice, přičemž při vyrozumívání dodrží toto pořadí:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ strážní a dozorcí směnu ➤ ředitele věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže ➤ vedoucího oddělení výkonu trestu odnětí svobody ➤ vedoucího samostatného referátu prevence a stížností 	<p>Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O</p>	ISS - O	VISS	ihned	Vyjmenovaní služební funkcionáři se v uvedeném pořadí informují i když jsou mimo objekt věznice

	➤ další zaměstnance					
2.	Vyslat na místo vzniku nepokojů, nebo jiných hromadných nezákonných vystoupení vězňených osob strážní a zásahovou hlídku, nebo jiné pověřené příslušníky s cílem získat informace o aktuální situaci	Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	ihned	
3.	Zajistit prostor nepokojů tak, aby nemohlo dojít k rozšíření nepokojů. Zadržet a samostatně ubytovat vězňené osoby v případě jejich útěku ze strážného prostoru. Uzamknou vězňené osoby, které se vzpoury nezúčastní na celách nebo ubytovnách	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS	IDS	VISS	ihned	
4.	Realizovat plán vyrozumění a svozu zaměstnanců	Plán vyrozumění a svozu Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS – O příslušník velený na CR VT	VISS	ihned	
5.	V případě nebezpečí z prodlení pověřit zahájením vyjednávání vhodného zaměstnance a vydá mu rozkaz: ➤ řešit vzniklou situaci pokojnou cestou ➤ získávat, shromažďovat a předávat informace o iniciátorech, pachatelích, rukojmích a jiných důležitých okolnostech ➤ získávat co nejvíce času pro přípravu případného zákroku ➤ zabezpečit oboustranný tok informací mezi pachateli a oprávněnými funkcionáři Zaměstnanci pověřenému vyjednáváním je zároveň nezbytné zajistit jeho osobní bezpeč-	Příloha č. 4 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Rozkaz VISS pro zaměstnance dočasně pověřeného vyjednáváním	pověřený zaměstnanec	VISS	ihned	

	nost					
6.	Vyrozumět vrchního dozorčího inspektora GR VS ČR	NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	VISS	VOVaJS	čas „P“ + 30	
7.	Aktivizovat pracoviště krizového řízení a předse- dovi pracoviště vydat rozkaz: ➤ analyzovat vzniklou situaci ➤ udržovat spojení s týmem vyjednávačů ➤ navrhnout soubor opatření směřujících k pokojnému vyřešení vzniklé situace	NŘV, kterým se zřizuje pracoviš- tě krizového řízení	ŘV	ŘV	čas „P“ + 70	
8.	Zpohotovit tým vyjednávačů a vydat mu rozkaz uvedený v článku 5 tohoto postupu	Příloha č. 7 k seznamu zá- kladních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVaJS Příloha č. 8 k seznamu zá- kladních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVT	ZVOVaJS ve spolupráci s ZVOVT	VOVaJS VOVT	čas „P“ + 70	
9.	Realizovat plán zesíleného střežení	Plán zesíleného střežení věznice Příloha č. 2 k seznamu zá- kladních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	čas „P“ + 70	
10.	V případě nutnosti realizovat plán obrany objektu věznice – o realizaci plánu rozhodne ředitel vězni-	Plán obrany objektu				V případech hodných zvláštního zřetele lze realizovat nejprve

	ce	Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	čas „P“ + 90	obranu objektu a následně zesílené střežení, které ovšem musí být realizováno v přiměřené časové návaznosti po realizaci obrany objektu. V takovém případě je závazná časová norma pro zaujetí zesíleného střežení
11.	Zpohotovit příslušníky pro případné provedení zákroku pod jednotným velením: <ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhnout ŘV velitele zákroku ➤ s velitelem zákroku vybrat vhodné velitele jednotlivých skupin a podle konkrétní situace rozhodnout o počtu a složení jednotlivých skupin ➤ veliteli zákroku nařídit připravit rozkaz ředitele věznice k provedení zákroku a zformovat jednotlivé skupiny určené pro provedení zákroku ➤ navrhnout ŘV výzbroj operační skupiny ➤ veliteli zákroku připravit taktiku zákroku 	Příloha č. 7 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVaJS Příloha č. 9 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Organizace služebního zákroku pod jednotným velením Plány zákroku platné pro Věznicí Mírov	IVS	VOVaJS	čas „P“ + 150	
12.	Informuje soustředěné zaměstnance o vzniklé situaci a o přijatých opatřeních		1. ZŘV nebo pověřený zaměstnanec	ŘV	čas „P“ + 150	
13.	S odborem výkonu trestu a vazby GR VS ČR projednat možnost přemístění iniciátorů do jiných věznic	Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	ŘV	ŘV		

14.	Informuje o situaci ředitele věznic a vazebních věznic v oblasti a Policii ČR na úrovni kraje a okresu	Součinnostní dohody NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	ŘV	ŘV		
15.	O situaci vyrozumí krajského státního zástupce pověřeného dozorem nad VTOS		ŘV	ŘV		
16.	V případech, kdy nepokoje či hromadná nezákonná vystoupení vězňených osob nelze zvládnout aktuálními disponibilními silami a prostředky věznice v rámci součinnostních dohod mezi věznicemi v oblasti, požádá příslušné ředitele věznice o pomoc. Přitom projedná: ➤ konkrétní počty sil a prostředky, které budou zapotřebí	Součinnostní dohody NGŘ č. 13/2006 NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	ŘV	ŘV		
17.	V případě nutnosti požádá o spolupráci Policii ČR. Přitom projedná: ➤ konkrétní počty sil a prostředky, které budou zapotřebí	Součinnostní dohody NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	ŘV	ŘV		
18.	Zabezpečit komplexní logistické zajištění převezených příslušníků	Příloha č. 13 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOL	VOL	ZŘV		
19.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	Příloha č. 5 k seznamu zá-				Jen opatření provedená ze strany VISS. Písemnost dále uložit jako

		kladných opatření k MS nebo MU Záznam VISS o provedených opatření při vzniku MS nebo MU	VISS	VOVaJS	průběžně	přílohu ke knize předání služby VISS
20.	Vést zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení	NGŘ č. 13/2006 Příloha č. 11 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení Příloha č. 12 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VSRS	VSRS	VSRS	průběžně	

b) oznámení o uložení výbušniny

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Zaevidovat přesný čas přijetí informace o uložení výbušniny či nástražného výbušného systému (NVS) zejména: ➤ množství ➤ čas výbuchu ➤ místo uložení ➤ údaje o osobě, která informace podala	Příloha č. 5 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Záznam VISS o provedených opatření při vzniku MS nebo MU	ISS – O nebo jiný zaměstnanec, který informaci obdržel	VISS	ihned	
2.	Vyrozumět o situaci všechny zaměstnance věznic přítomné v objektu věznice, přičemž při vyro-	Příloha č. 1 k seznamu základ-				Vyjmenování služební funkcionáři se v uvedeném pořadí

	<p>zumívání dodrží toto pořadí:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ strážní a dozorčí směnu ➤ ředitele věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže ➤ vedoucího oddělení výkonu trestu odnětí svobody ➤ policii ČR a vyžádat si spolupráci s policejním pyrotechnikem ➤ vedoucího samostatného referátu prevence a stížností 	<p>ních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O</p>	ISS - O	VISS	ihned	<p>informují i když jsou mimo objekt věznice</p> <p>PČR Olomouc 974 776 111 PČR Šumperk 974 779 111</p>
3.	Zajistit výjezd všech motorových vozidel z věznice a odchod všech cizích osob z věznice	Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	ihned	
4.	<p>a/ v případě, že je známo místo uložení</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zabezpečí evakuaci odsouzených z místa, kde bylo uložení výbušniny hlášeno do cel, nebo jiných uzamykatelných místností (např. KM a podobně) objektů dostatečně vzdáleného od hlášeného místa ➤ odvolá všechny zaměstnance, kteří se zdržují v místě, kde bylo uložení výbušniny hlášeno a zesílí dozorčí službu na místech kam byli evakuováni odsouzení <p>b/ v případě, že není známo místo uložení</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zabezpečí odvedení všech odsouzených ze společných prostor věznice včetně pracovišť a jejich uzamčení na celách ➤ odvolá všechny zaměstnance ze svých praco- 	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS	IDS	VISS	ihned	

	višť včetně dozorčích stanovišť (vyjma pomocného operačního střediska VT) a nařídí jejich soustředění na shromaždišti věznice					
5.	O situaci vyzoomět: ➤ Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje ➤ RZS Šumperk ➤ Okresní ředitelství Policie ČR Olomouc – pyrotechnický útvar a Okresní ředitelství Policie ČR Šumperk	Součinnostní dohody NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	VISS	VISS	ihned	Spojení: Tísňové volání – 112 PČR Olomouc 974 776 111 PČR Šumperk 974 779 111
6.	Realizovat plán vyzoomění a svozu zaměstnanců	Plán vyzoomění a svozu Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS – O příslušník velený na CR VT	VISS	ihned	
7.	Vyzoomět vrchního dozorčího inspektora GR VS ČR	Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	VISS	VOVaJS	čas „P“ + 30	
8.	Zahájit vyhledávání výbušniny a/ v případě, že je známo místo uložení ➤ v prostoru kde bylo uložení výbušniny nahlášeno b/ v případě, že není známo místo uložení ➤ stanovit priority v prohledávání jednotlivých prostor věznice, přičemž při stanovování priorit bude jako jedno z hlavních východisek po-	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU	IDS a jím určení příslušníci pověřený příslušník věznice později vedou-	VISS	čas „P“ + 30	!!! POZOR !!! BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ Pokud je udán čas výbuchu nástražného výbušného systému musí být prohlídka

	<p>suzováno:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zda jsou ve věznici místa kde se v den nahlášení výbušniny pohybovaly cizí osoby bez dozoru zaměstnance • vyhodnotit místa kde se v den nahlášení výbušniny pohybovaly cizí osoby s dozorem zaměstnance • !!! vždy budou jako první prohlédnuty prostory hlavního vchodu včetně prostranství před věznicí !!! 	<p>Výpis úkolů pro ISS</p> <p>Příloha č. 7 k seznamu základních opatření k MS nebo MU</p> <p>Výpis úkolů pro VOVaJS</p> <p>Příloha č. 8 k seznamu základních opatření k MS nebo MU</p> <p>Výpis úkolů pro VOVT</p> <p>Příloha č. 14 k seznamu základních opatření k MS nebo MU</p> <p>Rozkaz VISS k zahájení vyhledávání výbušnin</p>	<p>cí skupin určené k provedení generální prohlídky</p>	<p>VOVaJS VOVT</p>	<p>V čase „P“ +170 Zahájit generální prohlídku věznic</p>	<p>prostor na pokyn oprávněného funkcionáře ukončena v dostatečném předstihu před nahlášeným časem výbuchu a znovu započata až na pokyn oprávněného funkcionáře</p>
9.	<p>Aktivizovat pracoviště krizového řízení a předsedovi pracoviště vydat rozkaz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ analyzovat vzniklou situaci ➤ navrhnout soubor opatření směřujících k vyřešení vzniklé situace 	<p>NŘV, kterým se zřizuje pracoviště krizového řízení</p>	<p>ŘV</p>	<p>ŘV</p>	<p>čas „P“ + 70</p>	
10.	<p>Realizovat plán zesíleného střežení</p>	<p>Plán zesíleného střežení věznic</p> <p>Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU</p> <p>Výpis úkolů pro ISS</p>	<p>ISS</p>	<p>VISS</p>	<p>čas „P“ + 70</p>	

11.	Před věznicí zphotovat : ➤ hasičské družstvo zaměstnanců ➤ sanitní vozidlo	Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	čas „P“ + 70	
12.	V případě nutnosti realizovat plán obrany objektu věznice – o realizaci plánu rozhodne ředitel věznice	Plán obrany objektu Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	čas „P“ + 90	V případech hodných zvláštního zřetele lze realizovat nejprve obranu objektu a následně zesílené střežení, které ovšem musí být realizováno v přiměřené časové návaznosti po realizaci obrany objektu. V takovém případě je závazná časová norma pro zaujetí zesíleného střežení
13.	Informuje soustředěné zaměstnance o vzniklé situaci a o přijatých opatřeních		1. ZŘV nebo pověřený zaměstnanec	ŘV	čas „P“ + 150	
14.	V případě výbuchu a vzniklých zranění postupovat dle Traumatologického plánu	Traumatologický plán	odpovědnost a úkoly stanoveny v samostatném plánu			
15.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	Příloha č. 5 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Záznam VISS o provedených opatřeních při vzniku MS nebo MU	VISS	VOVaJS	průběžně	Jen opatření provedená ze strany VISS. Písemnost dále uložit jako přílohu ke knize předání služby VISS
16.	Vést zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení	NGŘ č. 13/2006 Příloha č. 11 k seznamu základ-	VSRS	VSRS	průběžně	

		ních opatření k MS nebo MU Zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení Příloha č. 12 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VSRS				
--	--	---	--	--	--	--

c) **vzetí rukojmí**

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Vyrozumět o situaci všechny zaměstnance věznice přítomné v objektu věznice, přičemž při vyrozumívání dodrží toto pořadí: <ul style="list-style-type: none"> ➤ strážní a dozorčí směnu ➤ ředitele věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže ➤ vedoucího oddělení výkonu trestu odnětí svobody ➤ vedoucího samostatného referátu prevence a stížností ➤ další zaměstnance 	Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS - O	VISS	ihned	Vyjmenování služební funkcionáři se v uvedeném pořadí informují i když jsou mimo objekt věznice
2.	Vyslat na místo vzetí rukojmích strážní a zásahovou hlídku, nebo jiné pověřené příslušníky s cílem získat informace o aktuální situaci	Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	ihned	

		nebo MU Plán spojení				
7.	O situaci vyrozumět Okresní ředitelství Policie ČR Šumperk	Součinnostní dohody NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	VISS	VISS	čas „P“ + 30	Požádat o pomoc profesionální tým vyjednávačů PČR
8.	Aktivizovat pracoviště krizového řízení a předse- dovi pracoviště vydat rozkaz: ➤ analyzovat vzniklou situaci ➤ udržovat spojení s týmem vyjednávačů ➤ navrhnout soubor opatření směřujících k pokojnému vyřešení vzniklé situace	NŘV, kterým se zřizuje pracoviště krizového řízení	ŘV	ŘV	čas „P“ + 70	
9.	Realizovat plán zesíleného střežení	Plán zesíleného střežení Příloha č. 2 k seznamu základ- ních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	čas „P“ + 70	
10.	Připravit pracovní podmínky pro tým vyjednáva- čů ➤ stanovit prostor pro vyjednávání ➤ vytvořit podmínky pro oboustranný tok infor- mací	Příloha č. 7 k seznamu základ- ních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVaJS Příloha č. 8 k seznamu základ- ních opatření k MS nebo MU	IVS	VOVaJS a VOVT	čas „P“ + 70	

		Výpis úkolů pro VOVT				
11.	Zaktivizovat tým vyjednávačů a vydat mu rozkaz uvedený v článku 4 tohoto postupu	Příloha č. 7 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVaJS Příloha č. 8 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVT	ZVOVaJS ve spolupráci s ZVOVT	VOVaJS a VOVT	čas „P“ + 70	
12.	V případě nutnosti realizovat plán obrany objektu věznice – o realizaci plánu rozhodne ředitel věznice	Plán obrany objektu Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	čas „P“ + 90	V případech hodných zvláštního zřetele lze realizovat nejprve obranu objektu a následně zesílené střežení, které ovšem musí být realizováno v přiměřené časové návaznosti po realizaci obrany objektu. V takovém případě je závazná časová norma pro zaujetí zesíleného střežení
13.	Zpohotovit příslušníky pro případné provedení zákroku pod jednotným velením: ➤ navrhnout ŘV velitele zákroku ➤ s velitelem zákroku vybrat vhodné velitele jednotlivých skupin a podle konkrétní situace rozhodnout o počtu a složení jednotlivých skupin ➤ veliteli zákroku nařídit připravit rozkaz ředitele věznice k provedení zákroku a zformovat	Příloha č. 9 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Organizace služebního zákroku pod jednotným velením Plány zákroku platné pro Věznici Mí-	IVS	VOVaJS	čas „P“ + 150	

	<p>jednotlivé skupiny určené pro provedení zákroku</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhnout ŘV výzbroj operační skupiny ➤ veliteli zákroku připravit taktiku zákroku 	<p>rov Příloha č. 7 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVaJS</p>				
14.	Zpohotovit tým logistického zajištění vyjednávání	<p>Příloha č. 13 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOL</p>	VOL	ZŘV	čas „P“ + 150	Členem týmu je i služební řidič s motorovým vozidlem
15.	Informuje soustředěné zaměstnance o vzniklé situaci a o přijatých opatřeních		1. ZŘV nebo pověřený zaměstnanec	ŘV	čas „P“ + 150	
16.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	<p>Příloha č. 5 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Záznam VISS o provedených opatřeních při vzniku MS nebo MU</p>	VISS	VOVaJS	průběžně	Jen opatření provedená ze strany VISS. Písemnost dále uložit jako přílohu ke knize předání služby VISS
17.	Vést zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení	<p>NGŘ č. 13/2006 Příloha č. 11 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení Příloha č. 12 k seznamu základních opatření k MS</p>	VSRS	VSRS	průběžně	

		nebo MU Výpis úkolů pro VSRS				
--	--	--	--	--	--	--

d) vznik požáru

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Zaevidovat přesný čas přijetí informace o vzniku požáru přičemž zejména: <ul style="list-style-type: none"> ➤ kdo volá, odkud, z jakého telefonního čísla ➤ co hoří a kde, rozsah požáru, případné zranění a ohrožení osob ➤ jaká činí opatření 	Příloha č. 5 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Záznam VISS o provedených opatření při vzniku MS nebo MU	ISS – O nebo jiný zaměstnanec, který informaci obdržel	VISS	ihned	
2.	Ověří hlášení o požáru tzv. zpětným dotazem (volání na uvedené tel. číslo)	Požární poplachové směrnice věznice Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS - O	VISS	ihned	!!! POZOR !!! V případě požáru přímo ve střežené části věznice vyšle ke zjištění rozsahu požáru strážní a zásahovou hlídku
3.	Požární poplachovou sirénou vyhlásí požární poplach	Požární poplachové směrnice věznice Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	ihned	
4.	Požár oznámí HZS Olomouckého kraje	Požární poplachové směrnice věznice Příloha č. 1 k seznamu základ-				Oznámení požáru provést tísňovým hlášením na tel číslo 150 nebo 112

		ních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS - O	VISS	ihned	!!! POZOR !!! HZS Olomouckého kraje volat jen v případě, že požár nezvládneme vlastními silami
4.	O situaci vyrozumí ředitele věznice a v pracovní době požárního technika	Požární poplachové směrnice věznice	VISS	VOVaJS	ihned	
5.	Realizovat plán vyrozumění a svozu	Plán vyrozumění a svozu Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS –O příslušník velený na CR VT	VISS	ihned	
6.	Zabezpečí vypnutí elektrického proudu a uzavření hlavního uzávěru plynu	Požární poplachové směrnice věznice Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	ihned	
7.	Zajistí otevření hasičské zbrojnice	Požární poplachové směrnice věznice Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	ihned	
8.	Po příchodu členů HZD oznámí jejich veliteli co a kde hoří ➤ veliteli HZD předat 2 ks RDST a seznámit je	Požární poplachové směrnice věznice	ISS	VISS	ihned po jejich dostavení	

	s volacím znakem ➤ nařídit udržovat spojení mezi velitelem zásahu a VISS	Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS			se na pracoviště	
9.	Nařídit provést přemístění odsouzených ze zasažených objektů, do bezpečných prostorů a zabezpečit jejich střežení	Požární poplachové směrnice věznice Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS	IDS	VISS	ihned	
10.	Zabezpečit bezproblémový průjezd požární techniky přes hlavní vjezd do věznice a průjezd administrativní budovou	Požární poplachové směrnice věznice Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	ihned	
11.	Vyrozumět vrchního dozorcího inspektora GR VS ČR	NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	VISS	VOVaJS	čas „P“ + 30	
12.	Realizovat plán zesíleného střežení	Plán zesíleného střežení Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro	ISS	VISS	čas „P“ + 70	

		ISS				
13.	Aktivizovat pracoviště krizového řízení a před- sedovi pracoviště vydat rozkaz: ➤ analyzovat vzniklou situaci ➤ navrhnout soubor opatření směřujících k vy- řešení vzniklé situace	NŘV, kterým se zřizuje pracoviště krizového řízení	ŘV	ŘV	čas „P“ + 70	
14.	Informuje soustředěné zaměstnance o vzniklé situaci a o přijatých opatřeních		1.ZŘV	ŘV	čas „P“ + 150	
15.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	Příloha č. 5 k seznamu základ- ních opatření k MS nebo MU Záznam VISS o provedených opat- ření při vzniku MS nebo MU	VISS	VOVaJS	průběžně	Jen opatření provedená ze strany VISS. Písemnost dále uložit jako přílohu ke knize předání služby VISS
16.	Vést zápis ze zasedání pracoviště krizového říze- ní	NGŘ č. 13/2006 Příloha č. 11 k seznamu základ- ních opatření k MS nebo MU Zápis ze zasedání pracoviště krizo- vého řízení Příloha č. 12 k seznamu základ- ních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VSRS	VSRS	VSRS	průběžně	
17.	Zabezpečit nástup zasahujících jednotek a sou- středit techniku k zásahu v prostoru 1. ná- dvoří nebo jiném vhodném prostoru		VISS	VOVaJS	po zásahu	
18.	Provést početní prověrku odsouzených a zabez-					

	pečit kontrolu a výjezd zasahující techniky a jednotek		VISS	VOVaJS	po zásahu	
19.	Zabezpečit dozor nad požářištěm		předseda pracoviště krizového řízení	ŘV	po zásahu	

e) vznik přírodní katastrofy nebo průmyslové havárie

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Zaevidovat přesný čas přijetí informace o nahlášené skutečnosti, přičemž zejména zjistí: ➤ kdo volá, odkud, z jakého telefonního čísla ➤ co a kde se stalo, v jakém rozsahu, případné zranění a ohrožení osob ➤ jaká činí opatření	Příloha č. 5 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Záznam VISS o provedených opatření při vzniku MS nebo MU	ISS – O nebo jiný zaměstnanec, který informaci obdržel	VISS	ihned	
2.	Ověří hlášení o přírodní katastrofě nebo průmyslové havárii tzv. zpětným dotazem (volání na uvedené tel. číslo)	Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS - O	VISS	ihned	!!! POZOR !!! V případě vzniku průmyslové havárie přímo ve střežené části věznice vyšle ke zjištění rozsahu havárie strážní a zásahovou hlídku
3.	IZS vyhláší vznik přírodní katastrofy nebo průmyslové havárie též poplachovou sirénou s varovným signálem „všeobecná výstraha“					Signál je vyhlášován kolísavým tónem sirény po dobu 140 sekund. Může se opakovat i 3x za sebou v třiminutových intervalech
4.	Vznik přírodní katastrofy nebo průmyslové havárie oznámí HZS Olomouckého kraje	Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS	ISS - O	VISS	ihned	Jen v případě, že o skutečnosti nejsme informováni

		nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O				uvedeným orgánem integrovaného záchranného systému
5.	Vyrozumět o situaci všechny zaměstnance věznice přítomné v objektu věznice, přičemž při vyrozumívání dodrží toto pořadí: ➤ strážní a dozorčí směnu ➤ ředitel věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucí oddělení vězeňské a justiční stráže ➤ vedoucí oddělení výkonu trestu odnětí svobody ➤ další zaměstnance	Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS - O	VISS	ihned	Vyjmenování služební funkcionáři se v uvedeném pořadí informují i když jsou mimo objekt věznice
6.	Realizovat plán vyrozumění a svozu	Plán vyrozumění a svozu Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS –O příslušník velený na CR VT	VISS	ihned	
7.	Vyrozumět vrchního dozorčího inspektora GR VS ČR	NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	VISS	VOVaJS	čas „P“ + 30	Jen v případě, že o skutečnosti nejsme informováni výše uvedeným nadřízeným orgánem
8.	Aktivizovat pracoviště krizového řízení a předsedovi pracoviště vydat rozkaz: ➤ analyzovat vzniklou situaci ➤ navrhnout soubor opatření směřujících k vyřešení vzniklé situace	NRV, kterým se zřizuje pracoviště krizového řízení	ŘV	ŘV	čas „P“ + 70	
9.	Zabezpečit sledování mediálních informací		předseda pracoviště krizo-			Jen v případě celoplošných přírodních katastrof, nebo

			vého řízení	ŘV	průběžně	průmyslových havárií
10.	Řídit se pokyny vydanými zástupci integrovaného záchranného systému		předseda pracoviště krizového řízení	ŘV	průběžně	
11.	Řídit se pokyny štábu krizového řízení GŘ VS ČR		předseda pracoviště krizového řízení	ŘV	průběžně	
12.	Vést záznamy o provedených opatřeních včetně časových údajů	Příloha č. 5 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Záznam VISS o provedených opatření při vzniku MS nebo MU	VISS	VOVaJS	průběžně	Jen opatření provedená ze strany VISS. Písemnost dále uložit jako přílohu ke knize předání služby VISS
13.	Vést zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení	NGŘ č. 13/2006 Příloha č. 11 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení Příloha č. 12 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VSRS	VSRS	VSRS	průběžně	

V případě vzniku průmyslové havárie existuje reálný předpoklad, že budou muset být využity improvizované prostředky ochrany dýchacích cest resp. povrchu těla. Těmito individuálními prostředky jsou:

- sáček z plastické hmoty
- savé a prodyšné tkaniny
- pitná voda
- zažívací soda, kyselina citrónová nebo stolní ocet

1) **Postup při realizaci improvizované ochrany dýchacích cest:**

Tkanina se namočí do roztoku připraveného z pitné vody a zažívací sody, kyseliny citrónové, nebo stolního octu a přiloží se k dýchacím cestám.

Ochranný roztok se připraví zředěním 1 l pitné vody a 2 polévkovými lžícemi zažívací sody nebo octa. Další variantou je zředění 1 l pitné vody 1 polévkovou lžící kyseliny citrónové.

Krajní nouzovou variantou je možnost tkaninu namočit před přiložením k dýchacím cestám do čisté pitné vody.

2) **Pracovní plán pro zabezpečení improvizované ochrany dýchacích cest:**

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Vyrozumět o situaci všechny zaměstnance věznic přítomné v objektu věznice	Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS - O	VISS	ihned	
2.	Přijmout opatření k případnému použití plynových masek ze strany zaměstnanců, kteří je mají k dispozici	Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS Příloha č. 3	IDS ISS VO nebo VSR	VISS	ihned	

		k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS				
3.	Nařídit všem odsouzeným namočit jakoukoli dostupnou prodyšnou tkaninu (prostěradlo, povlečení, kapesník apod.) do pitné vody a případně přes ně dýchat	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS	IDS	VISS	ihned	
5.	Zabezpečit dostatek kbelíků na ubytovnách a pracovištích odsouzených	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS	IDS	VISS	ihned	
6.	Vydat z proviantního skladu všechny níže uvedené dostupné látky ➤ zažívací soda, kyselina citrónová nebo stolní ocet	Příloha č. 2 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS	ISS	VISS	ihned	
7.	Na jednotlivých ubytovnách odsouzených a pracovištích zabezpečit zředění improvizované ochranné látky podle výše uvedeného postupu	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS	IDS	VISS	ihned	
8.	Vyhledat vhodný úkryt odsouzených	Příloha č. 7 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVaJS Příloha č. 8	VISS	VOVaJS a VOVT		!!! POZOR !!! Vždy na závětrné straně ve vyšších patrech budov

		k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVT				
9.	Zabezpečit přemístění odsouzených do vybraného úkrytu	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS Příloha č. 8 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVT	IDS	VOVT	ihned	
10.	Zabezpečit utěsnění oken místností do kterých byli odsouzení přemístěni	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS Příloha č. 8 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVT	IDS	VOVT	ihned	!!! POZOR !!! K utěsnění je možné použít: ➤ náplast, lepicí pásky ➤ prostěradla, povlečení namočené do roztoku k improvizované ochraně ➤ folie, igelity
11.	Zabezpečit první pomoc po zasažení nebezpečnými chemickými látkami	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS	IDS	VISS	ihned	

		Příloha č. 16 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Základní postupy při první pomoci po zasažení chemickými látkami				
12.	Připravit dostatečnou zásobu vody k omývání těla	Příloha č. 13 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOL	VOL	ZŘV	ihned	
13.	Zabezpečit výměnu prádla odsouzených	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro IDS Příloha č. 8 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVT Příloha č. 13 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOL	IDS vedoucí referátu výzbrojní a výstrojní techniky	VOL a VOVT	v době, kdy nebezpečí pominulo	
14.	Zabezpečit koupání všech odsouzených	Příloha č. 3 k seznamu základních opatření k MS nebo MU	IDS	VOVT	v době, kdy ne-	

		Výpis úkolů pro IDS Příloha č. 8 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VOVT			bezpečí pominulo	
--	--	---	--	--	------------------	--

f) **jiný druh mimořádné situace nebo mimořádné události, k jejímuž řešení je již nutné, nebo účelné**

aktivovat pracoviště krizového řízení

p. č.	opatření	dokumentace	provede	odpovídá	čas	poznámka
1.	Vyrozměť o situaci odpovědné služební funkcionáře věznice v tomto pořadí: ➤ ředitel věznice ➤ 1. zástupce ředitele věznice ➤ vedoucí oddělení vězeňské a justiční stráže ➤ vedoucí oddělení výkonu trestu ➤ vedoucí samostatného referátu prevence a stížností	Příloha č. 1 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro ISS-O	ISS - O	VISS	ihned	Vyjmenování služební funkcionáři se v uvedeném pořadí informují i když jsou mimo objekt věznice
2.	Vyrozměť vrchního dozorcího inspektora GR VS ČR	NGŘ č. 23/97 Příloha č. 6 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Plán spojení	VISS	VOVaJS	čas „P“ + 30	Jen v případě, že o skutečnosti nejsme informováni výše uvedeným nadřízeným orgánem
3.	Aktivizovat pracoviště krizového řízení a předsedovi pracoviště vydat rozkaz: ➤ analyzovat vzniklou situaci ➤ navrhnout soubor opatření směřujících k vyřešení vzniklé situace	NRV, kterým se zřizuje pracoviště krizového řízení	ŘV	ŘV	čas „P“ + 70	
4.	Řídit se pokyny vydanými zástupci integrovaného záchranného systému		předseda pracoviště krizo-			

			vého řízení	ŘV	průběžně	
5.	Řídit se pokyny štábu krizového řízení GŘ VS ČR		předseda pracoviště krizového řízení	ŘV	průběžně	
6.	Vést zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení	NGŘ č. 13/2006 Příloha č. 11 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Zápis ze zasedání pracoviště krizového řízení Příloha č. 12 k seznamu základních opatření k MS nebo MU Výpis úkolů pro VSRS	VSRS	VSRS	průběžně	